CASCADA MILIONARILOR

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII

PRINTRE numeroasele victime ale crizei economice mondiale figurează o mulţime de milionari. Consecinţă a dezastrului financiar: numărul lor a scăzut în Statele-Unite cu 23.436 inşi.

In 1928, la „recensământul" milionarilor, 43.184 persoane au răspuns „Prezent!" Anul următor au rămas 38.650, şi în 1931 n'au mai fost decât 13.688.

E adevărat că de partea cealaltă a Oceanului, fiscul consideră ca milionar pe orice cetăţean al cărui venit anual depăşeşte 50.000 dolari. Aceasta nu e totuş decât prima şi cea mai umilă treaptă a bogăţiei. A doua cuprinde pe cetăţenii, al căror venit e de peste un milion dolari.

In 1928, se numărau 511; în 1930 n'au mai rămas decât 149. Aceasta nu e un impediment, ca recordul mondial al capitaliştilor să aparţină tot Statelor-Unite ale Americei.

In 1858, tânărul fiu al unui fermier american A. B. Farquart, doritor de a se îmbogăţi, se duse să se informeze pe lângă cei ce reuşiseră, de modul în care au procedat.

Plecă la New-York şi-şi începu ancheta.

— „Nu ştiu nimic", îi răspunse Wiliam B. Astor.

„Nu fac altceva decât să mă folosesc de renta ce mi-a lăsat-o tatăl meu".

— „Banul e rezultatul economiei. Bogăţia e suma economiilor voastre", zise cu severitate A. I. Stewart.

Mai târziu, Farquart culese mărturia lui Carnegie:

— „Iniţiativa mea se reduce la a găsi oameni. Niciodată nu le dau ordine. Conduc mai întotdeauna cu ajutorul sugestiei".

Dar Farquart, — care-a ajuns şi el la bogăţie, — se conduce cu totul altfel.

— „A avea o idee bună şi să ştii s'o exploatezi". E de altfel părerea cunoscutului economist M. Crowther, care demonstrează că origina imenselor bogăţii americane e mai întotdeauna în legătură cu lansarea unei oarecare noui valori, în exploatarea unei idei inedite. Theodor N. Veil deveni bogat făcând din telefon un obiect de primă necesitate. James Stillman şi George F. Baker transformară, fiecare în felul său, banca.

Ford revoluţionă industria automobilistică.

Woolworth lansă primul magazin de tipul „Preţ fix".

Insfârşit, Wiliam Wrighey, regele *chewing-gumei* care începuse ca negustor ambulant, ştiu să impună unei mari părţi a omenirii, plăcerea foarte contestabilă de-a mesteca gumă.

In lipsă de idei geniale, mai există un alt mijloc de-a face avere: să te agăţi la timp de unul ce e pe cale să devină milionar. Povestea lui Ford e un exemplu viu.

Avea peste patruzeci de ani, când se hotărî să transforme fierăria ce-i rămase moştenire dela tatăl său, în atelier me-

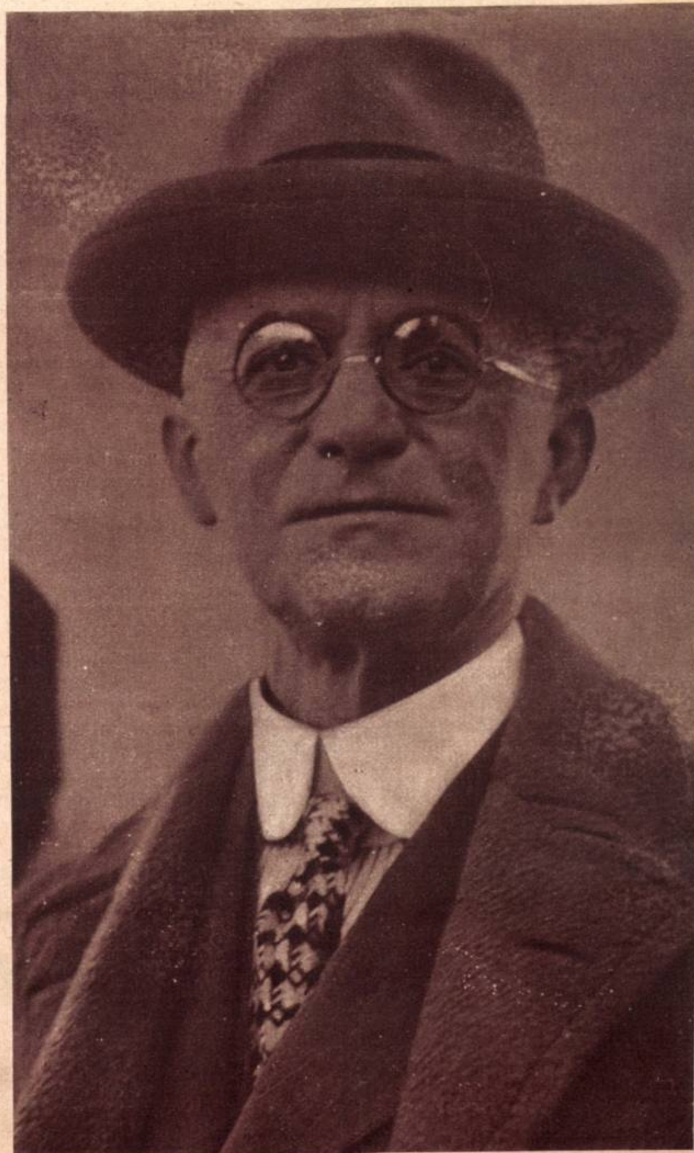

John D. Rockefeller-senior — *om în vârstă de 93 ani, a fost numit membru de onoare al cercetăşiei americane.*

Dreapta: Cornelius Vanderbilt, *unul din cei mai bogaţi oameni ai lumii;* jos: Armour, *regele măcelăriilor americane, în vizită la Budapesta.*

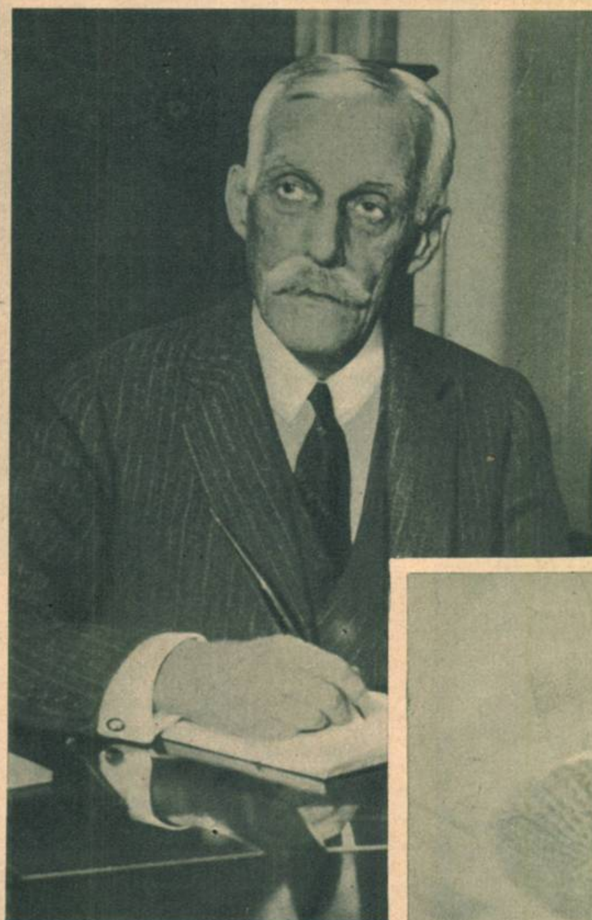

George Eastaman, *preşedintele soc. „Kodak",—o victimă a crizei mondiale,—sinucis de curând, din cauza nenorocitei conjuncturi financiare.*

Sus: *Celebrul fabricant* Henry Ford *(st.) şi actorul* Will Roggers *dela „Fox".*

Hearst, *regele presei americane.*

Se întâmplă deasemenea ca averea părinţilor să fie mărită de copii.

Guzgerheim-junior mai este încă regele pielăriei dublând cele 50 de milioane ale tatălui său; Weyerhauser-junior a rămas şi el regele lemnului de construcţie, iar Morgan şi Mellon n'au făcut decât să-şi mărească moştenirile, cu toate că familiile miliardarilor se sting foarte repede.

In cunoscuta listă a celor „59 proprietari ai Statelor-Unite", publicată de fostul ambasador la

Stg.: Andrew Mellon, *care a pierdut numărul milioanelor ce posedă;* jos: Vincent Astor, *alt magnat al aurului şi căilor ferate.*

canic. Cum îi trebuiau fonduri, el se duse la un băcan vecin şi-i propuse s'aducă întreprinderii 500 dolari, ceeace îi dădea dreptul la jumătate din beneficiile viitoare. Băcanul făcu haz şi-i respinse propunerea. Zece ani mai târziu, el se sinucidea, explicând într'o scrisoare că nu-şi putea ierta această eroare.

Dar Ford găsi un alt asociat. Un mic contabil, Couzens, care venia seara în atelier să ţină contabilitatea. El acceptă să fie plătit cu acţiuni de-ale proaspetei antreprize. Azi, fostul contabil e senator. In 1923 el a transformat „ridiculele" sale acţiuni pentru suma de 27 milioane dolari.. Printre acei cu asemenea noroc, se găsesc oameni cari în 1864, au plătit cu 65 dolari titlurile companiei Singer, hârtii care acum valorează 100.000 dolari.

Reţeta lui Carnegie, care susţine că trebue să ştii să-ţi alegi oamenii, e bună. El singur, pare-se, a făcut astfel 30 de milionari.

Cu toate acestea, a câştiga bani nu e decât primul pas. Al doilea e să ştii să-i păstrezi.

In America asistăm acum la o teribilă degringoladă ce se poate compara cu aceea a tronurilor europene.

La întrebarea: „cum ajungi milionar?" se adaugă aceasta: „cum să rămâi?"

In Anglia, cele mai mari averi familiale, sunt „mâncate" în două-trei generaţii, prin numeroase drepturi de succesiune. In Statele-Unite, alte cauze aduc acelaş rezultat.

Stg.: Rockefeller-junior, *care urmează tradiţiile comerciale şi filantropice ale tatălui său.*

Berlin, Gérard, nu figurează nici un reprezentant de a treia generaţie. In genere, se găsesc foarte puţini. Majoritatea aparţine primei generaţii, acea a *self-made men*-ilor.

CAŢIVA REGI AI BANILOR

Acum patruzeci de ani, familia Vanderbilt figura printre „regii aurului" şi fondatorul dinastiei, Cornelius Vanderbilt, mort în 1877, lăsă moştenitorilor săi o flotă de comerţ, o reţea de cale ferată şi numeroase bănci. Această avere mare fu mărită aproape de cinci ori de fiul său William. Şi de curând ziarele din New-York anunţau că unul din nepoţii lui Cornelius, Reginald Vanderbilt, a murit în mizerie într'o mansardă. Aceasta a început prin împărţirea moştenirei, pe care speculaţia la bursă, cursele, cluburile de joc şi luxul le-a înghiţit.

Nu de mult, a murit într'un azil de bătrâni, aproape de Chicago, fostul multimilionar John Steele, poreclit „campionul risipei". El făcuse avere răscumpărând terenurile petrolifere din Pensilvania; începând cu nimic, el avea, la vârsta de 26 ani, opt milioane de dolari, care se înmulţiră repede. Dar într'o bună zi se sătură de afaceri.

— „Am atâţia bani încât cu cea mai mare bunăvoinţă, n'aş putea cheltui în timpul vieţii mele nici măcar dobânzile capitalului meu".

Dar Steele se înşela. Nu numai că a cheltuit dobânzile, dar în scurt timp îşi mâncă şi întregul capital. Niciodată el nu purta mai mult de 24 de ore lingeria, costumele, ghetele şi mănuşile. O fabrică lucra pentru el ţigări speciale — costând 4 dolari bucata, — pe care le aprindea cu bilete de 100 dolari.

Totul trecu şi la 38 de ani „campionul risipei" se văzu pe drum.

Deasemenea, doi filantropi avură ideia să fondeze o casă de pensie pentru milionarii ruinaţi. Acest palat-azil ciudat, aproape de San-Fancisco, poate cuprinde 300 persoane, dar deschiderea lui a coincidat cu isbucnirea crizei, aşa că se poate prevede că numărul celor ce vor căuta un refugiu va depăşi prevederile.

* * *

Sunt fel de fel de milionari, cum sunt şi ceilalţi muritori: printre ei sunt şi buni şi răi. Astfel unul dintre aceştia, Charles Dobion, aflând că tatăl său i-a lăsat 16 milioane, refuză moştenirea: „Nu-mi recunosc nici un drept la aceşti bani, fiindcă n'am contribuit cu nimic ca să-i strâng".

Şi iată-l şi pe Arthur Butler care s'a sinucis în frumosul lui palat din San-Francisco. Debutase ca simplu comisionar, devenise bancher, amator de artă şi soţul unei frumuseţi premiate. Asupra lui se găsi o scrisoare:

„*Cunoscând toate senzaţiile, vreau să cunosc ultima: aceea de-a te omorî*".

Fără să ajungă la sinucidere, miss Jenny Wilson, care a murit anul trecut la Philadelphia, lăsând o moştenire de 42 milioane dolari, îşi aranjase o viaţă lugubră. Fusese logodită cu un marinar care porni în larg chiar în ziua nunţii şi nu se mai înapoie niciodată. Cu toate acestea, logodnica nu-şi pierdu speranţa. Timp de cincizeci de ani, până în ziua morţii, ea trăi izolată, printre câinii şi păsările ei, aşteptând pe cel absent.

Cu totul altfel e cazul lui J. D. Rockefeller care, în vârstă de 93 ani, declară:

— „Nu mă gândesc niciodată la moarte. Sunt prea ocupat, fiind de folos altora".

Acum treizeci de ani, un consiliu medical îl puse să aleagă între sănătate şi noui miliarde. „Regele petrolului" preferă prima alternativă. Dar neputând să se mulţumească cu trândăvia, el îşi creiă numeroase ocupaţiuni, în primul rând filantropice.

Nu se găsesc mulţi asemenea înţelepţi cari să ştie să transforme astfel aurul lor într'un puternic filtru de sănătate. Mult mai frecvente sunt cazurile acelora cari deşi simt apropierea morţii, se dedau unor manii, mai mult sau mai puţin stranii.

Astfel, J. P. Morgan se ocupă intens cu istoria bisericii şi shakespeareologia.

Archer Huntington şi-a instalat în casa lui din New-York, un adevărta muzeu spaniol.

Bancherul Percy Johrston a strâns o colecţie de 2000 elefanţi, făcuţi din aur, cristal, fildeş şi pietre scumpe.

Industriaşul Henry Dogerthy e inventator. El a înregistrat până acum peste 150 brevete. Dar invenţia preferată este un pat ce se închide şi se deschide automat. Prin toată casa lui, nespus de mare, şerpuesc fire electrice, astfel că e deajuns, în orice loc s'ar afla, ca să apese pe un buton, pentruca patul lui fermecat să vină în goană, fără nici un ajutor.

Andrew Mellon, tăcutul milionar mizantrop, stăpâneşte o colecţie mică de tablouri a maeştrilor italieni şi flamanzi. El este acela care a cumpărat minunăţiile muzeului Ermitage, vândute de bolşevici.

Regele presei, W. R. Hearst, are o mare proprietate la Saint-Siméon, în California, ce se întinde 80 km. dealungul Pacificului. I-au trebuit 60 de camioane ca să-şi transporte toate colecţiile. In mijlocul proprietăţii se află palatul său: „*casa grande*", cu salonul împodobit cu şease gobelinuri, ce au costat 575.000 dolari.

Oaspeţii de seamă sunt găzduiţi într'o cameră, în care se află un pat al cardinalului Richelieu şi ai cărei pereţi sunt împodobiţi cu tablouri veritabile de Goya. Nemulţumit de toate acestea, Hearst a început să construiască un oraş muzeu; o casă veche, cumpărată în Anglia, ale cărei pietre numerotate au fost transportate cu băgare de seamă la Saint-Siméon, a început să fie reconstruită.

Nu de mult a murit pe proprietatea sa, în vârstă de 72 ani, L. Andrew, supranumit „*cel mai mare mizantrop al Statelor-Unite*". Cu câţiva ani mai înainte, o serie de nenorociri se abătuseră asupra lui; îşi pierdu toţi copiii şi nepoţii. De atunci Andrew prinse ură pe oameni. Pentru a fugi de lume, cumpără în statul Virginia o proprietate, la o depărtare de 50 km. de orice locuinţă. Aci, pe un plan întocmit de el singur, îşi clădi o casă compusă din patru odăi, fără ferestre. Aerisită printr'un sistem complicat de ventilaţie, ea era luminată de un plafon de sticlă. Apartamentul comunica cu dependinţele şi bucătăria, din subsol printr'o macara.

In fiecare zi, Andrew trimitea pe această cale ordinele şi menu-ul său. Dar într'o zi ordinele nu mai sosiră. Băeţasul bucătăresei reuşi să se strecoare în macara şi găsi mort pe proprietarul „casei liniştei".

CRESUS 1932

Miliardarii americani cultivă în genere mai mult decât ar trebui proverbul: „Tăcerea e de aur".

Se creiaseră astfel adevărate legende asupra mutismului tatălui lui Morgan; fiul său îi moşteni această caracteristică, sub o formă mai uşoară.

Intr'o zi, Morgan-junior, pe vremea aceia student, — invită un prieten să vină spre a petrece *week-end-ul* în vila tatălui său, pe Hudson.

„Vino în port, îmbarcă-te pe „*Corsarul*", spune-i tatei cine eşti şi nici un cuvânt mai mult".

Prietenul ascultă recomandaţiile.

In port, găsi un elegant yacht negru şi pe punte se prezentă unui gentleman corpolent, cu faţa rotundă; acesta citia înfundat într'un fotoliu. Se aşeză alături de el, îşi scoase un jurnal şi nu mai rosti un cuvânt, în tot timpul călătoriei.

La Crogston, Morgan-fiul îi aştepta la debarcader. Tatăl lui îl bătu pe umăr şi-i spuse cu satisfacţie.

— „Sunt mulţumit că ai invitat pe acest tânăr. E unul din cei mai încântători pe cari i-am întâlnit vreodată".

* * *

Testamentele miliardarilor adesea sunt bizare. Mulţi dintre ei, ca Rockefeller, Carnegie, Eastman, Rosenwald, au destinat, încă în viaţă fiind, sume enorme pentru fondarea diverselor opere, care în afară de aceasta, mai beneficiază şi de donaţii importante. Ford, care nu admite binefacerile, aparţine minorităţii. Dar, adeseori, ultimele dispoziţii se dovedesc cu totul neaşteptate. Astfel clauza testamentului d-rei Wilson, care lăsă canarului ei favorit 250.000 dolari. Apoi, testamentul lui Edward Mc. Pherson, fabricantul de conserve, care îşi lăsă toată averea unui văr îndepărtat. Motivul acestui fapt e foarte curios. Cu şase ani înainte, acest văr, care era inginer, atingându-se din nebăgare de seamă de un cablu electric, se prăbuşi trăznit... pentru a-şi veni în fire într'un sicriu, în mijlocul bisericii, în timpul slujbei morţilor.

Acest incident impresionă într'atât pe Mc. Pherson, încât deveni prada unei idei fixe. Testamentul său cuprindea ordine precise după care sicriul său trebuia să fie prevăzut cu două aparate pline de oxigen, permiţând de a respira timp de mai multe zile, şi de un întreg sistem de semnalizare. Doi gardieni trebuiau să stea timp de un an lângă mormânt. Acela care va observa ceva anormal va primi o recompensă de 5000 dolari.

Am trecut în revistă o galerie curioasă de oameni...

La urma-urmei, împărţirea averilor nu-i poate totdeauna făcută la întâmplare, după cum arată o veche anecdotă, plină de înţelepciune:

Un muritor, dorind să se îmbogătească, rugă pe Dumnezeu:

— Doamne, Dumnezeule, ce înseamnă pentru tine un milion de ani?

— O clipă.

— Doamne, dar ce înseamnă pentru tine un milion de dolari?

— O para.

— Doamne, D-zeule, dă-mi atunci o para!

— Aşteaptă.. o clipă".

In rom. de PAUL B. MARIAN

3 avantaje importante ale pastei de dinţi PEBECO

1. Menţine dinţii albi şi sănătoşi.
2. Neutralizează acidul vătămător al gurei.
3. Răcoreşte, înlătură mirosul neplăcut al gurei şi este absolut nevătămătoare.

PEBECO

RĂSCOLITORUL DE LUMI
Ivar Kreuger

Ivar Kreuger.

Dar Kreuger e mai tare. Intrucât ziarele, care-i sunt prietene nu vor să asculte ceeace le povesteşte, în ceeace priveşte supremaţia pieţei mondiale de către Suedia, el le sileşte să-l urmeze, sau cel puţin să se ţină în urma lui. E tânăr şi simplu ca o epocă nouă. Urăşte neroziile sentimentale. Cine nu e cu el, e împotriva lui. Şi pe acela îl face knok-out, fără nici o cruţare.

Nu loveşte numai în suedezi şi alţii ci chiar şi în acea „merry old England". In capitala acestora la Londra, lumea nu vrea să ştie de nordicul cel blond. E drept că au nevoie de bani, şi chiar în mod imperios, dar presimt primejdia şi închid uşile, atunci când vin emisarii lui.

„Nu?" surâde faţa fină şi înţeleaptă a lui Ivar Kreuger. Aşa dar: luptă! Mereu şi mereu aceeaş tactică: cumpără industriile de chibrituri din India, Cehoslovacia, Finlanda. In tratativele de cumpărare nu se pomeneşte niciodată numele lui. Societăţi noi ies ca ciupercile din pământ.

„Concernul naţional finlandez". „Marea industrie indiană de chibrituri". Conducătorii acestor societăţi sunt indigeni. Nimeni nu-şi dă seamă că în dosul lor stă Kreuger şi banii lui.

Efectul formulei „producţia naţională" este, în cea mai mare parte opera lui. El nu ţine neapărat la importul din Suedia. Dimpotrivă; India să se apere de Swenska, prin tarife vamale fantastice. Partidele naţionaliste dau asalt la Dehli: „Protejaţi industria noastră! Lucrătorii noştri!" Congresul indian cedează şovăind. Tarifele protecţioniste intră în vigoare. Nici un chibrit nu mai poate pătrunde din Suedia în India. Consumul trebue acoperit, din fabricatele proprii.

Şi într'adevăr, e acoperit — de Kreuger. Când tarifele protecţioniste intră în vigoare, el este de mult stăpânul tutulor marilor fabrici de materiale inflamabile în India. Când apare la Londra, ca să constate dacă cei deacolo nu vor încă să-l cunoască, să-l recunoască, întâmpină o indignare generală. Acum însă nu mai e nimic de făcut. Cu scrâşnete, sunt nevoiţi să accepte măsura ce-o dictase, pentru scumpirea de 50% a chibriturilor.

Cehoslovacia este ţara care e anexată în urmă imperiului său de chibrituri. Apoi, rând pe rând, Belgia, Finlanda, România. Expansiunea unui singur om în infinit...

ULTIMELE BARICADE

Franţa şi Germania rezistă, încă ultimele mari puteri, pe poziţiile pierdute. Liniştit, ca dela egal la egal, Kreuger tratează cu miniştri. Ridicări jenate din umeri, regrete, schimb de politeţe:

— „Nu merge, d-le Kreuger!"

Apare — prin surprindere — la Quai d'Orsay. Un ministru îl primeşte şi-l conduce la Poincaré. Convorbirea se învârteşte în jurul stabilizării francului. Dar toţi trei ştiu că în dosul problemei se ascunde monopolul pe care Kreuger vrea să-l obţină.

Convenţiile cu caracter obligatoriu sunt gata redactate, lipseşte doar ratificarea corpurilor legiuitoare. In această completă siguranţă a victoriei lui Kreuger, cade ca o bombă rezultatul alegerilor: Herriot vine la putere, noul guvern refuză să mai trateze cu Suedezul.

Kreuger ridică din umeri. El poate să aştepte, numai Franţa să poată aştepta! Se aşează şi dă o cablogramă lui Higginson, vulpea şireată. Acesta aleargă la Morgan. 14 zile mai târziu, întreaga Wallstreet speculează francul „à la baisse".

Francul cade. Şi cu el Herriot. Poincaré roagă pe Kreuger să-i acorde o nouă întrevedere. Suedezul, amabil şi stăpânit, reia discuţia exact de la punctul, unde fusese întreruptă cu câteva luni înainte. Afacerea se în-

Dr.: *Casa din Avenue Victor Emanuel III, la Paris, locul unde s'a sinucis Kreuger.*
Jos: *Ministrul de finanţe al Poloniei, eşind dela o conferinţă cu Kreuger.*

cheie. E drept că Herriot înjură în foile lui, dar contractul e contract. Speculaţia à la baisse şi-a ajuns scopul blestemat.

In Paris, Kreuger, stă pentru prima oară, după multă vreme, într'un restaurant elegant. In jurul lui: femei frumoase, şampanie, muzică. Omul de la Nord e luat în primire de doi domni, de un gen nedefinit: plenipotenţiari ai republicei Peru, doi şmecheri rafinaţi şi fără scrupule. Kreuger plăteşte totul: şampania, muzica, femeile. Peruanii savurează; el stă rece, superior, treaz şi bea apă minerală. Târziu, după miezul nopţii, se ridică, vâră în mâinile celor doi cavaleri câte-un plic: 200.000 de lire sterline în numerar. Apoi face un semn uşor din cap: dintr'o lojă, din dosul unei perdele, o tânără blondă se apropie tiptil de masă. D-ra Karin Bolkmann, secretara lui particulară. A adus în poşetă contractul de împrumut pentru Peru, gata pus la punct. Domnii peruani cheflii şi încântaţi de gazda atât de generoasă, semnează, fără să se mai uite.

Kreuger se înclină uşor şi se retrage.

Vine apoi rândul Germaniei. La Berlin Kreuger stă în locuinţa sa din piaţa Lutzow, şi rămâne aproape invizibil. Tratativele sunt duse de reprezentanţii lui „Deutsche Unionbank", care este în stăpânirea lui de câtva timp. Sunt absolut cinstiţi şi deschişi. Monopolul e numai o chestie de formă! Kreuger deţine deja cele mai mari fabrici de chibrituri din Germania: „Stahl Nölke", „Deutsche Zündholz fabrik A. G.". Dacă nu se închee acordul cu guvernul german, aceste fabrici vor fi închise şi muncitorii aruncaţi pe stradă.

Tratative nesfârşite. Din Wilhelmstrasse domnii aleargă în Lützowplatz, fac comunicări, prezintă proectele de contracte. Kreuger ia hârtiile şi calculează. Calculul e pasiunea lui; socoteşte repede şi bine. Nu amână niciodată o hotărîre. După câteva minute urmează scurt şi precis răspunsul său: Punctul A: inacceptabil. Punctul B: de acord. Punctul C: se prelungeşte cu 10 ani. Punctul D: cursul de emisiune, în loc de 95,5, maximum 92 ! Dacă nu se acceptă aceste condiţii, se rup imediat tratativele.

Condiţiile sunt acceptate. Intr'un birou sever se întâlnesc cu toţii: consilieri nemţi „Geheimräthe" şi suedezul blond şi distins. Unul din ei se simte obligat să adauge câteva cuvinte mai mult sau mai puţin de circumstanţă:

Cu inima strânsă Kreuger schiţează un gest.

— „Facem doar afaceri împreună, nu aşa?"

Condeiele scârţâe. Trustul suedez acordă Reichului un credit de 56 milioane de coroane, cu o dobândă de 5 jum. la sută. Cursul de emisiune 92, amortizabil în anuităţi până la 15 Iulie 1980. Trustul suedez acordă Germaniei un credit de 125 milioane dolari cu o dobândă de 6%, cursul de emisiune 93, plătibil în anuităţi până la 17 Iulie 1980.

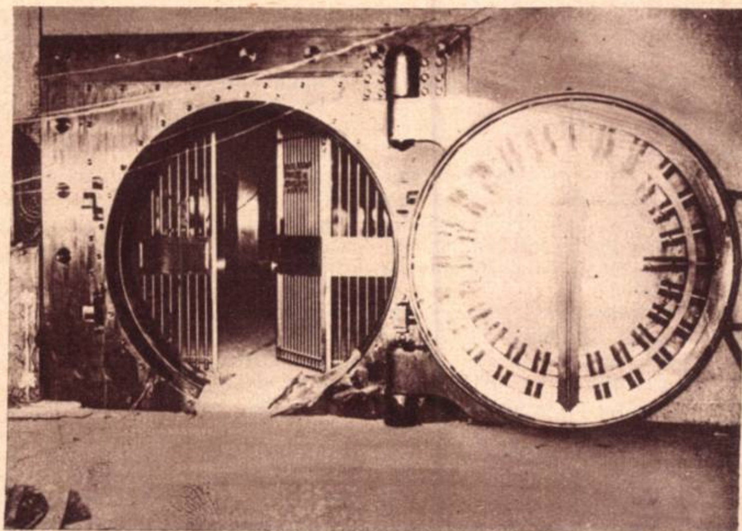
Germania cedează trustului suedez — cu o excepţie neînsemnată pentru o cooperativă muncitorească — monopolul chibriturilor. Contractul e valabil până la 15 Iulie 1980.

Saluturi şi strângeri de mâini. Unul din domni scoate o havană groasă şi caută zadarnic un chibrit. Kreuger, zâmbind, scoate din buzunar o brichetă minusculă.

— „Poftim". N'avea niciodată chibrituri la el.

UN ANTRACT LA TEATRU

Ultimele baricade au căzut. In Berlin regele chibriturilor îşi permite un scurt răgaz de odihnă. Fără a avea o pasiune de colecţionar, cumpără tablouri valoroase, mobile scumpe, covoare grele şi veritabile, porcelanuri. Intreţine discuţii lungi asupra artei şi literaturei cu fra-

Tezaurul regelui chibriturilor, în palatul său dela Paris.

tele său Torsten, cu sora lui, Brita, care-i aranjează cu un deosebit gust gospodăria la Berlin, cu Lutorin, vice-preşedintele trustului suedez. Kreuger este în curent cu toate. Oamenii de încredere din jurul lui se miră de unde culege cunoştinţe atât de vaste, el, deprins să trăiască şi să muncească retras.

Intr'una din acele seri lungi şi liniştite, apare în locuinţa lui din piaţa Lützov, un samsar de terenuri din Berlin, un om de afaceri iscusit, căruia nu-i impune nimeni şi nimic. Intre dinţi cu un trabuc negru important, povesteşte despre afaceri şi proecte. Aşa, are, de exemplu, ceva potrivit la îndemână, în piaţa Nollendorf, o clădire mare cu o sală mare; de partea cealaltă, un teatru, cu scenă, rechizite, garderobă...

Afară de asta, mai există încă încăperi de birou. Nu-l interesează oare pe domnul Kreuger ?

Teatrul...? Kreuger se plimbă o noapte întreagă prin încăperile luminate ale locuinţei lui. Tinereţea îi apare înaintea ochilor. Cu un surâs, îşi aduce aminte de pasiunea lui de odinioară pentru poezie şi teatru şi deodată descoperă uimit, că într'un colţ al sufletului mai trăeşte încă această pasiune.

De ce să nu-şi cumpere el, Ivar Kreuger, un teatru?

Are mine, turnătorii, fabrici de chibrituri, păduri, uzine, vapoare, centrale electrice. Dece nu şi un teatru? Pentru el, miliardarul, aceasta nu e o problemă. Şi oare împăraţii n'au şi ei teatrele lor proprii? El, Ivar Kreuger, împărat peste împărăţia chibriturilor, care se întinde pe tot globul, va avea şi el un teatru!

Inainte de amiază, în timpul repetiţiilor, Ivar Kreuger stă în sala întunecoasă a Teatrului din Nollendorfplatz. D-nii de lângă el, îmbrăcaţi în negru, cu inele groase pe degete, discută preţul de vânzare, preţul de locaţiune, numărul spectatorilor ce încap în teatru, amortizarea etc. Suedezul n'ascultă nimic din toate acestea. Pentru el lumea s'a scufundat din nou. Un singur lucru mai există: doamna cea blondă şi plăpândă, colo pe scenă, sveltă ca un băiat, cu o gură mică, seducătoare.

— „Să se redacteze contractul de cumpărare !" se adresează el scurt către secretarul său particular, un nobil. Apoi, cu paşi grei, se îndreaptă spre scenă, roagă amabil pe regisor să-l recomande artiştilor. Sonia R. — care joacă şi astăzi un rol de frunte în viaţa teatrală a Berlinului — îi întinde surâzând mâna manicurată.

Din ziua aceea, seară, după seară, poate fi văzut în loja străinilor, la acest teatru, un domn distins şi inaccesibil. Seară după seară cabina Soniei este copleşită de flori scumpe. Seară după seară, cei doi — regele chibriturilor şi actriţa — sunt împreună.

Intocmai ca la Cannes. O pasiune sălbatecă şi înflăcărată, o sete nemăsurată de a trăi şi a savura viaţa. Şi apoi, iarăş brusc sfârşitul! Nu rămâne în urmă decât un chip şi o amintire surâzătoare. Şi casa din Nollendorfplatz devine fundamentul proprietăţilor lui din Berlin, care însumează azi o valoare de 120 milioane mărci.

IMPĂRŢIREA PĂMÂNTULUI

65.000 de oameni lucrează în anul 1930 în uzinele concernului Kreuger. Reţeaua organizaţiei lui se întinde pe tot pământul. De multă vreme chibritul nu mai este articolul principal al fabricaţiei lui. Mult mai mulţi bani sunt investiţi în uzinele de telefoane şi cabluri, pe care Kreuger le anexează întreprinderilor „Grängesberg". Relaţiile lui se întind neînchipuit de departe. Lucrează împreună cu A. E. G. şi cu „Western Electric". Se nasc două noi societăţi, ai căror participanţi sunt Kreuger şi Harriman. Impreună construesc uzine electrice în Polonia, reţele de cabluri în Grecia, staţii de emisiune radiofonice în Brazilia.

In locul monopolului chibriturilor, — Swenska deţine acum vreo 80 la sută din producţia mondială — apare monopolul telefoanelor şi cablurilor. Şi aici asistăm la remarcabila combinaţie între împrumut şi exclusivitatea vânzării.

Prin aceasta Kreuger şi financiarii lui câştigă întreit: odată la cursul de emisiune al împrumutului, care e mult sub 100 de procente. Apoi, la dobânzi, care sunt adesea foarte ridicate şi însfârşit, la vânzarea exclusivă a produselor fabricilor, ale căror preţuri le poate fixa după bunul plac. Nu e de mirare că marile bănci americane se bat ca să-l servească.

Călătorii... iar călătorii: Stokholm, Berlin, Praga, Paris, New-York, Atena. Şi iar la Kowno mereu.

Nimeni nu pricepe ce caută Kreuger în această mică capitală a Lituaniei. Numai Litorin ştie ce este în joc: Kreuger vrea să intre în legături de afaceri cu Sovietele, trebue să intre în legătură cu ele trebue neapărat! Altfel, e inevitabilă o prăbuşire catastrofală!

U. R. S. S. este unicul stat mare, care s'a opus cu succes expansiunei lui Kreuger. Tânăra industrie sovietică produce chibrituri, în cantităţi formidabile.

Reprezentanţii comerciali ai sovietelor le asvârl pe piaţă pe jumătate preţ. Afganistanul, Turcia,—primele simptome ale viitoarei destrămări — îl previn pe Kreuger că renunţă la restul transelor de împrumut, întrucât şi-au procurat bani din altă parte.

Aşa că ar prefera să renunţe la toate contractele încheiate cu dânsul.

In altă parte! Kreuger pricepe ce însemnează aceasta: din Rusia!

In cabinetul său de lucru atârnă o imensă hartă de activitate. Şi aci sferele lui de interese sunt însemnate cu negru. Numai Rusia a rămas albă. Dar şi această parte a lumei trebuie învinsă! Sau îl ameninţă de acolo o primejdie, care poate deveni formidabilă.

Nu că ar urî sovietele. Pentru aceasta este prea stăpân pe sine şi lipsit de pasiune în afaceri. Dar nu se mai poate opri în mijlocul drumului, care duce la monopolul absolut al lumii.

Nu el este —, în anul 1930 — stăpânul împrejurărilor, ci dimpotrivă, împrejurările îl stăpânesc. Trebue să încheie cercul în jurul lumei! Sau îl ameninţă pericolul, ca prin lipsa acestei porţiuni, întregul edificiu să se prăbuşească...

Insfârşit, sosesc emisarii ruşi. Oameni scunzi, negricioşi, simpli şi chibzuiţi ca şi Kreuger, dar mai mult oameni politici decât negustori. Se exprimă pe şleau: de bani n'au nevoie, nici de capitalistul Kreuger.

Kreuger este complet uluit. Pentru prima oară întâlneşte o forţă, care rezistă seducţiunei miliardelor lui. In urmă însă întrevede prin ce mijloace ar putea să momească pe domnii din Moscova roşie. Din nou, foarte liniştit, el le propune a doua zi dimineaţă o împărţire a lumei: „Dv, Rusia, China, Asia mică.

despre partea mea şi Japonia. Tot restul, eu! Dacă mai şovăiţi, mă retrag şi din Persia!"

SPRE SFÂRŞIT.

Timp de trei, patru zile, Kreuger nici nu-şi desbracă hainele. Intre diferitele şedinţe se asvârle într'un fotoliu şi adoarme imediat.

Apoi iar telefonează şi telegrafiază. Toate trupele de ajutor sunt mobilizate: germanii, Higginson, Morgan, chiar şi Deterding, cel mai mare concurent al Rusiei, în petrol.

Lucrurile se petrec ca şi cum împărţirea pământului ar fi realizabilă. In sala de şedinţă a lui „Deutsche Union Bank" din Berlin, are loc conferinţa hotărîtoare. Kreuger e foarte palid, dar rece ca ghiaţa. Ruşii fumează ţigări nenumărate — povestesc anecdote. Litorin, fluturând cu mâinile, încearcă să înfăţişeze toată gravitatea momentului. Asiaticii însă râd de el:

— „Nu nouă ne incumbă hotărîrea, ci Moscovei!", răspund aceşti tineri nepăsători, în spatele cărora se întrevede, cu o claritate diabolică, o vreme nouă.

Miezul nopţii. Sala e plină de un fum usturător. Litorin, stă întins, fără răsuflare, într'un fotoliu, cu pumnii încleştaţi pe rezemătoare. Ruşii râd şi fumează. Kreuger răsfoeşte, foarte liniştit, cursurile bursei.

Weinschenk intră prin uşa capitonată, în mână cu o telegramă. Cu un gest amabil, conducătorul delegaţiei ruseşti invită pe Kreuger s'o deschidă. Suedezul, stăpânit şi rece, se ridică. O clipă numai, cântăreşte hârtia în mână. Apoi o desface brusc, citeşte şi ridică din umeri, cu regret.

— „S'a sfârşit!" reflectă el în automobil. „Mi-am rupt capul. De-acum pot să umblu cu chibriturile mele din casă în casă!"

De 25 de ani încoace, acesta este primul eşec. S'a încrezut fără nici o raţiune în puterea lui, era prea mult convins că poate stăpâni totul şi toate. Acum îşi pierde încrederea în sine. Nu concepe, nu poate concepe că pentru dânsul orice om, chiar şi pentru dânsul, există limite. Nu vede decât lovitura greşită şi în ea, începutul sfârşitului.

In locuinţa din piaţa Lützow ard toate lămpile.

Brita, — cele mai absurde svonuri circulă în jurul acestei femei — priveşte tăcută pe fratele ei iubit. Ii întinde apoi un pahar cu limonadă cu un narcotic puternic. Marele Suedez cade pe pat ca un mort...

LOVITURA DE GRAŢIE

Seară, după seară, vara şi iarna, pe ploaie şi pe zăpadă, stau la colţuri de stradă mutilaţi, copii, orbi. Tremurând, cu mâinele vinete îngheţate, ei oferă trecătorilor cutii mici colorate:

— „Chibrituri! Chibrituri!", şoptesc glasurile lor răguşite. Şi se gândesc poate la omul, care fabrică aceste chibrituri, singura lor resursă, prea mică pentru a trăi. Toţi au auzit de Kreuger, legendarul „om din întuneric", multimilionarul cu locuinţe luxoase în toate centrele mari ale lumii.

Nu bănuesc — după cum nimeni nu bănueşte, — că acest Kreuger tremură întocmai ca şi ei, tremură în sufletul lui! A citit, tocmai în aceste zile, ceva despre Poltava, unde a avut loc bătălia hotărîtoare între Petru cel Mare şi regele Suedezilor, Carol XII, în ziua de 8 Iunie 1709. Oare tratativele din sala de conferinţe a lui „Union Bank" n'au fost pentru el Kreuger, o adevărată Poltava?

La 8 Iulie 1709 ia sfârşit istoria măreaţă a puterei Suediei. N'a rămas decât fericirea liniştită a unei ţări de litoral, un tabiet prăfuit, în fiecare an premiul Nobel şi monumentul vechiului monarh, pe pieţele liniştite. Şi oare nu-i rămâne lui acum altceva decât lâncezeala, neactivitatea, veşnicul repaos?

Ivar Kreuger începe să sufere de o insomnie teribilă. Incă odată îşi mai trimite în luptă generalii, — dresaţi pentru o totală lipsă de scrupule. Işi încordează rezervele până la ultima limită. In Egipt, în Persia, în Afganistan, el supralicitează pe Ruşi. Işi dă aproape pe nimic chibriturile, telefoanele şi cablurile lui.

Poate că el, Ivar Kreuger, simplu particular din Kolmar, ar fi rezistat până la victorie, în această luptă hotărîtoare, gigantică, împotriva colosului rusesc. Poate...

Dar în Iunie 1931 soseşte o telegramă de la „Higginson Co.". E lungă, neobişnuit de lungă. Kreuger trebue s'o citească de trei ori, până îi pricepe înţelesul. Desigur, are un activ de peste un miliard de dolari. Are fabrici, mine, păduri şi vapoare, bănci şi blocuri de clădiri, 80.000 de oameni lucrează pentru el, în fabricile lui. Producţia zilnică a întreprinderilor lui se cifrează la milioane. Dar mai ştie încă ceva: anume că denunţarea imediată a creditelor neacoperite, achitarea urgentă a „obligaţiunilor dubioase" înseamnă oprirea expansiunei. Şi oprire înseamnă, în timpurile de astăzi, regres, prăbuşire!

— „Dezastru!" gândeşte el şi de astădată. „Pentru a doua oară. Aşa dar, tot Poltava!"

Kreuger o ia razna în America. Pasagerii de pe vapor, sfioşi şi jenaţi, îl urmăresc cu privirile. In jurul lui se şopteşte cu respect:

— „Regele chibriturilor, miliardarul, bancherul Europei!"

Tăcut, stă rezemat pe covertă, cu pumnii vârîţi în buzunar. E rece, fără pasiune, rezervat ca întotdeauna. Numai în dosul frunţei lui înalte şi puternice, clocotesc încontinuu gândurile:

— „Viaţa!", gândeşte Kreuger cu amărăciune. „Să te naşti, să trăeşti, să te ridici, să te 'ntinzi, ca un arbore uriaş, pe care nu-l poate abate nici o furtună, nici un vârtej, şi apoi deodată, sfârşitul! Să ajungi veşted, mort, descompus. M'am crezut mai puternic decât toate acestea. Am crezut să fiu stăpânul vremei de faţă. In realitate însă, vremea a fost stăpâna mea!"

Ofilit şi obosit ajunge la New-York. Circulaţie, muncă, zgârie-nori, trenuri rapide, totul pluteşte într'o ceaţă vagă. Din ea se desprinde, ca o bilă de biliard lucioasă, capul bătrânului Higgison.

— „Nu mai sunteţi bun pentru miliardele noastre" strigă vulpea amărîtă. Şi adaugă, în şoapte înfricoşate:

— „Nici noi, Kreuger, nu mai suntem buni pentru miliarde!"

CONTRACTUL A EXPIRAT

Incă o jumătate de an Kreuger se luptă ca un taur rănit. Acele ceasornicelor înaintează fără cruţare şi cu ele se apropie termenele, la care trebuesc plătite ultimele restanţe din împrumuturile către cinci sau şase state diferite. E vorba de 130 milioane de dolari, sumă pe care Kreuger ar fi achitat-o altădată cu un cec.

Astăzi, această bagatelă de 130 de milioane nu poate fi găsită pe întregul glob. Debitorii lui „Swenska" sunt somaţi şi ameninţaţi cu falimentul şi execuţii forţate. Dar totul e în zadar. Marele contract, pe care Kreuger îl încheiase cu norocul, a expirat. Fiecare clipă îl apropie de sfârşit.

In mijlocul lui Ianuarie 1932 ştie că ultima treime din împrumutul de 32 milioane de dolari către Polonia, exigibilă la 1 Februarie, nu poate fi plătită.

Deasemenea şi tratele ce trebuesc plătite Indiei vin la scadenţă.

Tratative ziua, tratative noaptea. Pentru dormit nu mai e timp. Mai târziu, poate mai târziu... O veche boală de inimă îi dă de furcă.

La 11 Martie 1932, puterile îi sunt epuizate. Nu mai poate lupta. Seara stă încă împreună cu nişte americani, prieteni de afaceri şi cu vicepreşedintele Littorin. Nu trădează nici o enervare. Vorbeşte liniştit de criza mondială, de moratorii şi planuri de viitor. Când se retrage în odaia sa, se mai întoarce încă odată pe scară, fluturând mâna zâmbind, apoi se închide în odaie, studiază cursurile bursei şi ultimele telegrame.

La miezul nopţii se ridică şi se 'ndreaptă spre fereastră.

Intreaga lui viaţă i-apare înainte: 52 de ani lungi. Se vede în Kalmar, aude sfaturile bătrânului său părinte, apoi student în Stokholm, vagabond în Chicago, inginer în valea bântuită de friguri a Matzatei. Apoi primele mari succese: construcţia bazarului, concernul chibriturilor, legătura cu Morgan, o ascensiune rapidă şi neîntreruptă.

Ii defilează înaintea ochilor minţii, coloane infinite de cifre; întreprinderile, pe care le-a condus şi le-a creeat: „Kreuger & Toll A. B.", fabricile „Förenade Tändsticks", „International Match Corp", „British Match Corp", „Compania Chilena de Fosfores", „Swedish Chinese Essport & Import Ci", „Abby Nya Clorat Fabriks A. V.", Concernul „Grängesberg", „Elecktrolytiska A. G.", „Swenska", „Unionbank", „Stahl & Nölke A. G."

Dimineaţa zilei de 12 Martie... Se anunţă o zi turbure...

Kreuger se spală, se îmbracă, comandă cafeaua. Vin Littorin şi Karin Brokmam. Il găsesc pe şeful lor, înviorat şi foarte liniştit. Kreuger ia în primire ultimele depeşi şi ziarele.

— „Viu îndată jos" adaugă el. Când uşa se închise în urma celor ce i-au fost devotaţi, se îndreaptă cu paşi hotărîţi spre biroul său, scrie adresa pentru trei scrisori scurte şi scoate revolverul din sertar. Oţelul negru, rece, are o sclipire mată.

— „Poltava!" gândeşte Kreuger din nou. „Kalmar... chibrituri. Hausse la New-York"... şi apoi zâmbind: „Ruşii!"

Nimeni n'a auzit detunătura. Kreuger a fost un solitar în viaţă şi a murit tot ca un solitar.

— SFÂRŞIT —

E NEGLIJATĂ ŞI ARE DE CE

Luni Marţi Miercuri
CU 3 NUANTE MAI ALBI

NOUA METODA CARE FACE

DINŢII MAI ALBI

ELIMINÂND „GURA-BACTERIANĂ"

CAND zâmbetul dv. descoperă dinţi urâţi, pătaţi, stricaţi şi gingii nesănătoase, atunci e o dovadă că aveţi „Gura-Bacteriană". Această stare nescuzabilă provine din cauza microbilor plasaţi în gură care atacă dinţii şi gingiile. Dacă Kolynos-ul albeşte atât de rapid dinţii şi întăreşte aşa de efectiv gingiile, este pentru că el distruge microbii care sunt cauza răului.

Urmaţi celebra metodă „Kolynos Perie-uscată" timp de 3 zile — un cm. de Kolynos asupra unei perii uscată dimineaţa şi seara. Priviţi apoi dinţii dv. Ei au devenit cu 3 nuanţe mai albi. Acţiunea Kolynos-ului este absolut unică. Decum pătrunde în gură volumul său sporeşte de 25 ori; el devine o spumă efervescentă şi antiseptică care se infiltrează în fiecare cavitate şi crăpătură. Microbii, cauza „Gurei-Bacteriene" sunt ucişi. Ei dispar şi gura întreagă este purificată.

Pentru a avea dinţii sănătoşi şi de o albeaţă strălucitoare precum şi gingii ferme şi în perfectă stare — întrebuinţaţi Kolynos.

CREMA DENTIFRICE
Antiseptică
KOLYNOS

Cât este de plăcut

să te lași bronzat în aceste zile la aer și soare

cu **CREMA-NIVEA**

sau **ULEIUL-NIVEA**

Deaceia, afară la aer liber pentru ca corpul Dv. să fie scăldat în soare!

Crema Nivea are un efect plăcut, răcoritor în zile călduroase; Uleiul Nivea totuși vă ferește de răceli la schimbarea bruscă a vremei.

Crema Nivea și Uleiul Nivea conțin „Eucerita" recunoscută în toată lumea ca unic mijloc neîntrecut pentru întreținerea pielei. Aceste produse ce au ceva din natură nu pot fi înlocuite cu nici una din imitațiuni, cari se recomandă ca fiind tot atât de bune.

Adevarăta "Cremă Nivea" se vinde numai în ambalagiu original; cutii și tuburi.

„Cremă Nivea" varsată sau cu gramul nu este originală.

Crema Nivea Lei 16.- — Lei 72.-
Uleiul Nivea Lei 55.- și Lei 85.-

BEIERSDORF & CO. S. A. R., BRAŞOV

DE VORBA CU CITITORII

Inter. — Oamenii aceștia nu sunt caracteristici numai epocii noastre. S'au văzut mulți chiar în istoria antică. Să-ți dau un exemplu: Tiberiu, celebrul Tiberius al Romanilor, care se considera omul dreptății, găsia foarte deseori mijlocul de a se sustrage restricțiunilor legale. Pe vremea lui, un vechiu obicei al romanilor interzicea condamnarea la moarte a fetelor, care n'au încă vârsta sau experiența mărițișului. Ei bine Tiberiu, îl obliga pe călău să le învețe pe fetele condamnate, această experiență înainte de a le suprima. In modul acesta, Tiberiu distrugea moravurile, ca să conserve obiceiurile... Vezi deci că n'avem de ce să ne plângem numai noi, generațiile civilizației *moderne* și mai ales că n'avem dece să regretăm *vechea* civilizație; cum socoți d-ta.

Tânăr fără experiență. — Spui că abia intri în viață și că ai vrea să-ți faci un debut plăcut?.. Ei bine, învață să te îndrăgostești de toate femeile și vei deveni „un domn bine".

Rimă. — Eu împart poeții în trei clase: din clasa I fac parte acei cari simt dar nu știu să exprime; din clasa doua acei cari fac poezii proaste și din clasa III acei cari fac poezii bune. D-ta ai făcut progrese; ești în clasa a doua...

Marionete. — Dacă-mi plac strugurii? Nu, pentru că nu obicinuesc să-mi iau vinul... în pilule. Dar, de unde și până unde întrebarea aceasta? Nu cumva vrei să-mi trimiți un coș cu struguri? Dacă e așa, să-mi trimiți te rog și rețeta cum se extrage vinul din ei.

O curioasă-Focșani. — Exact. Maurice Chevalier a divorțat cu toată seriozitatea de Yvonne Vallée. Menajul între cei doi artiști a durat peste zece ani. Motivele cari au determinat divorțul îmi sunt necunoscute.

2) Jeanette Mac Donald se pronunță „Ginet Mec Don'ld". 3) Se zice că Greta Garbo ar fi prelungit contractul cu Metro pe încă trei ani. Actualmente vedeta se află în țara-i natală, unde își petrece concediul.

Lya. — Părerea mea despre Maurice Chevalier?... Dac'aș fi femee

aș spune că are o buză foarte simpatică. Ca bărbat însă mă limitez la a-i invidia numai situația financiară...

Bob Doddy. — Am primit... timbrul vocii d-tale și mă simt obligat să-ți comunic că nu este acela albastru de două parale pe care îl caut pentru colecția mea umoristică. Cu alte cuvinte *timbrul* d-tale nu face nici... două parale. Are o asemănare minunată cu „un cap de bou", e adevărat, dar e prea... real. 2) Ramon Novarro măsoară 1.72 m. înălțime. 3) La un film normal se lucrează între 4 și 8 săptămâni.

O tânără brunetă. — Ernst Verebes n'are adresă stabilă, pentru că e holtei. Dece nu i-ai scris cât a fost la București?

Sorana. — Ce să faci ca să te relevi, în cazul când ai parvenit să pătrunzi într'un studio? Un mare regisor american a declarat că șaptezeci la sută din vedetele ecranului au fost alese pentru linia perfectă a corpului lor și că regisorii se uită mai cu seamă la linia... spatelui, care — afirmă acesta — ar fi în strânsă legătură cu tot restul fizicului. Mai departe, acelaș regisor spune că o debandată va avea cu atât mai mare succes cu cât își va arăta mai mult și mai cochet... spatele. Cred că m'ai înțeles...

Niura. — Dacă regisorul Jean Mihail a realizat vreodată un film la Pol?.. Hm, ce întrebare năstrușnică!.. Nu. Pe regisorul Mihail nu-l interesează Polul ci... polii. Dacă-i arăți câțiva... poli, îți promite imediat un film. Polul Nord însă, îl lasă... rece.

Iorgu S. — Care e cea mai mare slăbiciune a femeilor?... Bărbații. Cel mai mare defect?.. Ușurința. Uite aș putea să pariez că femeia când se căsătorește, se gândește mai mult la rochia de mireasă, de cât la cămin... Ești cumva de altă părere?...

Titi-Bărț. — Dacă ești amorezat de picioarele actriței aceleea, nu e neapărat nevoe să-i fii partener, ca să te simți „bine". Eu, în locul d-tale, m'aș simți „bine" dacă aș fi numai... sufleur. Și nici faptul că e în doliu nu e un motiv de descurajare. Numai inima îi e în doliu...

Puia. — Cel mai *„mare"* umorist al nostru?... Ion Pribeagu, fără nici o îndoială. Ceilalți toți sunt... mici.

O mamă. — Eu unul n'am nici o încredere în vaccinuri. Am cunoscut un copil vaccinat în regulă și care totuș a murit... Da... A căzut dela etajul al treilea.

Un grup de curioși. — Thea Dori a filmat în „Rouletabille Aviateur" și va mai filma, probabil, la toamnă în alte producții franceze.

Jean delabuzău. — ...Ba da, sunt și femei discrete... Sunt cele care n'au... secrete.

Boris. — Lily Damita are exact douăzeci și cinci de ani. 2) Billie Dove are douăzeci și opt. 3) André Lugnet e născut la Paris. Are patruzeci de ani și măsoară 1.76 m. 4) Pola Negri face actualmente teatru la New-York. 5) Georges Milton are patruzeci și doi de ani și măsoară... 1,58 m. Ufff!... M'ai omorât, pe căldura asta, cu cinci întrebări deodată.

Cinéton. — Ultimele filme ale Gretei Garbo sunt: „Mata-Hari", „Suzan Lenox" „Grand-Hotel" și „Comme tu me vois". Desigur că le vom vedea și noi în viitoarea stagiune. 2) Vedeta mea preferată? Azi, este Joan Crawford. Mâine... nu știu care va fi.

Leul amorezat. — Sărut în limba italiană se zice „bacio". Crezi însă că e suficient să știi să pronunți, ca să se îndrăgostească italianca d-ta? Mai trebue să știi să-l și... dai.

Mickey. — Victor Francen are cincizeci de ani. 2. Jim Gerald este elvețian. Are patruzeci și doi de ani. 3. Henry Garat sa căsătorit de curând cu una din surorile Row (Row Sisters). Și acum... pas plus de trois questions, s'il vous plaît.

Denisa Levy. — „Eroului" din „Zidul Morții" îi poți scrie în piața Brătianu, unde face zilnic exhibiții mortale.

J. de S

Cu toate ploile căzute in ultima vreme, sezonul balnear la mare este încă în toi și reporterul nostru fotografic ne trimite câteva instantanee prinse la Tekirghiol-Eforie.

1) După o partidă de călărie pe plajă, caii sunt duși la grajd.

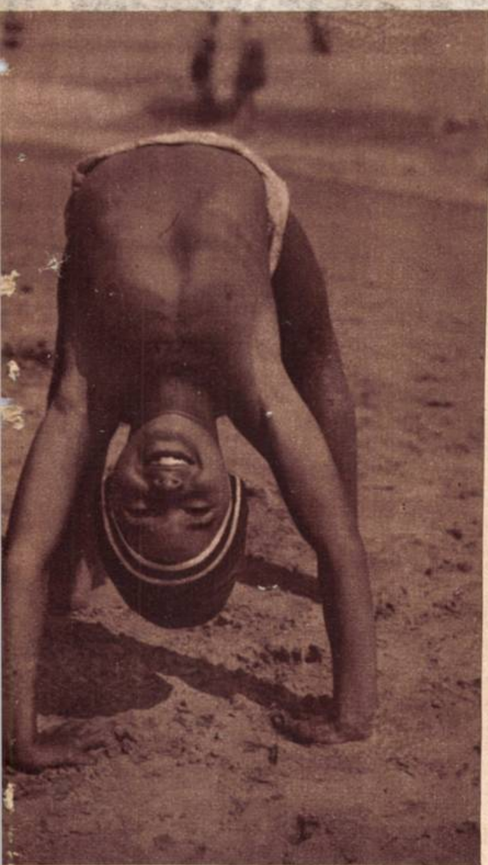
2) Două vizitatoare simpatice ale plajei, nu se pot lipsi nici în vilegiatură, de „Realitatea Ilustrată”, *cea mai bună prietenă pentru o-***rice sezon.**

3) Pentru a-și feri soția de efectul prea puternic al soarelui, tânărul însurățel procedează la mijloace preventive.

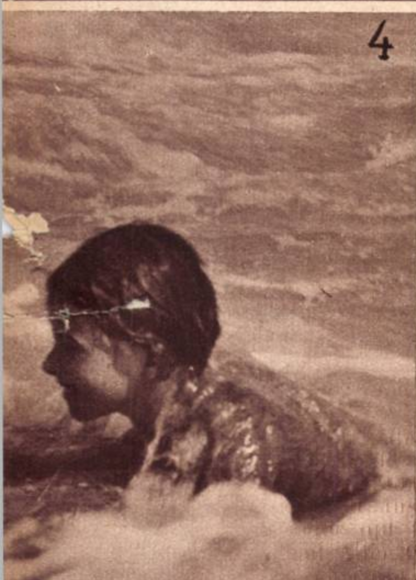
4) Două fetițe au pornit într'o luptă înverșunată cu valurile, care le îmbrățișează cu spuma lor verde.

Foto I. Berman-„Realitatea”

La plajă

5) In această fotografie, vedem câțiva din artiștii reputați ai Bucureștilor, odihnindu-se la mare. Printre ei recunoaștem pe d-nii Ghibericon, Folescu și Zalewsky.

6) O figură nostimă, executată de o fetiță de 9 ani, pe plajă.

7) Barca „Drăcie", construită pe plajă din nisip, are pânze făcute din material de corturi și e gata să pornească în larg...

8) Dar adevăratele bărci, care au plimbat toată ziua vizitatorii pe mare, își capătă odihna binemeritată, legate cu funii de passerela plajei, pentru a nu fi luate in larg de valuri.

VEDETTE MASCULINE RELEVATE DE FEMEI

Intr'unul din numerele trecute ale „Realităţii Ilustrate", am arătat că îndărătul fiecărei stele femenine există un bărbat, căruia îi datoreşte succesul său, un bărbat care i-a recunoscut talentul, a încurajat-o, şi i-a sprijinit primii paşi ai carierei.
De data aceasta vă vom dovedi prin exemplele de mai jos, că la fel se întâmplă şi cu starurile masculine.

DELA Adam, dealungul mileniilor, până la Valentino şi Clark Gable realizările bărbatului au avut în femee o colaborare preţioasă. El a apreciat întotdeauna intuitivitatea şi persistenţa spiritului feminin ce l'a condus pe drumul lung şi anevoios al izbândei! Analele cinematografului oferă o dovadă elocventă că înapoia fiecăreia din celebrităţile masculine ale ecranului, se proectează umbra unei femei.

Cercetând biografia celui mai nou recrut în armata faimei — irlandezul George Brent, vedem că, fidel regulei enunţate mai sus, se revelează pentru prima dată în ochii unei femei, cu care jucă într'o mică trupă de teatru din Est, şi care recunoscând geniul sub modesta aparenţă a debutantului, îi prezice celebritatea. Se căsătoresc, pentru a se despărţi însă foarte curând, dar profeţia ei rămâne un impuls, ce-l conduce la Hollywood, şi-l susţine în primii ani de greutăţi ale începutului.

Succesul nu s'a ivit decât în ultima vreme, când Ruth Chatterton a văzut câteva probe de film ale lui Brent, în camera de proecţie a studioului şi impresionată de puternica-i personalitate, a insistat să-i fie dat ca partener în *„The Rich Are Always with us"*. Sub îndrumările acestei actriţe beneficiând de vasta ei experienţă şi de siguranţa simţului său dramatic Brent a realizat o performanţă ce i-a adus mai apoi roluri titulare, alături de Barbara Stanwyck, Joan Blondell şi Constance Bennett.

Dinamicul, uimitorul Clark Gable, care în momentul de faţă întruneşte sufragiile întregului public american, este creaţia Josephinei Dillon care a ştiut să vadă sub aparenţa stângace şi necizelată a tânărului începător, acel farmec fără nume, ce i-a adus astăzi faima.

Fiică a unui judecător californian, extrem de inteligentă şi de o vastă cultură, da lecţii de dicţiune şi de canto, atunci când l-a întâlnit. Imprimă în pasta încă maleabilă pe care i-o oferia caracterul tânărului artist, toate năzuinţele şi ambiţiile ei.

Il iniţiă în secretele technicei scenice, îl învăţă să-şi valorifice fiecare gest, fiecare cuvânt, îi dădu acea siguranţă şi extraordinară perseverenţă, graţie căreia bătu luni la rând studiourile, pentru a auzi invariabilul „astăzi nimic", pentru a reîncepe în ziua următoare, pentru a suferi înfrângeri şi a-şi repeta încercarea.

Gable se căsători cu Josephine Dillon — şi divorţul lor care a urmat într'un scurt răstimp, dată fiind diferenţa de vârste şi temperamente, — nu micşorează întru nimic faptul, că această femee a avut o influenţă determinantă asupra carierei sale.

Ridicarea lui Clark Gable se mai datoreşte şi Lillianei Albertson, impresară teatrală la Los Angeles, prin intervenţia căreia eroul nostru a obţinut un rol principal în filmul *„The Last Mile"*, şi minunatul elev al Josephinei Dillon a păşit cu siguranţă de pe scenă pe ecran, către un strălucit succes!

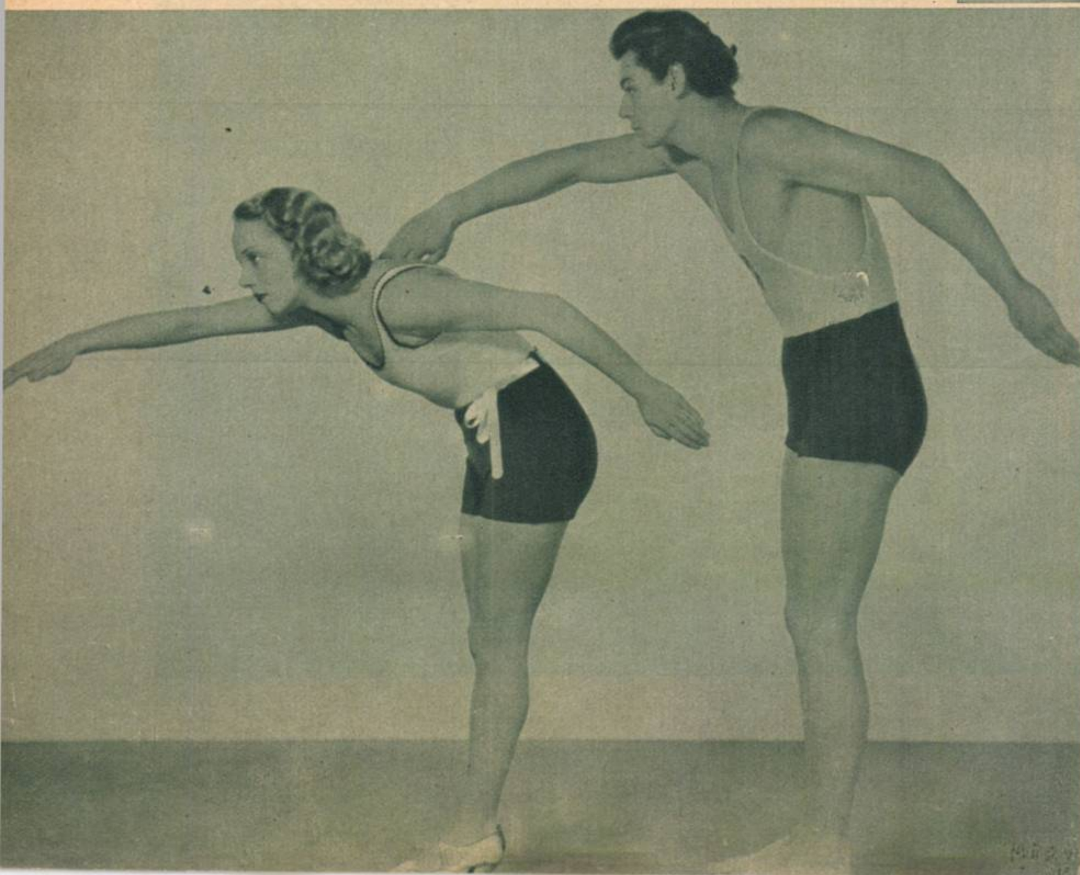

Douglas Fairbanks jr.

Jackie Cooper.

Maurice Chevalier, astăzi mândria Parisului, n'a avut decât anagajamente foarte scurte şi fără de importanţă, în Music-Hall-urile Londrei şi ale Parisului, până în ziua când Mistinguette, faimoasa stea dela Folies Bergeres, l-a descoperit într'un minuscul rol, pe care-l interpreta într'una din revistele sale şi dându-şi seama de atracţia spontană a zâmbetului său spiritual, nespus de seducător, făcu din el partenerul său. Interveni războiul, din care Chevalier scăpă teafăr şi se întoarse, pentru a-şi relua activitatea scenică. Necunoscut încă, partenerul idolatrizatei Mistinguette captează încetul cu încetul atenţia publicului. Din clipa aceea succesele îi sunt asigurate. Pălăriuţa sa de pai, impertinenţa alurei cu care disează şi caracteristica mişcare a buzei inferioare, devin elementele emblemei sale comerciale.

Mistinguette — întâi femee şi mai apoi actriţă — se amuză a desvolta, a sfătui şi a călăuzi pe mica şi nu prea strălucitoarea stea Chevalier, către piscurile celebrităţii.

St. : *Johnny Weissmüller şi Leila Hyams.*

Strălucirea lui Rudolph Valentino iluminează trei femei. Una este June Mathis, scenarista, prima care a ştiut să vadă în obscurul dansator, o mare şi puternică personalitate. Datorită îndrăsnelei şi perseverenţei sale, obţine el rolul lui *Julio* în *„Cei Patru Cavaleri ai Apocalipsului"*, clipă din care devine o cometă ce se ridică spre nebănuite culmi de realizare artistică, graţie tipului său de amorez clandestin şi aventuros cu care a înebunit femeile întregei lumi.

June Mathis, chiar dacă n'a anticipat complet imensul succes de care avea să aibe parte protejatul său, a văzut cu siguranţă sub timiditatea lui — un mare actor!

Dacă Valentino îşi datoreşte începuturile sale artistice lui June Mathis, a dobândit graţie Janei Acker, prima sa soţie, acel echilibru spiritual, acel sentiment de siguranţă, care au contribuit într'o măsură atât de mare la formarea *alurei* sale. Jane Acker a fost mai mult decât o femee pentru Rudolph Valentino — ea a fost un fel de stabilizor, de amortizor pentru hipersensibilul copil care era soţul ei. Divorţul lor nu este o despărţire spirituală; mentalitatea actorului ia o nouă formă şi căile lor se despart. Foştii soţi continuă totuş să fie prieteni buni, multă vreme după aceea.

Nataşa Rambova completează trinitatea femeilor, ale căror influenţe şi eforturi au făcut din Rudolph Valentino — tânărul imigrant italian — o legendă americană. S'a căsătorit cu ea în psihologicul moment, când avea să aleagă între o viaţă retrasă ca a Gretei Garbo şi între vârtejul social al Hollywoodului. Făcu ea alegerea pentru el. Ştia în mod intuitiv că prin contactul cu societatea, actorul avea să piardă ceva din preţioasa sensitivitate, din acea introspecţie ce formau acel caracter de neuitat. Astfel dacă June Mathis şi Jane Acker au nutrit nucleul, Nataşa Rambova a înţeles că trebuia să conserve o carieră ce atinsese apogeul desvoltăţii, îndepărtând cu grijă orice influenţă rea.

Neil Hamilton îşi datoreşte succesul său de astăzi unei femei, ale cărei vise s'au realizat prin naşterea unui fiu. Tânără şi încă în măsură de a mai repurta succese această femee îşi inăbuşe impulsurile vanităţii, şi setea de strălucire, pentru a deveni mamă.

La vremea când copilăria fiului său făcu loc unei robuste adolescenţe, mama era sigură că Neil avea să fie un actor talentat. Era predestinat. Insistă zi cu zi asupra corectitudinei şi preciziunei dicţiunei sale având grija să-i dea o vastă şi solidă educaţie literară.

Tot ea îi procură banii de drum, când fu să plece la New-York şi umblă cinci ierni fără palton, pentruca Neil să se poată întreţine în marele oraş şi să-şi continue încercările. Minunata perseverenţă a acestei femei şi nenumăratele-i sacrificii, nutriră curajul tânărului, menţinându-l la un nivel ridicat.

Energia debutantului n'a slăbit o clipă în cursul anilor de dificultăţi, graţie numai acestei generatoare de entuziasm.

Chiar Jackie Cooper, cel mai tânăr star al ecranului, s'a ridicat cu ajutorul a două femei. Mama sa, Mabel Leonard, era o violonistă de vodevil. Jackie se născuse la câţiva metri de un studio. Acest concurs de împrejurări destină pe Jackie celebrităţii cinematografice. Cealaltă femee în viaţa lui este bunica sa, care veghiază ca micul artist să ducă o viaţă regulată şi să nu cheltuiască mai mult de 50 de cenţi pe săptămână.

Jackie — băieţaşul cuminte şi afectuos — găseşte că femeile complică uneori viaţa unui bărbat, dar sunt de mare folos — mai cu seamă atunci când îţi lipsesc nasturi la pantaloni şi când îţi fac prăjituri. E sigur însă că aceste două femei — mama şi bunica — vor călăuzi acest tânăr şi puternic talent către maturitate cel puţin tot atât de superbă, pe cât se dovedeşte copilăria.

Douglas Fairbanks Jr. are să mulţumească mamei sale pentru adânca ei înţelegere şi pentru curajul cu care l-a ajutat să suporte lovitura primei înfrângeri. Beth Fairbanks îşi dusese fiul la Paris — unde timp de patru ani studiă arta şi-şi formă o spiritualitate vioaie şi puternică. Când terminară banii, convenіră să nu comunice nimic despre situaţia lor lui Douglas Fairbanks — pe atunci căsătorit deja cu Mary Pickford.

Astfel tânărul Doug, cu o nouă responsabilitate şi cu nevoi crescânde — îşi face intrarea în cinema şi turnează un film ce se dovedeşte complet nereuşit. Mama îşi ia atunci fiul şi porneşte iar cu el la Paris, unde îi reface încrederea în sine ştergându-i acea impresie de persecuţie, produsă de faptul că fusese în mod desavantagios pentru el, comparat cu tatăl său — şi încetul cu încetul îi restabileşte echilibrul spiritual.

Tânărul Doug reveni pentru a încerca un nou eşec şi pentru a apărea în teatru cu succes, remarcându-se prin admirabila sa alură şi eleganta degajare a mişcărilor, inoculate cu trudă şi răbdare de Beth Fairbanks. Vorbitoarele determină mari schimbări în rândurile vedetelor şi tânărul Doug, dotat cu voce clară şi vibrantă, se pomeneşte însfârşit în vârful scării, unde stă astăzi bine înfipt. Mama sa, actualmente Mrs. Jack Whiting a fost femeea care a modelat caracterul băiatului şi i-a călăuzit desvoltarea, graţie căreia a ajuns la situaţia de astăzi.

JAMES GRAY

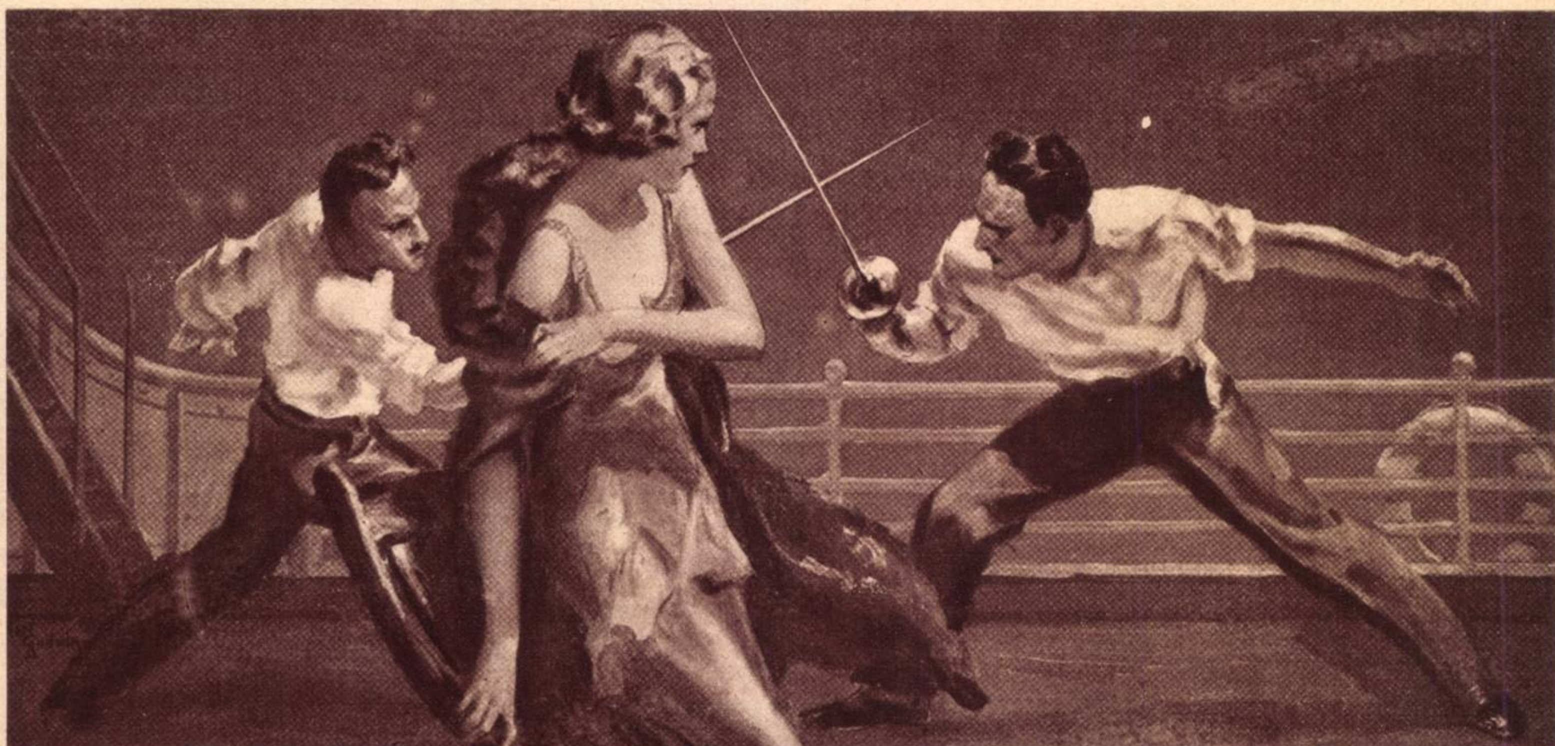
Ruth Chatterton.

Mistinguette.

Maurice Chevalier

UN AL cincilea muschetar

de FERRIN FRASER

ANGELA TIVERTON se plecă peste balustrada punţei privind coasta Franţei, ce dispărea într'un văl umed de ceaţă. Părăsia Franţa pentru prima şi ultima dată. Se înapoia la Wichita şi peisagii ce acoperişurile roşii ale Hâvre-ului se mistuiau în zare, evoca peisagii natale, găsind că tot lanurile de grâu ale Kansasului îi procuraseră cele mai frumoase priveliști.

— „Pardon! Batista e a dvs.?

O voce răsunase pe punte îndărătul ei, răşiind viziunea aurie a holdelor şi Angela se întoarse cu o mişcare bruscă. Un tânăr foarte înalt şi foarte svelt îi întindea o bucată de dantelă. Cu toată ceaţa putu să distingă o mustăcioară tunsă scurt şi o pereche de ochi, ce zâmbiau sub cozorocul unei şepci englezeşti.

Angela făcu atunci un gest extrem de ciudat.

— „Da", răspunse ea, „mulţumesc". Şi luă din mâna tânărului o batistă pe care n'o mai văzuse nici când.

Dacă directorul şcoalei publice din Wichita unde Angela era profesoară de franceză, i-ar fi cerut să-şi explice purtarea, ea ar fi răspuns că o făcuse de bucurie că auzia iar vorbindu-se englezeşte. Nu simpatia tânărului o influenţase şi nici faptul că se afla singură, departe de patrie. O făcuse pur şi simplu, pentrucă era sătulă de Franţa şi de francezi — mai mult decât sătulă, decepţionată — şi vederea unui englez era ca o evocare instantanee a unui câmp natal de grâu rumenit, în lumina proaspătă a zorilor.

Numai că în momentul de faţă se afla în mijlocul unei după amiezi pe puntea unui transatlantic şi din cauza ceţei care se îndesise, nu putea distinge din interlocutorul său decât doi ochi frumoşi, ce-i zâmbiau prietenos.

— „V'am remarcat încă din tren", zise el, „păreaţi foarte tristă. Vi se citea pe faţă că regretaţi Franţa".

— „Din contră", replică Angela, „sunt fericită c'o părăsesc. Nimic nu m'a decepţionat în viaţa mea mai mult decât această ţară".

* * *

Răsucia batista necunoscutului în mâinile-i înmănuşate şi-şi evoca cu amărăciune decepţia. Timp de şase ani visase să facă această călătorie în Franţa, care fusese pentru ea patria cavalerismului, un ultim port al romantismului într'o lume mecanizată. Era sentimentală — o recunoştea bucuros; plânsese la filmele franceze, plânsese pe cărţile lui Dumas, iar în mica sa odăiţă din Cansas, recitase seara, rugăciuni înaintea unei minuscule fotografii a catedralei Notre Dame. Dar sentimentalitatea e un complex de emoţii frumoase, mai cu seamă atunci când se leagă de făgaşul unei activităţi ce-ţi va fi dat să-l urmezi o viaţă întragă, şi după câte vedea ea, această activitate fusese şi avea să fie predarea limbei franceze la liceul din Wichita.

Imediat ce coborîse din vapor, cu o lună înainte, când avusese prima discuţie cu un agent vamal foarte grosolan şi încercase în să-l convingă că profesorii din Wichita nu purtau în geamantanele lor nici „ţigarete şi nici tutun", acel vis al cavalerismului se prăbuşise sfărâmându-se în mii de bucăţi. Imbibată de literatură franceză veche şi modernă — aşteptase încrezătoare să întâlnească întrupările d'Artagnanilor şi ale Villonilor, plimbându-se pe Avenue de l'Opera şi fluturându-şi panaşele prin grădinile Tuileriilor. Găsise însă în locul lor, bărbaţi mărunţi şi negricioşi în pantaloni bufanţi de sport şi şepci de jokey, ducând de lanţ căţeluşi sau privind în vitrinele magazinelor de galanterie, de pe Bulevard des Capucines.

Fu silită să constate în cele din urmă că acel cavalerism, al cărui miraj o atrăsese spre acest colţ de lume, dispăruse cu desăvârşire; bărbaţii se îmbrânceau în omnibuse pentru cele mai bune locuri şi-şi croiau drum cu coatele în aglomeraţiile dela răspântiile străzilor, întocmai ca la New-York sau Wichita. Pe străzile vechiului Paris unde domniseră tropote de potcoave şi zăngănit de săbii, rătăciau în vârtejuri ecourile claxoanelor, vâjâiturile greoaie ale automobilelor şi râpăiala grăbită a maşinilor de scris.

Era o decepţie totală — irevocabilă şi complectă. Plânsese amar în odaia sa de hotel şi se întreba cum avea să mai poată preda iar în Wichita materia dragă; era sigură că n'avea s'o mai facă cu vechea dragoste. Pasiunea ei se mistuise, se îngropase în trecut, tot atât de adânc ca şi idolii săi. Simţia că era naivă, că era ridicol pentru o fată de treizeci de ani, să fie atât de susceptibilă, dar nu se putea stăpâni.

Işi aminti de tânărul ce se afla lângă ea, abia în momentul când acesta salvă cu o mişcare delicată batista pe care era cât pe aci s'o sfâşie în bucăţi.

— „Nu zău", luă el cuvântul, cam atins, „mă uimeşti. Nu există om să nu iubească Franţa".

— „Am iubit-o şi eu — până când am văzut-o", răspunse ea. „Am adorat-o...

— „Dar nu văd cum ?....

Pe faţa lui se zugrăvi o mirare atât de profundă, încât ea se grăbi să-l lămurească:

— „Daudet, Maupassant, Victor Hugo.

— „Oh! exclamă tânărul, arătându-şi dinţii albi şi laţi într'un râs de o clipă „Romantism! Ai găsit-o altfel decât Franţa lui Hugo...

— „Desigur".

— „Bine, înţeleg, n'ai fost favorizată de şansă — asta nu înseamnă însă că trebue să-ţi formezi o astfel de convingere...

— „Bărbaţii erau toţi atât de sgomotoşi şi de brutali, purtau pălării caraghioase şi aveau apucături oribile", urmă ea pornită. „Năvăleau din birouri în străzi şi omnibuse, — ca nişte raţe. Erau graşi, roşii şi ...şi ridiculi!"

Vocea tânărului răsună melodioasă în ceaţă:

— „Imi pare că nu m'am recomandat", zise el „Conte Carbon Neuvillette Jodelet de Guiche".

Angela se întoarse brusc; obrajii îi ardeau.

— „Te... te rog să mă ierţi!", bâlbâi ea. „Am crezut, că eşti englez...

— „Sunt foarte mândru de naţionalitatea mea", zise tânărul şi dă-mi voie să te asigur că atât în ţară cât şi în inimile concetăţenilor mei, cavalerismul n'a murit încă, fapt de care, sper că vei avea într'o zi ocazia să te convingi"

Vru să-l reţină, dar spatele lui lat se şi pierduse în ceaţă şi tot ce mai văzu din el, fu batista albă de dantelă, ce-i flutura între degete, pe când se depărta.

* * *

Il întâlni în seara aceea în salon. Un amestec de stânjeneală şi delicioasă emoţie o cutremură, când îl văzu îndreptându-se spre ea — de o eleganţă impecabilă în haina de seară — şi plecându-se pentru a-i săruta mâna.

— „Imi acordaţi dansul acesta, Miss Tiverton?" întrebă el.

Angela tresări. Se interesase de numele ei! Dintre toate femeile frumoase ce umpleau salonul o distinsese tocmai pe ea! Şi era conte — văzuse titlul ce-i preceda numele, pe lista pasagerilor!

— „Regret mult incidentul de după amiază", începu ea, luându-i braţul „Nu m'am gândit..."

— „Ai avut perfectă dreptate", răspunse tânărul. „Dar Parisul nu e Franţa. Franţa e în inima francezilor.

Când muzica încetă, contele o reconduse la locul ei. Se aşeză alături de ea şi începu să-i vorbească vesel, părând să fi uitat complet izbucnirea ei de pe punte. Deodată, apăru lângă el un tânăr brun, şoptindu-i ceva la ureche. Nu se ştie din ce motive, fruntea

contelui se întuncă și plictisit, se întoarce către mica profesoară.

— „Miss Tiverton", zise el, „îmi dai voie să-ți prezint pe Monsieurs Bertrandou?

Monsieur Bertrandou doria și el un dans cu Miss Tiverton și dansa aproape tot atât de divin ca și contele. In timp ce evolua în brațele partenerului său Angela zări pe conte în pragul ușii, urmărindu-i încruntat, și imediat ce reveniră la loc, se înființă lângă ea. O scurtă discuție se încinse apoi între cei doi bărbați, asupra dansului următor.

Atât în Wichita cât și în alte cercuri, Angela nu fusese niciodată obiectul vre-unei dispute între tineri. Situația de acum era măgulitoare, dar cam alarmantă. Aplană deci diferendul, hotărându-se să nu mai danseze și petrecură toți trei restul serei stând de vorbă într'un colț al salonului. Bărbații schimbau priviri de ură, ce alternau cu privirile de adorație în care o învăluiau pe profesoară.

In următoarele patru zile Contele de Guiche și Monsieur Bertrandou o urmăriră cu asiduitate. Angela, care în Wichita avea un singur prieten, pe Rodney Smythe dela matematici, s'ar fi amuzat dumnezeește dacă între cei doi bărbați n'ar fi existat acest neîntrecut circuit de ură, ce se manifesta cu fiecare gest, cu fiecare privire și care în ultima noapte sfârși prin a isbucni în cuvinte dure.

Mica profesoară se afla cu contele pe punte, privind sclipitoarele arabescuri pe care luna le desena în apă. Muzica din sala de dans trimitea acorduri ce răsunau romantic în noapte. Discutau tocmai despre metodele didactice ale școalei din Wichita — adică, Angela vorbia iar de Guiche asculta cu mult interes. La un moment dat însă, auziră îndărătul lor o voce:

— „Miss Tiverton mi-a promis acest dans".

Bertrandou sta în umbră, zâmbitor.

— „Nu cred asta", răspunse contele; „Și în orice caz Miss Tiverton e ocupată acum."

— „Eu nu m'am adresat d-tale", replică celălalt „ci domnișoarei" și puse mâna pe brațul Angelei „Am dreptate?"

— „Jos mâna, domnule!"

Ochii tineri ai Contelui sclipară în lumina lunei. Bertrandou se ridică în toată înălțimea sa.

— „Nu sunt obicinuit să mi se vorbească astfel, vă veți modifica tonul", zise el tăios.

— „Nu mă gândesc la așa ceva!"

— „Atunci..." Bertrandou pălmui cu eleganță obrazul contelui.

Urmă un moment de tăcere mormântală. Angela scoase în sfârșit un mic strigăt.

Avea o senzație de fals — ca actul al doilea din Tosca.

Contele era foarte palid.

— „Imi veți da satisfacție, domnule!" zise el cu o voce scăzută și vibrantă.

— „Desigur."

— „Imediat?"

— „Mâine ar fi prea târziu, întrucât debarcăm în zori."

— „Puntea e deșartă după miezul nopții" zise de Guiche.

— „Arme?"

— „La alegerea dvs."

— „Atunci, săbii!"

Bertrandou se înclină cu eleganță către Angela, se răsuci pe călcâie și se depărtă. Angela întoarse o față îngrozită spre conte.

— „N'ai să faci asta", zise ea cu o voce pe care n'o mai întrebuințase decât în clasă, înaintea unui băiețas neascultător. „E... e ridicol!"

— „E necesar", răspunse el scurt. „E o chestie de onoare".

* * *

Era exact miezul nopții când Angela se strecură pe scări spre punte. Două grupuri de bărbați stau de o parte și de alta a covertei, tăcuți și solemni, părând că-i așteptau sosirea. Lamele scăpărară la lumina lunei. Angela scoase un mic strigăt.

— „Ascultați-mă", se rugă ea „Asta nu trebue să se întâmple! e...

Doi bărbați se apropiară de ea.

— „Liniștiți-vă, doamnă! E prea târziu să-i mai oprim. Ambii adversari sunt ferm deciși".

— „Dar... e atât de stupid! Să se lupte pentru un nimic...."

— „E o chestie de onoare, doamnă, e o tradiție franceză".

Angela se rezemă de un chaise-longue, tremurând în aerul rece al nopții. Sub ochii săi se petrecea ceva imposibil, pitoresc în Franța în secolul al optsprezecelea dar care acum, în al douăzecilea, părea sălbatic, barbar, absurd.

— „En garde!" lamele se încrucișară cu un zăngănit strident, cu brațele unor gigantice foarfeci. Bărbații evoluau agili, cu mișcări șerpești.

Angela își acoperi ochii cu mâinile. O secundă mai târziu se auzi un strigăt de durere. Bertrandou zăcea nemișcat pe punte iar contele îl privia cu un zâmbet de triumf în ochi.

Angela se întoarse și cu ochii împânziți de lacrimi, se repezi în jos pe scări.

* * *

Dimineața, cu puțin înainte ca vasul să intre în port, Angela tremurând încă, primi o scrisoare dela conte, însoțită de batista pe care o reclamase în prima zi a călătoriei. Iată ce cuprindea:

„Scumpă Miss Tiverton"

Te implor să păstrezi cea mai desăvârșită tăcere asupra celor întâmplate, întrucât am avea de tras grave consecințe în cazul când faptul ar ajunge la cunoștința autorităților. Bertrandou se va însănătoși — nu te teme de asta. Sper că de acum înainte nu vei mai socoti cavalerismul mort la francezi.

Al d-tale afectuos

Conte Carbon Neuvillette Jodelet de Guiche"

P. S. Iți înapoez batista. Am ținut-o pe inimă în timpul duelului."

* * *

Angela Tiverton își urmă radioasă drumul spre lanurile aurii ale Kansasului, cu idealul restaurat. Nu se mai îndoia acum, că francezii își păstraseră cavalerismul și era nerăbdătoare să-și reia catedra și să continue a-și iniția elevii școalei din Wichita, în tainele limbii lui Dumas.

Convingerea ei ar fi suferit însă o puternică comoție, dacă ar fi citit în dimineața aceea, la rubrica sportivă a „Times"-ului următoarea notiță:

„Echipa franceză de scrimă, condusă de Contele Carbon de Guiche, a sosit astăzi pentru Olimpiada 1932. Echipa se mai fălește printre alții cu André Bertrandou, cel mai intim prieten al contelui și co-deținătorul șampionatului la scrimă".

Din fericire pentru ea, însă, mica profesoară nu citia niciodată rubricile sportive.

G. B.

CIUDATE SCHIMBĂRI DE SEX

ROLUL SECREȚIUNILOR SUPRARENALE

Medicii spitalului Charing Cross (Anglia) au dus de curând la bun sfârșit o operație extraordinară, redând caracteristicile femenine unei tinere fete, care fusese socotită până acum ca bărbat. Fata actualmente în vârstă de douăzeci și doi de ani, fusese până la vârsta de șaptesprezece ani complet normală.

La șaptesprezece ani avu un atac de difterie și la douăzeci a fost obiectul unei operații, care trebuia să aibe enorme consecințe, asupra destinului său. Puțin timp după aceia, se remarcă în ea o transformare inexplicabilă. Trăsăturile i se înăspriră, membrele luară forme cu totul masculine și încetul cu încetul obrazul i se acoperi cu o oarecare cantitate de păr, pe care ea trebuia să și-l radă cu aceeaș regularitate, ca orice bărbat. Vocea sa era ca și mai înainte și fiind îmbrăcată în costum femeiesc, nimeni în afară de cei intimi nu-i puneau la îndoială sexul. Strania schimbare îi impunea rezervă și ea evita pe cât posibil contactul cu oamenii.

Părinții se deciseră după sfaturile medicilor, de a o supune unei operații a glandelor suprarenale. Treptat membrele își regăsiră feminitatea și grația, iar figura îi fu complet liberată de năvala părului.

Un alt caz tot atât de curios de confuzie a sexelor a fost încredințat d-rului Russel Andrews din Londra. Cazul era cu atât mai penibil, cu cât era vorba de o fată frumoasă, cu însușiri cu totul femenine care în realitate își schimbase sexul. Forma delicată a capului și a brațelor, dulceața expresiei, grația manierelor, făceau situația cu atât mai dureroasă.

Tânăra fată a fost readusă la adevăratul ei sex, datorită unei intervenții chirurgicale asupra glandelor suprarenale.

Experiențe foarte concludente în aceeaș direcție, au fost făcute asupra animalelor. Astfel doctorul Steinach a reușit, grefând țesuturile femenine pe porci masculi nou născuți, transformându-i în femele. Operații contrare au fost egal practicate cu succes.

In privința ființelor omenești profesorul Julian Haxley precizează că oarecare condiții pot apropia pe un individ de tipul femeiesc, cu toate că acesta poartă în el însușirile unui bărbat.

Când fetele se transformă în băeți, cauza se datorește glandelor suprarenale, ale căror secreție a suferit o schimbare.

Sunt multe cazuri în care veritabilul sex al unui individ a fost descoperit târziu. Astfel se cotează cazul unui artist danez care s'a dovedit a fi femeie, la căsătoria sa cu o tânără fată. Căsătoria a fost bineînțeles anulată.

Dealtminteri au fost constatate aceste transformări nu de puțină vreme.

In 1897, doctorul Green citează un caz asemănător care putea servi ca material unui romancier.

O bolnavă de 24 ani consultă într'o zi pe medicul său, plângându-i-se de turburări, ale căror explicație nu și-o putea da. Doctorul constată că pacienta nu era femee, cu toate că era apropiată mult ca înfățișare. Ce să facă atunci? Practicianul a judecat că era ilegal să continue a trăi ca femee și a purta vestmintele acestui sex.

In acest timp, bolnava îngrozită de o astfel de schimbare, voi cu tot dinadinsul să rămână sub aceeaș înfățișare ca și mai înainte. Doctorul reuși atunci s'o „feminizeze", dându-i toate caracteristicele semenelor sale.

Un caz mai straniu a fost semnalat în anul 1836.

O femee, Marie Rosine Gottlich născută în 1798 într'un orășel din Germania, ar fi rămas totdeauna femee dacă n'ar fi fost victima unui accident, care a făcut pe medici să-i descopere sexul. După ce-a fost vindecată, doctorii au anunțat-o că trebue să renunțe la vestmintele femeiești și să-și taie părul. Aceasta se supuse ordinelor medicilor și luă numele de Gottlich. Dar lucru extraordinar, atâta timp cât Gottlich fusese „Marie Rosine" se bucurase de numeroși adoratori, cari o socoteau drept cea mai atractivă dintre tinerele fete, iar când deveni „Gottlich", întâlni o tânără femee, care se îndrăgosti de el, mărturisind tuturor că nu există iubit mai perfect ca al ei.

Părerea oamenilor de știință de astăzi este, că sexul nu e o chestie de organe fizice, ci este determinat prin secreția glandelor suprarenale. Aceste secreții arată gradul de masculinitate sau feminitate la un individ și prin urmare o schimbare în secreția acestor glande, poate cauza o modificare a sexului.

Cităm cazul unui criminal, Antoine Dernes, care-și schimba sexul dela o zi la alta.

Dernes era socotit până la vârsta de 12 ani ca fată și chiar printre una din cele mai frumoase. Intr'o zi constată — că era băiat, ceeace provocă o răsturnare în obiceiurile, felul său de a fi, de-a gândi și de-a lucra. O luptă neîncetată se dădu în el între cele două instincte și cu toate că era însurat și avea copii, felul de a fi și de a gândi se apropia mai mult de femee, decât de bărbat. Acest lucru nu l-a împiedicat să asasineze cu sânge rece o femee și să-i închidă cadavrul într'un cufăr.

Avea poate în el perversitatea amestecată a celor două sexe.

M. G.

VREMURI FERICITE

DEŞI v'am arătat pe larg toate incovenientele, mizeriile şi primejdiile ce asaltau viaţa în trecut, persistaţi fără îndoială în a presupune că predecesorii noştri au fost cel puţin cruţaţi de o mare parte din problemele şi impasurile moderne. Se pare că n'au existat indivizi cari să speculeze răsboiul, contrabandişti, hoţi, probleme de circulaţie, poliţişti bătăuşi, jazzuri, tineret svăpăiat, rochii scurte, divorţuri, vânători de zestre, socialişti, bolşevici şi reformatori. De veţi cerceta cronicile ce reflectă trecutul, de şapte mii de ani încoace, veţi vedea că vă înşelaţi. Omul civilizat al antichităţii a trăit înconjurat de toate neplăcerile moderne şi de multe altele, cu excepţia câtorva derivate din invenţiuni recente cum sunt telefonul, radiofonia şi aeronautica.

Blocări de circulaţie au existat chiar acum două mii de ani; străzile erau în oraşele Lumii Vechi tot atât de primejdioase ca şi astăzi. Apoi, nimic în moda de astăzi nu egalează incomodul şi grotescul vestmintelor din trecut şi n'a existat secol în care să nu să depună reclamaţii senzaţionale cu privire la scurtimea rochiilor şi la desmăţul tineretului.

Când citeşti plângerile lui Juvenal (poetul roman care a trăit acum două mii de ani), despre lipsa de case, scumpetea vieţei, sgomotele circulaţiei în cursul nopţii, lovitura pe care i-o dă o lectică şi enervarea pricinuită de trecerea unui bogătaş în „imensu-i car liburnian", îţi vine să crezi că vorbeşte de una din metropolele zilelor noastre şi nu de primul secol al Romei imperiale.

„Cine afară de cei bogaţi, parvine să doarmă la Roma?" întreabă Juvenal. „Incrucişarea carelor în străzile înguste şi întortochiate şi înjurăturile vizitiilor când ajung să nu se mai poată urni, ar trezi din somn chiar şi pe un porc de mare. Când apare un bogătaş, mulţimea se dă în lături, spre a-l lăsa să treacă cu repeziciune în imensu-i car liburnian".

Fraza ce urmează arată cititorului că „liburnianul" nu e o limuzină de 90 de cai putere, ci o lectică voluminoasă purtată de o echipă de sclavi voinici, ce calcă în picioare pe cel care nu se va feri din drum la vreme, fără ca victima să poată reclama vre-o despăgubire. Iată acum ce spune despre ocupantul lecticei:

„Scrie, citeşte sau doarme pe drum, căci ferestrele închise ale lecticei îl trag la somn şi va ajunge totuş înaintea noastră, căci oricât ne-am grăbi, suntem blocaţi de gloata ce ni se ridică înainte şi de o masă densă de popor, ce ne presează dinapoi; un individ mi-a vârît un cot în pântec, altul, capătul unui par de lectică; mai departe, primesc în cap o lovitură de grindă şi o femee mă isbeşte cu amfora de vin ce o poartă pe umăr; picioarele mi s'au acoperit cu un strat gros de praf; labe mari mă calcă din toate direcţiile şi culmea, un soldat şi-a plantat energic talpa înflorată de ţinte, pe degetul cel mare dela piciorul meu drept".

Soldatul acesta de care vorbeşte Juvenal, era probabil unul din guarzii pretorieni, membri ai forţei poliţieneşti romane, a căror atribuţie era să menţină ordinea în oraş şi într'adevăr regulau întrucâtva circulaţia dar numai în beneficiul domnilor din carele liburniene. Niciodată şi pentru nimic în lume n'au oprit aceşti indivizi traficul pentru pedeştri, pe cari îi împrăştiau cu lovituri, ca pe nişte animale, pentruca împăratul, politicienii şi alţi oameni de vază să poată circula nestânjeniţi.

Blocări de circulaţie acum 150 de ani.

In ceeace priveşte pe răufăcători, ei roiau atât înăuntrul cât şi în afara zidurilor romane; uneori tâlharii din mlaştinile pontine şi din pădurile galinariene deveniau o asemenea calamitate, încât capitala trimitea trupe înarmate pentru împresurarea şi prinderea lor.

Iată ce ne spune însă Juvenal cu privire la rezultatul acestor expediţii:

„Degeaba îţi fereci casa şi avutul, căci cum ieşi în stradă eşti atacat de criminali; oridecâteori guarzi înarmaţi stabilesc siguranţa în mlaştinile pontine şi în pădurile galinariene, bandiţii se abat asupra Romei, ca un stol de lăcuste. Există cuptor şi nicovală care să nu făurească lanţuri? Iată cum se întrebuinţează fierul nostru! Mă tem că în curând nu ne va mai rămânea nimic pentru pluguri, coase şi hârleţe. Fericiţi străbunii noştri, fericite zilele regilor şi al tribunilor, când Roma n'avea decât o singură închisoare!"

Poetul acesta, ca oamenii tuturor epocilor de altfel, se găsia sub iluzia că trăia într'o epocă de degenerescenţă şi suspina după ceeace presupunea că fuseseră „bunele zile" ale strămoşilor săi. Uitase că Roma, suferise o îndelungă serie de turburări, până să ajungă a se scutura de acei regi, cu unica lor închisoare.

„La Roma", scrie mai departe Juvenal, „toţi cheltuesc pentru îmbrăcăminte mai mult decât le permit mijloacele şi dacă nu se ajung, recurg la buzunarul altuia. Falimentul e aici general; trăim cu toţii într'o stare de sărăcie pretenţioasă.

„Oriunde, te ridici cu greu dacă sărăcia îţi stă în calea meritelor, dar nicăieri viaţa nu e atât de aprigă ca la Roma, unde trebue să plăteşti o chirie mare pentru o casă dărăpănată, sume enorme pentru a umple stomacurile sclavilor şi pentru a-ţi procura o masă frugală".

Sclavii nu rezolvau problema servitorilor. După toate evidenţele, lucrau puţin şi mâncau mult, ameninţând să-şi ruineze stăpânii în vremuri grele, cu robustele lor apetituri. Apoi aceşti servi au fost întotdeauna un obiect de desbinare în căsnicii. Soţiile îşi geloziau sclavele tinere şi drăguţe iar bărbaţii, întorcându-se din răsboaie încingeau alte încăerări pe tema rapoartelor pe care vecinii le făceau asupra amorurilor dintre matroane şi frumoşii lor sclavi. Femeile romane, dacă n'aveau şofeuri, fugeau în schimb cu gladiatorii.

Problema divorţurilor ne pare ceva modern, pentrucă până mai acum câţiva ani, progenituri extrem de bogate formau un strâns cerc familial, menţinând pe părinţi laolaltă, indiferent că se plăceau sau nu şi fără a se ţinea seamă de faptul, că prin aceasta mama intra adesea în mormânt înainte de vreme. Dar într'un trecut mai îndepărtat, când civilizaţii ca ale Greciei şi Romei produseră clase ce trăiau larg şi chiar după concepţia de lux a timpului, nenumăraţi au fost acei cari au strigat întocmai ca şi astăzi, că mariajul e o greşală, o nenorocire.

Din cele mai vechi timpuri omul pare să fi crezut că femeile unei epoci anterioare fuseseră mai modeste, mai econoame şi mai altruiste. Contemporanele sale nu erau după el decât o ceată de degenerate şi în consecinţă, lumea mergea către pieire.

Satira a şasea a lui Juvenal, pare unul din rechizitoriile ce se ţin astăzi împotriva femeilor. Poetul vorbeşte aci prietenului său Postumus, care intenţionează să se căsătorească:

„Eşti treaz acum când te gândeşti la însurătoare? Nu ştii că virtutea şi-a luat de mult sborul de pe pământ? A fost poate în mijlocul nostru atunci când oamenii locuiau în caverne şi când femeile aşterneau paturi din frunze uscate şi piei de animale, în văgăunele stâncilor. Dar nu ştii că din epoca argintului, necredinţa a devenit o modă? Te gândeşti cu adevărat să contractezi o căsătorie şi să dărueşti o verighetă? Dar ce Furie te posedă?

„N'ai o funie? N'ai vre-o fereastră înaltă, depe care să te-arunci? Astăzi o femee s'ar mulţumi mai curând cu un singur ochiu decât cu un singur bărbat! Dacă-ţi vei lua o soţie, va fugi fără îndoială că un gladiator, părăsindu-şi casa, bărbatul şi familia, pentru a înfrunta toate primejdiile unei lumi de tâlhărie şi desfrâu. Dacă soţul său ar fi rugat-o să-l însoţească într'o călătorie pe mare, l'ar fi învinuit de cruzime; femeea n'are îndrăsneală decât pentru astfel de acte".

Plângerile moderne cu privire la soacre, la femeea sportivă şi la femeea care se ţine de procese, sunt extrem de vechi după, cum o dovedesc cronicile epocei, când Roma domina lumea şi când toţi doriau să devină cetăţeni romani. Juvenal îşi întristează prietenul cu asigurarea că:

„Nu poţi avea nici cea mai mică speranţă de linişte atâta vreme cât îţi trăeşte soacra. Aceasta nu vrea altceva, decât să te vadă ruinat; îşi ajută fiica atunci când e vorba de intrigi şi o învaţă să fie ca ea.

Mai departe: „N'a existat încă un proces care să nu implice o femee. Dacă Manilia nu e inculpată, atunci e reclamantă, şi-şi instrueşte cu multă competenţă apărătorul, în expunerea cauzei sale.

„E apoi femeea atlet, cu cearceafurile şi uleiurile sale, cu centurile şi mănuşile de fier; trăsnind şi pufăind tot timpul, se agită înaintea unei momâi, cu o sabie şi un scut de lemn; şi cu toate că pielea sa e atât de delicată, încât nu poate purta decât vestminte de mătase, trece prin toate exerciţiile, atitudinile şi posturile acestui brutal exerciţiu. Care soţie de gladiator s'ar înjosi să facă aşa ceva?"

Priviri alarmate întâmpinau

atunci ca şi acum femeea intelectuală iar emancipatele purtau fuste scurte, deasupra genunchilor.

„Patul conjugal" scrie Juvenal „e un cuib de reproşuri şi de hârţueli; nu e chip să dormi aci! Femeea îşi asaltează soţul cu furia unei tigrese ce şi-a pierdut puii; are întotdeauna nenumărate reclamaţii de făcut şi varsă la comandă râuri de lacrimi. El, bietul nebun, îşi închipuie că o face din gelozie, din dragoste. Ce se întâmplă însă când o prinde cu altul? „Dragă" îi aruncă ea atunci în obraz „a fost doar vorba să ne trăim fiecare viaţa aşa cum credem de cuviinţă".

„Nu mai puţin plictisitoare e femeea erudită care ţine discursuri despre poezie şi compară pe Homer cu Virgil, emite definiţii ca un filosof, cunoaşte întreaga istorie, citează poeţi de cari n'am mai auzit, posedă toate trucurile oratoriei şi face caz de cea mai mică greşală de gramatică. Fereşte-te de o astfel de creeatură!

„Mai de nesuferit e femeea bogată, care crede că totul îi e permis. Gâtul şi urechile sale strălucesc de pietre preţioase; seara, îşi oblojeşte faţa cu tot felul de alifii ce se lipesc de buzele soţului, când o sărută şi nu ţine să pară frumoasă în casă!"

D-rul Paul Shorey dela Universitatea din Chicago, arăta nu de mult într'o conferinţă, că vânătorii de zestre se învârtiau în jurul milionarelor bătrâne şi pe vremea lui Euripide, în secolul al XV-lea înainte de Christ., că rochiile ce lăsau să se vadă coapsele dansatoarelor şi cluburile de femei reformatoare, nu sunt o noutate. Profesorul citează un humorist grec, anume Hipponax, care trăia în Efes pe la anul 540 a. Chr., şi care a spus într'o adunare, că cele mai fericite evenimente în viaţa unei femei, sunt căsătoria şi incinerarea. Desigur că nimic nu egalează astăzi în maliţiozitate aceste cuvinte.

Aristophan ne prezintă în piesele sale un aspect ciudat de modern al preocupărilor vechilor atenieni. Unul din personagiile sale adresează Demetrei şi Persephonei, două zeiţe, ce se presupunea că se interesau mai cu seamă de femei, următoarea rugăciune:

„Fie ca fiica mea să poată pune mâna, cu ajutorul vostru, pe un bărbat bogat şi prost, pentru a-l jupui".

Gigolo-ul, tânărul a cărui inimă e închiriată de femeea bogată şi răscoaptă, a fost considerat o noutate ruşinoasă a timpurilor moderne, dar marele scriitor grec, împarte femeile în două categorii:

„Dacă femeea e bogată şi bătrână" spune el „îşi cumpără cu bani un amant; dacă e tânără, primeşte daruri şi înşală pe dăruitor".

Din cele de mai sus trebue să vă închipuiţi însă că bărbaţii antichităţii erau un popor de îngeri inocenţi, prigoniţi de sgripţoroaice.

Vânător de zestre.

Cealaltă parte a tabloului care să ne edifice asupra purtării lor faţă de femei, nu ne-a parvenit tocmai clar, pentru bunul motiv că mai toţi scriitorii vechimei erau bărbaţi. De sigur că şi doamnele aveau multe de spus la adresa partenerilor lor, dar n'avea cine să le înregistreze.

Spre exemplu, Xantippa a rămas prototipul femeii cicălitoare pe când Socrate, soţul său, asupra căruia îşi exercita glasul cu atâta energie, trece şi astăzi drept unul din cei mai mari filosofi ai lumei. Nu ştim însă dacă această femee n'avea motive serioase să fie aşa cum era. Işi sfătuia ea probabil soţul *„să-şi mai ţină gura"* şi să-şi păstreze teoriile pentru el că de nu, agenţii cenzurei aveau să i-o închidă cu otravă.

Intr'o piesă aristofanică auzim un cor plângându-se:

„Bărbaţii n'au o vorbă bună pentru femei, toţi spun că suntem o plagă, o sursă de nenorociri, de răsboaie, de desbinări şi certuri...

După Apuleius, un scriitor roman foarte puţin galant faţă de sexul slab, (a trăit pe la anul 100 a. Chr), femeile obicinuiau să-şi otrăvească bărbaţii, simulând apoi cea mai neagră disperare.

Sparta pare să fi fost ţara puritanismului şi a tuturor cenzurilor. Tineretului nu i se interzicea numai consumul alcoolului, dar şi aproape toate cele ce fac plăcerea vieţei. Singura lor satisfacţie era moartea pe câmpul de luptă. Existau totuş şi contrabandişti, adică indivizi cari uzau pe ascuns de micile delectări interzise, întrucât vedem că autorităţile recurgeau la unul din cele mai ciudate mijloace pentru a menţinea tineretul la sobrietate şi anume: obicinuiau să îmbete câţiva sclavi în public, făcând apoi tineretul să defileze pe dinaintea lor, spre a vedea desgustătorul spectacol.

Vilele de ţară ale bogătaşilor aveau de obiceiu un cat sau cel mult două, cu băi private şi un oarecare sistem de încălzire. Una din aceste scheme pare să fi fost mai bună chiar decât caloriferele noastre cu vapori. Coşurile cuptorului răspundeau sub podele, procurând o căldură plăcută acolo unde e nevoie mai mare la picioare. Nimic nu ne vorbeşte de gradul de eficacitate al acestei construcţii şi nici nu ştim dacă nu cumva umplea casa de fum. Cum nu aveau geamuri la ferestre, e probabil că în zilele reci nobilul roman tremura de frig sau se rezuma să stea pe întunerec, iar vara avea nevoie în permanenţă de un sclav, care să-l apere de muşte şi ţânţari.

Clădirile cu patru caturi erau foarte frecvente în oraşe şi la Roma, multe din ele atingând înălţimi mai mari chiar. Cum nu existau ascensoare, şi nici un fel de prevedere pentru caz de foc, cei cari locuiau la etajele superioare aveau slabe şanse de salvare într'o asemenea imprejurare. Totuş, printre ruinele de acum şapte mii de ani, ce s'au găsit în insula Creta, există urme de ascensoare cu contragreutăţi şi un oarecare sistem de maşinărie hidraulică. Ca multe alte idei ingenioase ale antichităţii, s'a pierdut şi aceasta odată cu catastrofa ce a distrus civilizaţia cretană.

In vechea Romă nu existau asigurări contra focului, totuş cei bogaţi obicinuiau să-şi incendieze casele, când aveau nevoie să le renoveze şi să le redecoreze. Domnia pe atunci generoasa tradiţie, ca prietenii şi rudele sinistratului să-i facă cu această ocazie tot felul de daruri. Obiceiul nu era urmat atunci când focul lovia pe cel sărac ci rămânea observat numai în cazul bogătaşului, întrucât fiecare vroia să-şi asigure un loc în testamentul său.

Contemporanii noştri se plâng de impozite, susţinând că politicienii risipesc banii cetăţenilor pe extravaganţe publice. Astăzi cel puţin, contribuabilul ştie precis la cât e impus. In vechime, regele sau împăratul îşi dădea cu arendă provinciile, pentru o anumită sumă cuiva care putea ridica apoi biruri în măsura în care putea stoarce pe locuitori. Era fatal ca fiecare dintre aceşti guvernatori să vină cu o politică de jaf.

Din când în când se întâmpla ca un adversar politic să ridice acuzaţii înpotriva unuia din aceşti guvernatori, cum a fost procesul intentat de marele orator Cicero lui Verres, guvernatorul Siciliei. Pentru crimele sale, Verres ar fi meritat să fie condamnat la moarte, dar Cicero reclamă numai o sută de milioane de sesterţi şi tâlharul scăpă numai cu trei milioane, ceeace era un infim procent faţă de ceeace furase.

In vremea lui Cicero trăia Catilina, un patrician care luă o atitudine întrucâtva socialistă, pledând pentru ştergerea tuturor datoriilor. Ideea avu un astfel de succes în massa populaţiei fără de căpătâi a Romei, încât Catilina strânse în juru-i o imensă bandă de revoltaţi ceeace-i permise o tentativă de rebeliune. Cicero, în calitate de consul înăbuşi revoluţia şi Catilina fu ucis.

In zilele splendoarei greceşti, un om putea fi dat în judecată pentru orice fleac. Astfel Charaxus, un frate al poetei Sapho, devenise prietenul stabil al Rhodopei, o frumuseţe din Naucratis. In timp ce Charaxus lipsia din oraş, plecat fiind după afaceri, un tânăr concetăţean oferi zadarnic curtezanei o sumă mare de bani, pentru a o convinge să fugă cu el.

Tânărul se retrase atunci amărât, dar visă că frumoasa îi acceptase oferta şi că făcuse cu ea o călătorie plină de delicii. Rhodope auzind că el se lăuda cu asta, îl dădu în judecată, reclamând suma pe care el i-o oferise, pe motivul că n'avea dreptul să viseze astfel despre ea. Magistraţii după o îndelungă deliberare deciseră că frumoasa reclamantă n'avea decât să se ducă acasă şi să viseze la rândul ei, că fusese plătită.

E. A.

Dinţi albi şi frumoşi: Chlorodont

Excelentă pastă de dinţi cu mentă Chlorodont cu gust răcoritor face dinţii albi şi cruţă totodată şi smalţul dinţilor, dă dinţilor un luciu de fildeş, acţionează prin sarurile ei de oxigen la o curăţire naturală a gurii şi înlătură mirosul urât.

Pastă de dinţi: **Chlorodont** Tub 20.— Lei. Tub mare 32.— Lei.

Apa de gură: **Chlorodont** sticla 48.— Lei şi 98.— Lei.

Perii de dinţi: **Chlorodont** 40.— Lei pentru copii 30.— Lei.

Cereţi cu insistenţă numai Chlorodont şi refuzaţi orice imitaţie.

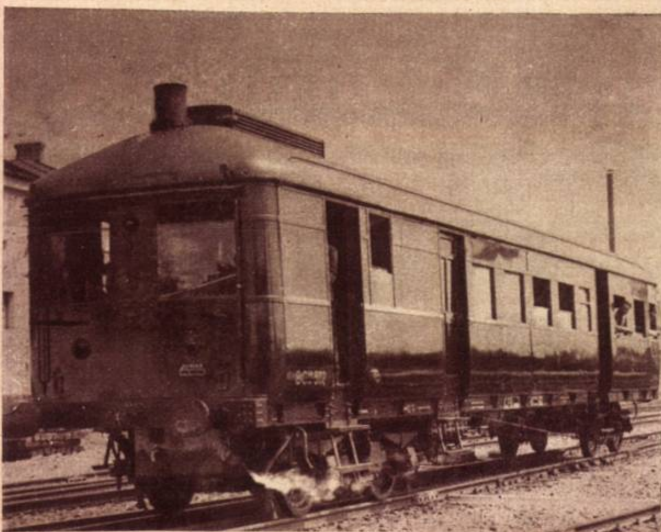
Din Țară

Dreapta: *Echipă de foot-ball „Chinezul" din Timișoara, a jucat la Bucureșt, două matchuri, cu echipele „Macabi" și „Juventus". In fotografia noastră, formația timișoreană.*
Jos: *In Capitală, s'a întrunit săptămâna trecută, conferința economică româno-ungară, pentru încheerea unei convenții de clearing cu țara vecină.*

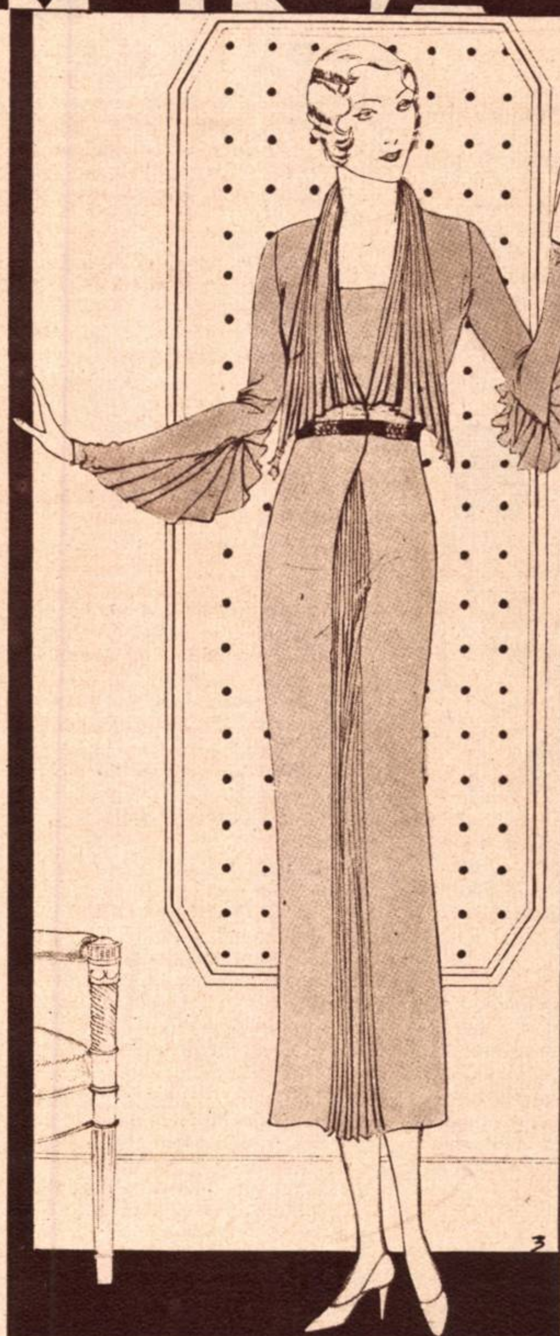
Dreapta: *In comuna Pantelimon, s'au oficiat o nouă serie de căsătorii, a 50 perechi care trăiau în concubinaj. Naș a fost d. Al. Protopopescu, primarul sect. II Negru,* Jos: *Primul tren automotor a fost experimentat pe linia București-Ploești.*

Vine TOAMNA

CU fiecare sezon apar în lumea elegantelor aspecte noui, iar senzaţia transformării, plăcerea de a fi alta cu ajutorul a câţiva metri de mătase, voal sau stofă, atenuiază, şterge chiar cu desăvârşire, neurastenia tristelor anticipări ale toamnei şi penibila impresie a agoniilor sale. Sobrietatea culorilor, desimea şi elasticitatea stofelor, arborează iar silueta sprinţară, pe care o întâmpină cu plăcere, ca pe un val de aer proaspăt şi răcoros.

Pentru moment ni se recomandă jacheta trei sferturi cu cordon, sau ajustată pe talie. In rubrica ţesăturilor nu există limitări, atâta vreme cât sunt de lână. Pot fi uşoare sau grele, după cum veţi voi, dar de vă alegeţi tweedul, veţi avea grijă ca desenul să fie cât mai discret. Negrul e iar la modă şi alături de el apar tonuri de maron închis sau cu reflexe roşcate. Umerii au rămas largi, iar linia gâtului e completată de o cravată de blană, de o basma de mătase, sau de un guler montat din astrahan, biber şi alte blănuri plate.

Garderoba dvs. va cuprinde un costum tailleur pentru stradă, iar pentru reuniunile de după amiazi, atâtea toalete de mătase, câte reclamă circumstanţele şi vă permit bugetul. Pentru acestea din urmă revin mânecile lungi şi ajustate dar dacă vă plac bufurile, nu veţi comite nici o greşală, adăogându-le în dreptul cotului sau deasupra. Cea mai sigură reţetă pentru o realizare de bun gust, este să faceţi uz într'o foarte mică măsură de garnituri. Un cordon alb realizează un contrast foarte plăcut pe o toaletă de după amiază, din voal sau crepe marocain negru, iar nasturii coloraţi ai lui Mainbocher sunt foarte de efect. Ii puteţi alege în roşu, verde sau bleu turquoise, aplicându-i în partea din faţă a corsajului, ce se închee ca o jachetă şi pe linia ajustată a mânecei, pe o mică distanţă dela pumn în sus. Menţineţi-vă la ideea guleraşelor şi manşetelor albe pentru care puteţi face uz de linon sau dantelă.

Şi acum, încă câteva cuvinte pentru costumul de stradă: Alegeţi-vă o pălărie, care să se asorteze cu culoarea predominantă în toaleta dvs. Vă veţi feri spre exemplu de a combina roşul cu verdele sau maron-ul cu albastrul. Acelaş lucru cu mănuşile şi încălţămintea.

Dacă viaţa dvs. mondenă nu reclamă mai mult de o toaletă de seară, optaţi pentru o culoare închisă, ceeace vă va permite s'o întrebuinţaţi la o întreagă varietate de festivităţi, fără a vă sătura prea curând de ea.

Dacă negrul vă pare prea sobru sau nu vă aranjează, puteţi utiliza un maron închis, sau una din subtilele nuanţe „prune" ori gris-bleu închis. Satinul, dantela sau marocainul greu, sunt cele mai nimerite ţesături. Dar pentru zilele de început ale toamnei şi mai cu seamă pentru dans, nimic nu poate fi mai nimerit decât suplele catifele-chiffon.

„Sortie"-urile vor fi fără îndoială din catifea, şi vi le puteţi face obicinuit de scurte, ori până la genunchi, sau foarte lungi.

YVETTE

Desenele noastre reprezintă: 1. Tipul siluetei lui Schiaparelli este acest costum de toamnă. Remarcaţi noua jachetă trei sferturi, umerii lăţiţi de pelerină, inodarea eşarfei şi linia sveltă a jachetei şi a foilor.

2. Mainbocher garniseşte cu roz partea de sus a unei toalete de seară din „bagheera" neagră, o catifea de mătase mată, foarte subţire şi foarte suplă.

3. Toaletă de seară din velour chiffon negru, dela Patou, garnisită cu mici pliseuri şi rose.

4. Lenief propune pentru după amiază această toaletă sable, dintr'o mătase grea, interesantă prin godet-urile mânecilor şi prin draparea gulerului.

HUMOR

NOROC

— „Unde... sunt... oare... ? întreabă Tănăsică, trezindu-se din leşin.

— „N'avea nici o grijă. A fost un mic accident de circulaţie, fără nici o importanţă. Acum te afli la adăpost, în casa soacrei d-tale... Dar trebue să recunoşti, domnule, că ai un noroc....”

— „Cum, e plecată la băi?”...

EXERCIŢIU...

— „De când fiică-mea a intrat ca dactilografă la bancă a făcut progrese enorme. Spre exemplu, marşul funebru de Chopin, îl cântă în 48 de secunde!”

OAMENI CINSTIŢI

— „Ascultă-mă, bărbate, trebue să tragi un refec cumsecade spălătoresii. Femeea asta fură ca o coţofană. Uite, spre exemplu, la ultima spălătură au dispărut patru prosoape: două dela Hotel Caraiman din Sinaia şi două dela Hotel Carol din Constanţa...”

LA MEDIC

— „Te-aş sfătui ca în timpul lucrului dumitale, să fumezi”.

— „Imposibil, domnule doctor, sunt scafandru”.

SCOŢIENE

Vânzătorii scoţieni de ziare, îşi poartă foile într'o mapă, pentru ca trecătorii să nu le poată fura măcar o literă din conţinutul gazetelor pe care le vând.

* * *

Lui MacGregor i se va amputa peste câteva zile un picior. In consecinţă, îşi scrie testamentul. Una din clauzele lui, prevede: „Partea inferioară a cosciugului meu, să fie făcută neapărat numai pentru un singur picior, pe celălalt lăsându-l la spital”.

* * *

Mac Pherson şi Steward Kirk discută împreună.

— „Ai văzut ultimul film, ”O zi în Paradis?”

— „De şase ori”.

— „Cum, de atâtea ori îl poţi vedea plătind o singură dată?”

— „Nu, am bilete de favoare”.

* * *

Mr. Kirkwood joacă golf într'o zi friguroasă de toamnă. Atât el cât şi băiatul care-l serveşte tremură amarnic. Când se decide să plece spre casă, Mr. Kirkwood ia mâna băiatului şi îi spune:

— „Ţine... ca să-ţi placă grog-ul mai mult”.

I-a dat o bucată de zahăr.

* * *

Un scoţian pleacă în călătorie prin munţi cu soţia lui, şi la gară ia un bilet de dus şi întors şi unul numai de dus.

— „Ce să însemne asta?” întrebă mirată soţia.

— „Biletul de dus şi întors e pentru mine, iar cel de dus pentru tine, pentru că eşti grozav de neatentă. Ce să mai fac eu cu biletul tău de înapoiere, dacă vei cădea în vreo prăpastie?”

* * *

La întrebarea pentru ce scoţienii nu consumă conserve, unul din ei a răspuns:

— „Dacă nu putem mânca şi cutiile?”...

LA BĂI

„Cât crezi c'ai să rămâi în vilegiatură?”
„Aproximativ, opt-nouă mii de lei!”

A patra excursie a „Realităţii Ilustrate“ pe Dunăre

Cititorii noştri îşi reamintesc desigur cu plăcere, de minunatele excursiuni pe care le-am organizat pe Dunăre, la Giurgiu, în vara aceasta, călătorii care au întrunit întotdeauna un număr mai mare de participanţi, decât cel prevăzut.

Aceste plimbări cu vaporul, au fost întrerupte pentru scurtă vreme, din cauza căldurii excesive, care a domnit mereu pe Dunăre.

Acum însă, timpul răcorindu-se „REALITATEA ILUSTRATA” organizează a patra excursiune pe Dunăre, pentru ziua de

Duminică 4 Septembrie

în condiţiuni mult perfectate faţă de cele din trecut.

La orele 6.50 dimineaţa, un tren special cu mers rapid, format din vagoane de excursii, va pleca din Gara de Sud (Filaret) spre Giurgiu. Sosirea in Giurgiu-Port va fi la orele 9 jum., după care va urma îmbarcarea excursioniştilor la bordul vasului de lux „MINERVA”. Vaporul va porni într'o cursă de şapte ore pe Dunăre, în direcţia Turtucaia-Olteniţa.

La bord va concerta o formaţiune de jazz şi pe tot parcursul se va dansa şi petrece admirabil. Bufetul vaporului stă la dispoziţia excursioniştilor, cu tot felul de băuturi răcoritoare şi dulciuri, la preţuri reduse.

Inapoierea va fi în aceeaş seară, la orele 11.

Având în vedere şi timpul, care s'a mai răcorit, se înţelege dela sine, că această excursiune va avea un succes extraordinar.

Costul călătoriei este de

Lei 165 de persoană

în care se cuprinde drumul Bucureşti-Giurgiu şi înapoi, în vagoane cu locuri numerotate, plimbarea pe Dunăre şi o excelentă masă rece la prânz.

Fiecare bucureştean dornic de a evada pentru o zi din Capitală, în schimbul unei sume minime, va profita desigur de acest minunat prilej, pentru a se recreea.

Inscrierile la această excursiune se primesc până Vineri 2 Septembrie, orele 5 p. m. Pentru orice informaţiuni telefonice, a se cere No. 3/24/70 Secţia Excursii, iar pentru înscrieri şi informaţiuni verbale, a se adresa administraţiei revistei noastre, Secţia Excursii, str. Const. Mille 7—11 (Palatul „Adevărul”).

Albumul de fotografii 30.000 lei premii

Revista noastră editează un album de fotografii! Oricine va completa acest album, va concura la premii în valoare totală de 30.000 lei.

Premiul întâi 10.000 lei.
Premiul al doilea 5.000 lei.
Premiul al treilea 3.000 lei.
Precum şi 12 premii de consolare dela IV până la XII, câte un aparat fotografic „Agfa”.

La concursul „Albumul de fotografii” poate participa oricine, cu excepţia fotografilor profesionişti, a membrilor comisiunei, ce va decerna premiile, sau a redactorilor revistei Realitatea Ilustrată.

Concurenţii sunt obligaţi să completeze albumul, pe care-l va edita revista „Realitatea Ilustrată”, cu fotografiile pe care le vor copia după negative puse în comerţ de noi, special pentru album.

Albumele, după ce vor fi completate, vor fi cercetate de o comisiune formată din pictori şi fotografi specialişti, şi aceştia vor premia pe cele mai reuşite. Alegerea se va face în Bucureşti şi premierea va fi publică.

Albumele după concurs, fie c'au fost sau nu premiate se restituie proprietarilor lor

Nu se vor admite la concurs alte albume decât cele editate de „Realitatea Ilustrată”.

Amănunte în numărul viitor al revistei .

Neprevăzutul nu vă atrage?

Veniţi cu noi la 3 Septembrie în „Excursia Enigmă“

Mergem la munte sau mergem la plaje?
Poate şi într'o parte şi într'alta!

Preţul 660 lei în care se cuprind autobuzul la gară, călătoria cu trenul dus şi întors, patul în vagon.

Inscrieţi-vă chiar astă-zi la administraţia revisiei „Realitatea Ilustrată”, str. Const. Mile 7—11,

Rezultatul concursului de vitrine

Publicăm în această pagină, primele cinci vitrine reuşite la concurs

I. *„CEHOSLOVACA", Bd. Elisabeta*

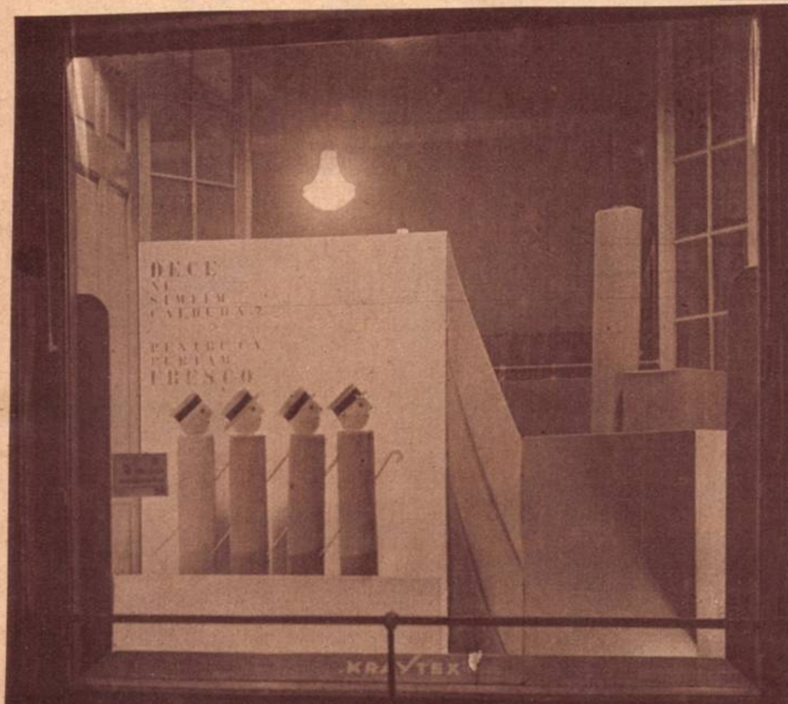
II. *„KRAYTEX" str. Lipscani*

III. *„ROYAL SHOE" Calea Victoriei 84*

V.. *„CONSUMUL EXPOZIŢIEI" str. 11 Iunie*

V. *„EMILIAN" Str. Academiei 2*

Ultima excursie a „Realităţii Ilustrate" LA CONSTANTINOPOL

Ultima excursiune a „Realităţii Ilustrate", a avut un succes desăvârşit din toate punctele de vedere.

Călătoria dela Constanţa la Istambul a decurs în cele mai perfecte condiţiuni, pe o mare liniştită şi excursioniştii au avut ocazia să admire în largul apei, cel mai splendid răsărit de soare, un spectacol care se poate vedea numai în mările orientale.

Splendorile naturale ale Bosforului au defilat prin faţa ochilor lor uimiţi, iar încartiruirea şi îngrijirea pe care au primit-o în tot timpul şederii la Constantinopol, vor rămânea amintiri vii ale unei perfecte organizaţii de specialitate.

Excursioniştii „Realităţii Ilustrate" au vizitat comorile de artă ale Sublimei Porţi, s'au plimbat prin toate locurile importante, au fost la Scutari, la Eyub, la Haidar-Paşa şi însfârşit în insula minune, Prinkipo.

Aci au făcut plajă, s'au plimbat pe spinarea măgăruşilor şi dispoziţia antrenantă dela pornire, s'a menţinut în tot timpul excursiei.

Publicăm în această pagină o serie de fotografii, prinse în timpul călătoriei de un excursionist, fotograf-amator, reprezentând :

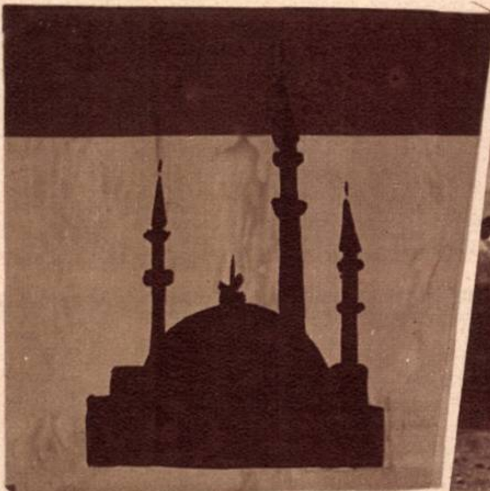
1) O excursionistă călărind pe plaja din Prinkipo.

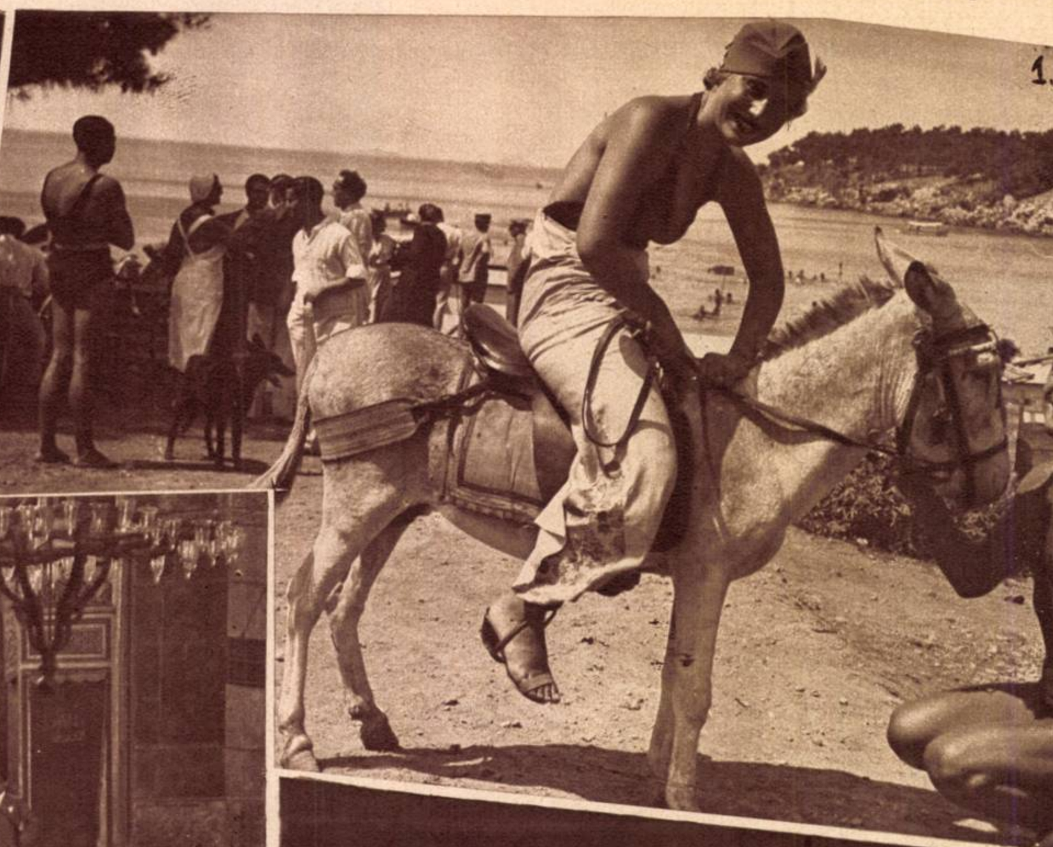
2) Un grup de excursionişti ai „Realităţii Ilustrate", fotografiaţi... de două ori, în interiorul Moscheei Sfânta Sofia din Constantinopol.

3) Un alt grup de excursionişti, în faţa fântânei lui Wilhelm al II-lea, ridicată de fostul împărat al Germaniei, în Stambul.

4) Un număr de excursionişti, fotografiaţi în insula Prinkipo.

Fotografii făcute de d. A. Spindler

1.

2.

4.

3.

Alexandru Neverov

TAŞKENT
ORAŞUL BELŞUGULUI

8)

CAP. XXIII

Chirghizii nici nu sunt atât de înfricoşători; doar puţin cam curioşi. E o căldură copleşitoare, când abia poţi să respiri în vagoanele supraîncălzite, dânşii asudă în blănile lor lungi, poartă căciuli înalte, bolborosesc în felul lor: tara-bara, tara-bara, nu se înţelege nimic. Au totdeauna la ei bice, se aşează turceşte, pipăe hainele oamenilor, cercetează samovarele şi fustele.

Eropka, ţăranul cel mic, a adus trei deodată şi le laudă cât poate ceasul pe care-l ţine în podul palmei. Socoate c'o să poată să-i păcălească, fiindcă Asia e un ţinut de sălbateci. Dinţii lor strălucesc, îşi trec ceasul din mână în mână, încearcă cu degetele mişcarea lui. Eropka strigă în urechea unui chirghiz bătrân sbârcit:

— „E un ceas foarte bun, fabricat în străinătate!"

Chirghizul dă din cap.

— „Aur american" — strigă şi mai tare Eropka.

Semion, barbă-roşie, îşi scoate fustele dintr'un sac prăfuit, le întinde ca nişte văluri şi ţipă şi el în urechea unui chirghiz:

— „Bic iakcia *). Doamne mari le-au purtat".

Chirghizii bolborosesc: tara-bara, tara-bara, nu se înţelege nimic. Aproape că dansează în faţa lor.

— „Rochii de cucoană. Făcute la Moscova... oraş mare..."

Ivan Barala înţeapă cu un cuţit tălpile cismelor lui.

— „Babai, **) pune mâna, vezi. Nu-ţi fie teamă, n'o s'o rupi. Poţi să umbli prin apă cu ele şi nici nu-ţi uzi picioarele. E de viţel. Le-aş păstra pentru mine, dar mi-e milă de tine".

Chirghizii îşi dau căciulile pe ceafă şi apoi deodată se dau înlături. Eropka aleargă după ei.

— „Saitan, saitan ***), o să-ţi pară rău de ceasul meu!"

— „Ei, sălbatecule, opreşte-te! Naţi-o pentru trei baniţi".

Chirghizul face un gest de refuz.

Vagonul a descărcat multă marfă pe peron, dar mai multe ţipete.

Se dă argintul pentru bilete, dar nu se dă aur. Se golesc sacii de tutun, se întind tunicile, fustele, şi încălţăminte.

Mişca ar voi să coboare, dar îi e frică să nu rămâe acolo, dacă nu se sue la timp îndărăt. Observând un chirghiz care trece pe aproape, el nu mai are răbdare: îşi scoate cuţitul lui cel tare şi îl arată. Chirghizul se opreşte, ia cuţitul, îl deschide, îşi arată dinţii, încearcă cu degetul lama.

Mişca strigă din toate puterile, plecat afară pe vagon:

— „Il vând!"

Chirghizul bolboroseşte în limba lui şi dă din cap.

Mişca strigă şi mai tare:

— „O baniţă!"

Chirghizul scutură din cap cu şi mai multă tărie.

Mişca desnădăjduit priveşte în jur. Încruntă sprincenele, caută un cuvânt de înţelegere, deformează intr'adins cuvintele ruseşti, crezând că astfel se va face mai uşor înţeles.

— „Grau! Grau! Baniţă!"

Un rus din alt vagon traduce în limba chirghiză:

— „O baniţă!"

Chirghizul furios, scuipă.

— „Ei, urus! ****)"

Mişca întreabă încet pe rus:

— „Cât dă?"

— „Nimic, înjură".

Şi când chirghizul pleacă, Mişca îi strigă:

— „Chirghizule, chirghizule! Ciurium, ciurium, culium! *****) Cumpără-mi şapca!"

Ţăranii râd de Mişca şi el însuş râde când vede ce repede a început să vorbească chirghiza. Işi pierde răbdarea, nu mai poate sta locului, sare jos din vagon. Din oale mari se ridică un miros de ciorbă cu varză. Negustori strigă pretutindeni:

— „Ciorbă, hai la ciorbă!"

Pe tăblii sunt aşezate fripturi de ficaţi şi capete de cămilă, costiţe de berbec, peşte fiert.

Oalele de lapte care fierb, mirosul de pâine proaspătă fascinează pe Mişca. Strânge în mâini şapca veche a tatălui său, arată cuţitul.

— „De vânzare, de vânzare!"

Aruncă o privire pe ficaţii şi costiţele de berbec şi se opreşte:

— „Mămucă, fă-ţi pomană cu un băiat înfometat!"

Vânzătoarea îl ameninţă cu vătraiul, Mişca din nou se afundă în mulţimea sgomotoasă şi se învârteşte în jurul chirghizilor, care-l opresc în trecere făcând atâta sgomot încât Mişca e ameţit. Unul apucă cuţitul, celălalt şapca. Un altul, bătrân de tot, cu dinţii negri îi ia chiar haina, boloboroseşte, îl desbracă, ca s'o încerce. Mişca strigă:

— „E scumpă!"

In timp ce chirghizul îmbracă haina, vagoanele încep să pornească.

Mişca smulge haina chirghizului: lipseşte cuţitul. Işi caută cuţitul; nişte chirghizi se bat pe el.

Mişca e gata să plângă de dezesperare:

— „Daţi-mi-l repede, nu mai am timp!"

Şi vagoanele merg.

Accelerează văzând cu ochii. Roţile se învârtesc, tot pământul se învârteşte, gara întreagă se învârteşte împreună cu chirghizii. Mişca aleargă pe dreapta trenului, dar uşile se deschid pe partea stângă. E cu neputinţă să treci pe dedesubt, te-ar strivi. Mişca aleargă ca un mânz după calul de oţel, împiedicându-se în opinci; haina îi atârnă pe umeri ca o cărămidă. Picioarele nu-l mai ţin, genunchii i se îndoaie. Gura larg deschisă, de abia respiră; nu mai are aer.

Observând scara platformei dela frână, Mişca se agaţă cu amândouă mâini; se simte tras înainte; capul nu i se desprinde de trup, picioarele nu i-au rămas în urmă, dar totul atârnă de bara de fier. Trupul lui e adus sub roate ca şi când un vârtej l-ar trage în fund. Roţile sar, caută să-l tae în două, să-l rupă în bucăţi mici. Picioarele lui obosite de abia atârnă, vagoanele aleargă din ce în ce mai repede, opincile prea largi îl trag spre pământ, ca nişte greutăţi apăsătoare; nu-i cu putinţă să le ridice până la scară. Dacă ar desface mâinile, ar insemna să-şi spargă capul de pietre, de şinele de fier.

„Adio Taşkent!"

„Adio Lopatin".

Mâinile lui Mişca parcă vor să se rupă, capul o să i se spargă în bucăţi.

Dar se întâmplă altfel când nu vrei să mori.

Mişca nu vrea să moară. Işi adună ultimele puteri, întinde ca nişte arcuri toţi muşchii şi prinde cu picioarele scara. Se strânge, se dă îndărăt şi greutatea pe care o trăgea după el i se pare deodată mai uşoară.

„Acuma mergem!"

Se bucură; dar depe platformă un om îl priveşte cu ură. Omul vorbeşte, dar roţile îi astupă vocea, o acoperă cu hurducătura lor grăbită. Mişca n'a înţeles nimic, şi-a ridicat doar spre omul supărat privirea plângătoare.

— „Ajută-mă moşule!"

Roţile acoperă şi vocea lui Mişca, o înghit, o îndepărtează de urechi. Omul cercetează multă vreme pe Mişca, atârnat de scară şi-şi aminteşte de ordinul de a nu lăsa să se sue pe cei cari n'au bilet.

— „Lasă-l să-şi frângă oasele!"

Apoi, minune, apucă pe Mişca de braţ, lângă umeri, şi îl trage pe platformă. Il aşează lângă cutia cu instrumente şi îi spune cu vocea supărată".

— „Dar ce vrei să te omori?".

Mişca tace.

— „De unde eşti?".

— „Din Lopatin".

— „Cu cine eşti?"

— „Cu tatăl meu".

— „Şi tatăl tău unde este?".

— „In celălalt vagon".

Omul învălue pe Mişca intr'o privire aspră şi apoi se întoarce.

— „Mi-e silă de voi toţi".

Mişca tace.

Se aşează în cutie, îşi întinde picioarele, fără să poată să-şi recapete respiraţia tăiată de teamă. Braţele îi sunt frânte de oboseală, capul îi vâjâe, are ameţeală. Ii vine să se culce şi să doarmă şi ar vrea ca toată lumea să-l lase în pace.

Din nou îi apare Lopatin. Mama lui flămîndă, cei doi fraţi şi ei, praştia lui Iaşca pe jos. Mişca scutură din cap, spre a îndepărta aceste gânduri apăsătoare şi înlătură cu indiferenţă nenorocirile trecute. Dar e cu neputinţă să uiţi! Mişca se duce spre Taşkent şi amintirea îl urmăreşte ca o pisică.

Din fericire, caracterul lui e tare, nu-i place să plângă, altminteri de mult ar fi isbucnit în hohote. Norocul îi revenise prin tovarăşul Dunaew şi iată că iarăş l-a pierdut.

Gânduri negre îi trec prin minte, îi rod conştiinţa, îi aduc lacrimi în ochi.

Roţile vagonului îşi râd de el:

„Nu vei ajunge la capăt.

Moartea te va cuprinde.

Nu vei ajunge.

Moartea te va cuprinde!".

Omul scoate din cutie o coaje de pâine, o mestecă pe îndelete, furişând o privire către Mişca. Mişca se întoarse.

— „Incotro merge tatăl tău?".

— „La Taşkent".

— „Dar ce, moartea e mai dulce la Taşkent?".

— „Ce?".

— „Nimic. S'a păstrat pentru voi acolo pâine; n'o să aveţi decât să deschideţi buzunarele mari".

Roţile se învârtesc, stepele chirghize aleargă deşerte, aride. Stâlpii de telegraf trec unul după altul, nici o vrabie nu se aşează pe ei, nici-o tufă de iarbă nu tremură. Nici un ţăran nu trece pe drumul paralel. O stepă imensă, fără o casă. Un ţinut întins, fără un lătrat de câine...

Numai ciulin cu vârful albăstrui şi vântul care curge ca un fluviu peste ei. O colibă în ruine, cu ferestrele stricate apare deodată. Acoperişul ei rupt aminteşte în treacăt, Lopatin, unde isbele sunt goale şi flămânde. Teama cuprinde inima lui Mişca, o strânge şi îi pleacă capul bolnav.

— „Tatăl tău are mulţi bani la el?".

Iar îl supără omul cu întrebările sale.

Mişca n'a voit nici să mişte limba; e obosit să tot mintă la fiece pas. Dar cum ar putea să ajungă altminteri la ţintă? Mereu îl întreabă, şi el trebue să răspundă. Dacă n'ar şti să răspundă l-ar goni, l-ar arunca în drum ca pe un câine, l-ar părăsi în stepa nelocuită, spunând:

*) Foarte bun.
**) Moşule.
***) Drace, drace.
****) Rusule.
*****) Cuvinte care n'au nici un sens.

— „E un vagabond. N'are nici tată nici mamă. Călătorește fără bilet și fără pașaport".

Mișca îndreaptă spre om ochii lui roșii de oboseală și vorbește liniștit ca un țăran adevărat:

— „Avea mulți bani, dar i s'au luat jumătate".

— „Unde?".

— „La gară: i-au tăiat buzunarul".

Omul se înveselește.

— „Păi atunci e un indiot, dacă a lăsat să-i fure banii din buzunar".

— „Nu-i umblat prin lume", oftează Mișca.

— „Și tu cum te-ai pierdut?".

— „M'a durut burta; m'am dat la oparte și vagoanele au început să meargă. Tată-meu striga: suie-te repede! — dar m'am poticnit; pe urmă am prins scara și m'am agățat. Iți mulțumesc că mi-ai întins mâna...".

— „Și dacă nu ți-aș fi întins-o?".

— „M'ar fi omorît trenul".

— „Ești tare îndrăzneț!"

— „Dar tu?".

CAP. XXIV

Noaptea trebuia să se coboare. Lampioanele gării străluceau slab. Oamenii forfoteau în întuneric. Inaintau strânși, înghesuindu-se, înnecați în strigăte și în țipetele ascuțite ale copiilor cari plângeau.

Oamenii înfometați stăteau culcați, asemenea vitelor la abator, plângeau și rugau, se înjurau unii pe alții.

Femei se târau împleticindu-se ca niște cârtițe oarbe. Iși trăgeau copiii de mână. Iși purtau copiii în spinare. Iși târau copii agățați de rochiile lor. Ca oile hărțuite, femeile cădeau pe lângă roțile vagoanelor, își aruncau odraslele pe șinele nepăsătoare.

Copii goi, înveliți în zdrențe, răgușiți, țipau, urlau, alungând moartea cu strigătele lor sfâșietoare.

Frânarul scutură pe Mișca și îi spuse vesel:

— „Te-am adus până aici, mulțumită domnului. Acum dute și-ți caută pe tata".

Tata lui Mișca era departe, mama lui Mișca era departe.

Străbătând mulțimea înfometată, venită din atâtea sate și cătune îndepărtate, dânsul oftă greu; începu să caute vagonul unde-l suise camaradul Dunaew, dar noaptea toate vagoanele sunt la fel, toate vagoanele sunt închise, ca hambarele pline de grâu. Mizeria scârnavă se încuiase înăuntru, se baricadase și nu mai lăsa să intre nimeni.

Mișca sgudui ușa unui vagon. Cineva îi strigă printr'o deschizătură mică:

— „Ce vrei?"

— „Ai mei sunt aici".

— „Vezi-ți de drum! Au plecat, n'au mai rămas decât ai noștri".

Sgudui altă uşe: nimeni nu răspunse.

La cea de a treia, cineva strigă:

— „Ce tot superi lumea?"

— „Nu mai deschide la toți târâe-brâu!"

Mișca înconjură de două ori trenul lung, se înfioră, clipi din ochi și se așeză.

— „Brute! Ce o să mănânc vagonul vostru?"

Apoi plecă. Dar n'avea încotro să meargă. Trei rânduri de vagoane întunecate. Poți sta pe aici toată noaptea, nimeni n'o să-ți deschidă! Poți sta toată ziua, n'o să-ți deschidă. Oameni mișună pretutindeni: sub vagoane, dinapoia vagoanelor, în gară, în dosul gării.

Și nu e nimeni lângă cine să te poți aciuia, cui să-i povestești grijile tale!...

Desesperarea lui Mișca se ridică până la ochi, dar nu trebue să plângă: știe bine. Nimeni n'o să asculte vocea lui plângătoare, nimeni n'o să privească la lacrimile lui. Trebue să îndure. Și tat'său mort, repeta totdeauna :

„Plânsul nu drege nimic".

Ori cum, Mișca trebue să ajungă, dacă a plecat. De bună seamă n'a mai rămas mult drum, și nu trebue să se întoarcă... Se va găsi în cale un oraș mare unde o să-și poată vinde cuțitul și cureaua. Mișca începe să socotească de câte zile a plecat de acasă; se încurcă: dacă azi e Miercuri, atunci sunt zece zile; dacă e Vineri, sunt douăsprezece zile.

Indărătul gării, un copil scormonește într'o cutie de gunoi. Capul îi e înfundat până la umeri. Mișca se oprește lângă dânsul și-l privește curios.

— „Ce faci tu aici?"

Copilul nu răspunde. Intoarce spre Mișca o privire nepăsătoare și dispare iar. Găsește un os și-l bagă sub cămașe. Mișca se apropie și el de cutie, dar de partea cealaltă și începe să scormonească cu grabă. Amândoi lucrează în tăcere, prinzându-și mâinile unul celuilalt. După un minut Mișca pășește peste marginea cutiei; copilul furios îl trage de mânecă.

— „Ce, te-am poftit?"

— „Am venit singur".

Mișca, în cutie, pare mic, numai capul trece. Copilul se gândește să-l lovească în cap să-i ia șapca. Dar deodată vine un câine care ține o bucată mare de pâine în gură. Zărind pâinea între dinții câinelui, copilul se asvârlă după el, mișcându-și brațele. Mișca sare din cutie.

— „Aruncă-i o piatră!"

Nici o piatră la îndemână. Mișca apucă o bucată de șină, dar nu poate s'o ridice. Cei doi înfometați aleargă din două părți deodată înspre câine, care fuge în câmpul dinapoia gării, sare cu ușurință peste un șanț ce mărginește grădina gării și se oprește pe o moviliță, ținând pâinea furată în dinți.

Copiii se opresc și ei.

Alți câini aleargă din grădinile întunecoase și umede.

— „O să ne muște, — spune Mișca.

Copilul răspunse cu fața întunecată:

— „Cu un băț bun m'aș măsura eu cu el".

— „Cum te cheamă?"

— „Trofim".

— „Hai să mergem!"

— „Așteaptă c'o să se bată".

— „Dece?"

Trofim nu răspunde.

Rămâne acolo, cu cămașa sfâșiată, cu picioarele goale, cu capul gol. Pe umeri, în loc de haină, atârnă o bucată de pânză de împachetat prinsă sub bărbie cu o sfoară. Și Trofim tăcut, seamănă cu îmbrăcămintea lui unui popă mic, grotesc, într'un antereu prea scurt.

Câinii se miros în tăcere. Apoi încep să urle, să scrâșnească din dinți și se aruncă asupra celui care ține pâine în dinți. Se rostogolesc grămadă la pământ, și se ridică svârlindu-se din nou la atac.

Trofim îi privește îndelung, fără un cuvânt, cu ochii ficși, apoi spune cu vocea surdă:

— „Au noroc c'au dinți de câine!"

Mișca o clipă se tulbură la vederea lui Trofim. Cine o fi copilul ăsta în antereu scurt? Și dacă i-ar sări de gât ca un câine, i-ar răsturna pe loc și i-ar lua haina și șapca? In zilele astea se omoară bogații și Mișca e mai bogat decât Trofim.

Teama lui Mișca urmărește încă pe Trofim, care luminat de lună se înalță pe câmpul pustiu, plin de câini înfometați cari se sfâșie. Nu Sunt decât cinci câini; dar Mișca crede că vede o mie, cu boturile rânjind și gata să mănânce oameni, după ce se vor fi sfâșiat între ei.

Trofim spune deodată:

— „Ți-e frică de câini?"

— „Dar ție?

— „Mie nu mi-e frică de nimic."

— „Câți ani ai?"

— „Paisprezece."

Mișca privește pe Trofim pieziș, și spune ca și când și lui nu i-ar fi frică de nimic:

— „Suntem de o vârstă: și eu am paisprezece trecuți".

— „Nu-i adevărat".

Spre a se mări, Mișca se înalță binișor în vârful picioarelor.

— „Curând o să am cincisprezece ani. Nu mai că nu sunt așa mare; dar sunt în vârstă. Ridic două banițe".

— „De ce?"

— „De ce vrei: greutăți sau un sac".

S'au înapoiat la gară „prieteni".

Mișca află că Trofim este din gubernia Cazan, c'a locuit în patru orașe, c'a părăsit casa de șapte luni și că se îndreaptă spre Tașkent. Dacă va ajunge până acolo n'o să se mai înapoieze. La ei e multă mizerie. In guvernământul Cazan nu e nimic de mâncare; deaceea tatăl lui Trofim a murit înainte de vreme, la 38 de ani. După ce a fost de două ori în război, fără să fie ucis, a murit de foame.

Mișca spune:

— „In vremurile astea toți țăranii sunt nenorociți. Li se ia totul; nu li se dă nimic..."

— „Trebue să ne înscrem în partide — suspină Trofim.

— „In care?"

— „Să ne facem bolșevici".

— „Oare te primesc?"

— „Atârnă — pe cine?"

— „Nu se prea vorbește bine despre ei — spuse Mișca.

— „Nu sunt toți la un fel — suspină din nou Trofim.

Un felinar arde în gară. E târziu. Gânduri negre năvălesc în mintea lui Mișca.

In vagoane, sub vagoane, dinapoia vagoanelor, oamenii nu mai mișcă, nu mai strigă, ca și când s'ar ascunde. Strâng dinții și-și țin închise gurile înfometate.

In întunericul de nepătruns, tăiat doar de o singură lumină, o femee și copilul ei plâng tânguitor pe două voci; una surdă, eșită dintr'un trup bolnav, cealaltă cu accente desesperate, care isbesc ca un biciu sau scârțâe ca o coardă cu vibrațiile de abia perceptibile.

Durerea svârlită în imensa stepă chirghiză, în această gară mică, curge în două râuri.

Trofim spune lui Mișca, arătând femeea:

— „A venit de departe, nu mai poate să plece".

— „O cunoști?"

— „Ii cunosc pe toți, de patru zile de când sunt în gara asta. A plecat cu bărbatul ei și bărbatul a murit. Uite, l-a înmormântat acolo..."

— „Vine locomotiva!"

Gemete, țipete, plânsete.

— „Lasă-mă să mă sui!"

— „Ajută-mă!"

— „Mă strivești!"

— „Doamne, Dumnezeule!"

— „Dă-i în cap!"

Nu poți rămâne în gara mică, în stepa chirghiză, pustie. Te-ar roade foamea, te-ar înghiți păduchii, te-ar sfâșia frica, desesperarea. ...Oamenii se agață de acoperișuri, de roți, de tampoane, pe scări... ce importanță are, totul e să părăsești acest loc îngrozitor, pustiu! Fiara fuge în stepă sub luna nemișcată. Ochii câinilor strălucesc. Dinții lor scrâșnesc...

— „Cruci și Dumnezeu, lasă-mă să mă urc!"

— „Pe acolo... Mii de draci!"

— „Tovarășe!"

Mișca aleargă prins de vârtej. Va putea oare să străbată zidul viu care înconjoară vagoanele? Zidul viu oscilă, își face loc cu coatele, se dă îndărăt, te respinge, te târăște în altă parte; e cu neputință să sari deasupra, e cu neputință să scapi de el; atrage, aspiră, înnăbușă, strivește... Mișca năvălește spre locomotiva mică, imobilă; Trofim, în pânza lui de împachetat, aleargă spre el, popă minuscul, grotesc, în antereu prea scurt.

— „Ai găsit un loc?"

— „Unde?"

— „Vino cu mine!"

Mișca se bucură mult de tot: când ești în doi nu ești singur.

Apucă pe Trofim de pânza de împachetat și amândoi aleargă dealungul oamenilor și femeilor, dealungul vagoanelor; ajung la coada trenului: un soldat e de pază; îl privesc de departe și se întorc înaintea trenului.

— „Stai!" spune Trofim. „Trebue să ne suim pe acoperiș, o să ne culcăm pe pântece și nimeni n'o să ne vadă..."

Mișca se sue pe umerii lui Trofim; acoperișul e înalt. Se lungește ca să se agațe de un cârlig, dar cade deodată, isbind cu piciorul în capul lui Trofim. Trofim se supără și strigă:

— „Muere! Ajută-mă pe mine!"

Mișca s'a lovit, dar n'are timp să plângă. Se face scară pentru Trofim; dar Trofim cade, lovind cu piciorul în capul lui Mișca.

— „Haidem în altă parte; aici nu putem".

— „Mi-am sgâriat mâna".

— „Sângerează?"

— „Puțin".

— „Pune nisip..."

Când locomotiva flueră, acoperind vocile omenești, Mișca și Trofim erau întinși pe pântece, pe acoperișul unui vagon. Trofim, liniștit, șoptí împrăștiind cu suflarea praful depe acoperiș:

— „Trăești încă? Plecăm îndată!"...

(Va urma)

Jocurile realităţii

CONCURSUL NOSTRU PE LUNA AUGUST

Problema VIII-a (Cuvinte încrucişate)

ORIZONTAL: 1) Piatră acră. 6) Vestitori. 9) Băile Herculane. 12) Preţios (fig.) 13) Opera albinelor. 16) Fluviu. 18) Chemare (pop.) 19) Caractere tipografice de 20 puncte. 21) Mică poemă. 22) Colecţie de patru anotimpuri. 23) Vechiu. 25) In plină ascensiune. 26) Păcălit (fig.) 27) Alifie. 28) Insule. 30) Mobilă. 31) Năruit. 33) Apropo de ac! 34) Soldaţi proşti. 35) Fruct. 36) Surprinzător. 38) Derivat al laptelui. 39) Radiofonişti, în genere. 40) Anulare.

VERTICAL: 1) Dispune de. 2) Prima parte dintr'un oraş unde a avut loc o Olympiadă. 3) Membru al partidului conservator în Anglia. 4) Intrebuinţa. 5) Cuib (fr.) 6) Interjecţie. 7) Articol. 8) Sibiul săsesc. 10) Mizerabili. 11) Insulă. 14) Orăşel în Basarabia. 15) De calitate superioară. 16) Mirositor. 17) Flăcăii. 18) Lac istoric în Grecia. 20) Interjecţie. 21) Turcească. 24) Cel ce transportă ceva. 26) Se ivi pe piaţă. 29) Boală. 32) Indică. 36) Nume de femee. 37) Trecătoare.

PROBLEMA IX-a (Joc oblong)

A	A	A	A	A	
A	Ă	Â	B	B	B
B	B	B	B	C	C
D	H	I	I	I	I
I	L	L	L	O	R
R	R	Ş	Ş	Ş	Ş
U	U	U	V	Z	Z

Din literele de mai sus formaţi şapte oraşe şi orăşele din România.

De remarcat, că toate încep cu aceeaş literă şi ocupă un singur rând în figură.

PROBLEMA X-a (Fuziune da cuvinte)

Se dau următoarele cuvinte: PRISMA — TAMERLAN

Să se amestece literele lor în aşa fel, încât să dea un singur cuvânt cunoscut în lumea politică.

AVIZ

Cu acest număr concursul nostru s'a terminat. Deslegările jocurilor din no. 289, 290, 291 şi 292 se primesc până la 5 Septembrie. Domnii participanţi sunt rugaţi să anexeze şi bonurile necesare.

RED.

Noile noastre premii

Deslegătorilor din numerele 289, 290, 291 şi 292 li se va oferi, prin tragere la sorţi, următoarele premii:

PREMIUL I-iu: 1500 lei în numerar.

PREMIUL II-lea: Două sticle cu şampanie.

PREMIUL III-lea: Un litru de apă de Colonia.

PREMIUL IV-lea: O pereche de ciorapi „Ady".

PREMIUL V-lea: O cravată elegantă.

Vom mai acorda, de asemenea, şi cinci volume literare din Editura „Adevărul".

Un eveniment literar! *A apărut*

GEORG FINK

MI-E FOAME

ROMAN

Traducere de A. TOMA

UN STRIGĂT AL ZILEI

Romanul foamei de pâine!
Romanul foamei de dreptate!
Romanul foamei de frumos!
Romanul foamei de dragoste!
Romanul foamei de viaţă!

Ajuns celebru în câteva zile. S'a tradus în mai toate limbile europene.

300 pagini lei 80. Cereţi la librari, depozitari sau la editura „Adevărul" S. A.

Cititorii cari au strâns bonurile dela 1 la 20, publicate de noi în ultimele numere ale revistei, sunt rugaţi să le completeze, cu numele şi adresa. Trimiterea lor la redacţie, se va face începând cu data de 1 Septembrie a. c. Ele vor fi trimise într'un plic pe care se va scrie: „Pentru premii". Totodată vor anexa mărci în valoare de 10 lei pentru corespondenţă. Noi vom trimite fiecăruia, în schimbul bonurilor, un cupon numerotat de participare. Bonurile se primesc până la data de 15 Septembrie.

COZONACI FRUMOŞI
FĂINA DE AUR HERDAN

ŞCOLARE

Părinţii cari doresc a-şi îndruma copiii către cariera technică, sunt sfătuiţi a-i înscrie în *Academia Technică*. Această şcoală predă cursuri technice (Electricitatea, Mecanica, Desenul, Montajul, etc.) ce pot fi urmate regulat la Bucureşti. Elevii din provincie, pot urma aceste cursuri în particular (cursuri scrise) fără a-şi părăsi ocupaţia sau domiciliul prezentându-se numai la examene. Şcoala poate fi urmată la orice vârstă. Se admit şi eleve. După terminarea cursurilor, absolvenţii cu diplomă sunt plasaţi în diverse posturi vacante (Monteur, şefi de atelier sau uzină. Desenatori technici, antreprenori, etc.) Prospectul cuprinzând programul de studii şi condiţiunile de admitere se trimit numai contra 10 lei în mărci poştale. Adresa: *Academia tchnică*, Bucureşti (4), str. Vaselor Nr. 44.

Synnöve Solbakken

de Björnstjerne Björnson

celebrul roman, a apărut în excelenta

Biblioteca Dimineaţa

No. 148

152 pagini 10 LEI

FRIZERIA I. BEER

Cal. Moşilor 53 — Telefon 315-72

ONDULAŢIUNI PERMANENTE

:- TOT TARIFUL REDUS :-:

Realitatea Ilustrată

Cupon de excursie

CUPON DE JOCURI

No. 292

Numele şi pronumele ....

Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A.

Stânga sus: *Poliția din San Francisco, aruncă în mare recolta de arme și revolvere, capturate în timp de șase luni, dela răufăcători.*

BIBLIOTECA UNIVERSITATII

Sus: *Un milionar american din Texas pentru a vedea cum va fi bocit după moartea sa de cei peste 100 moștenitori, a făcut o repetiție generală a... înmormântării sale, la care un preot a ținut o cuvântare funebră emoționantă. In fotografia noastră, milionarul* (dr.) *și preotul oficiant.*

St.: *Colonelul aviator american Hutchinson a pornit într'un raid transatlantic, cu întreaga sa familie la bordul unui avion.*

Jos: *Intr'un cadru impresionant s'a făcut înmormântarea victimelor vasului școală „Niobe", al marinei militare germane, care s'a scufundat de curând.*

REALITATEA ilustrată

ANUL VI. Nr. 293
8 SEPTEMBRIE 1932
LEI 10

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

ȘTRENGĂRIȚA

(Foto - Fox - Film)

CINE E LA RÂND?

— „SALUUUUUUUT :" strigă un lucrător frizer, plasat aproape de intrare şi în aceeaş clipă, ceilalţi „băeţi" — cari până atunci stătuseră la taifas, sau erau contaminaţi de un căscat colectiv, — îşi găsesc subit o ocupaţie. Unul îşi „trage" briciul, al doilea caută ziua de eri în dulapul cu şervete, al treilea îşi repară foarfeca, al patrulea dispare pe uşa dosnică a atelierului de frizerie, însfârşit nimeni n'are vreme pentru noul venit, care între timp s'a aşezat pe un fotoliu, după ce ucenicul binevoitor i-a întors perna.

In finală, respectivul va fi bărbierit sau tuns de un practicant, căci aşa e scris în cartea meseriei, ca *„primarii"* — adică acei clienţi cari nu dau bacşiş, — să formeze elementele de încercare, pentru talentele în formaţie ale viitorilor coafori.

Acest soiu de clienţi este cunoscut în branşe şi nu există frizerie în care să intre şi să nu fie întâmpinat cu un „salut" cu *u* lung, care-l recomandă celorlalţi lucrători. Căci frizerii îşi schimbă foarte des patronii şi în privinţa drepturilor la bacşiş, formează un fel de masonerie neoficială.

Sus: Un bărbierit „special". Dreapta: Manicură

Nu-i rămâne, deci, *primarului* altceva de făcut, decât să-şi cumpere cele necesare pentru bărbieritul acasă şi să încerce diversele calităţi ale lamelor de ras, precum şi deliciul plimbării lor prin barbă.

* * *

Pe vremuri, frizerii atârnau deasupra intrării, în loc de firmă, un lighian de alamă, dedesubtul căruia atârna o firmuliţă din acelaş metal, creiată în formă de bumerang, pe care scria „frizer". Lighianul se bălănia în bătaia vântului, în dulcea companie a unui şervet, care în cele mai dese cazuri, înregistra în albu-i imaculat toate intemperiile şi praful stârnit de caleşti, de căruţe şi de copiii ce se jucau în uliţă. Rasul necesita pe vremea aceea un ceremonial special, care începea cu

— „Numai cinci minute, coane Costache"

cinci minute foarte elastice, care variau după dichisul individului care te preceda, urmând apoi instalarea cât mai comodă pe scaun, legarea impecabilă a trei şervete în jurul gâtului, — pentru ca ferească sfântul, să nu pice vre-un fir de păr sau vre-o şuviţă de apă pe sub cămaşe, — săpunitul meticulos, care lua o jumătate de oră încheiată, trasul briciului — pe cureaua din perete, apoi pe cea care înconjura pântecul frizerului şi însfârşit pe „arc", cureluşa mobilă, — încercarea lamei, primo pe unghie şi secundo într'un fir de păr smuls din cap, bărbieritul odată „la vale" şi triplu perdaf- „simţit în buricele degetelor", aranjarea părului la spate, depilarea firelor din nas, modularea după formule speciale a mustăţilor, „pe oală" (lăsată în jos) „în furculiţă" (cu vârfurile în sus) sau tunsă scurt, englezeşte, un deget de pomadă pe păr, trasul perfect al cărării, ceva pudră,

Jos: Modul complicat în care se face o ondulaţie cu apă.

— „Să vă fie de bine" şi

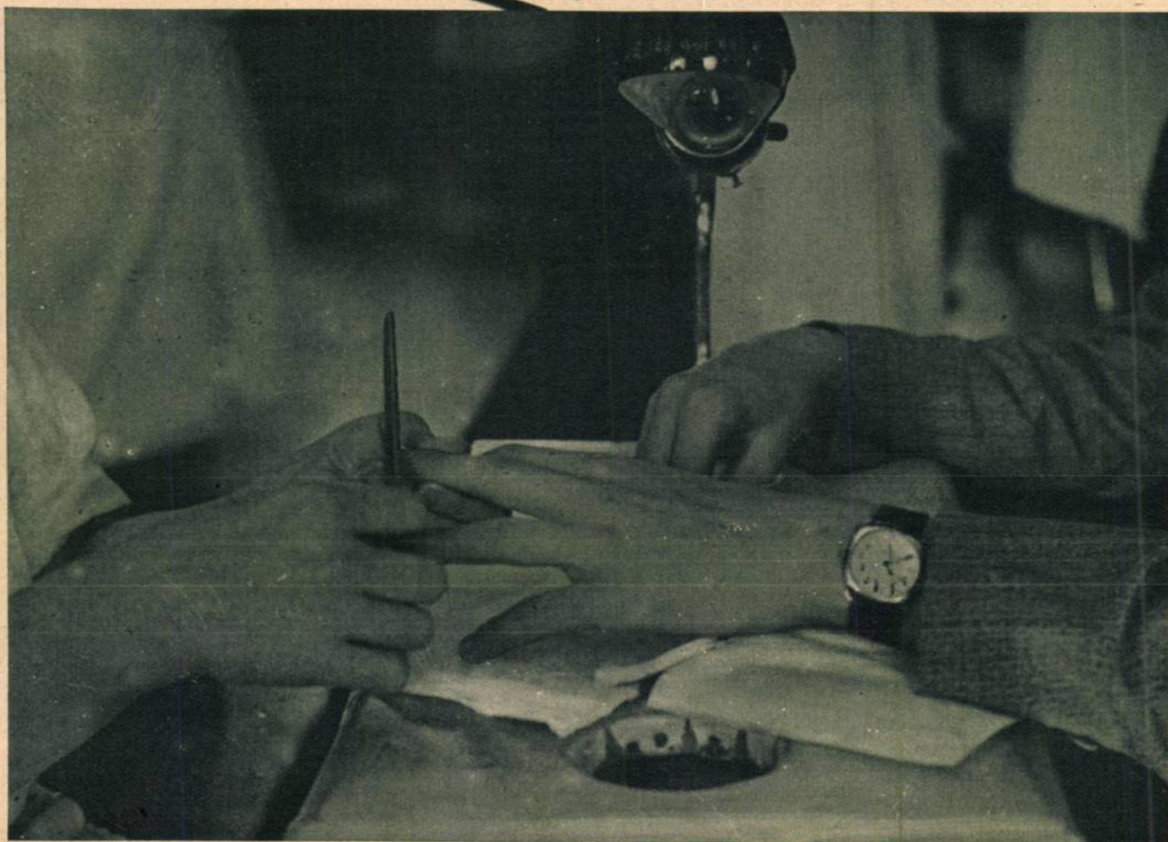
— „Măturica, băete!!"

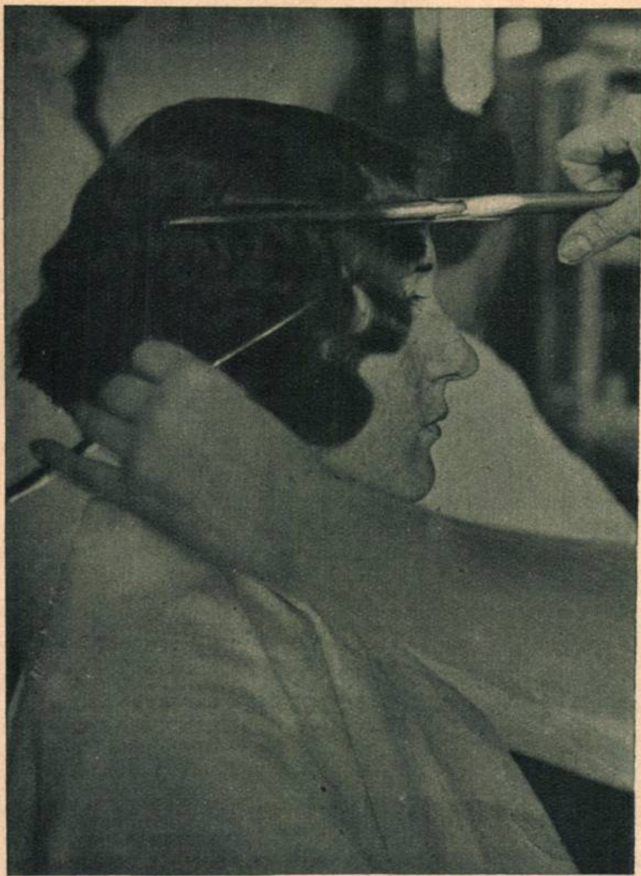
Această meticuloasă operaţie de înfrumuseţare, necesita cel puţin o oră, în care timp frizerul, — numit pe vremuri (ce oroare!!) bărbier —, îţi debita volubil, ultimele cancanuri politice sau ale mahalalei, el ţinând totodată şi locul actualului jurnal vorbit al radiofoniei.

Că obrazul îţi innota într'o permanentă eczemă, că feţele de pernă purtau urmele brilantinei, că un singur şervet circula pe 10—15 feţe,— obiceiu practicat şi azi, — că printre buclele tale blonde mai găsiai şi ceva fire albe sau negre din alte capete, n'avea nici o importanţă, din moment ce plecai de-acolo „ca scos din cutie".

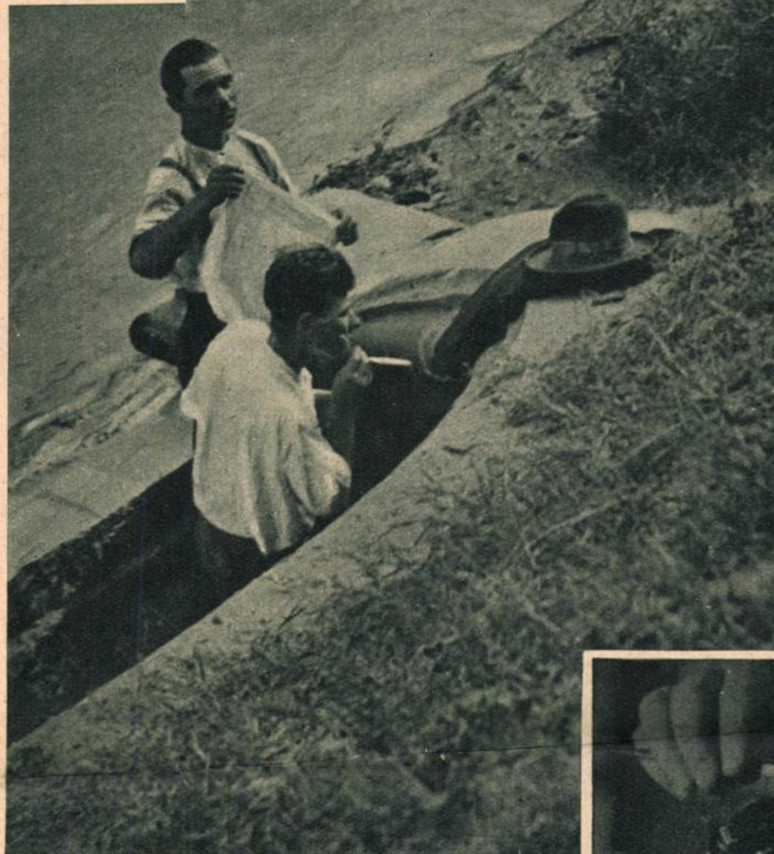
* * *

Odată cu vremea însă, s'a modernizat şi această meserie şi abstracţie făcând de unele

Sus: *O ondulație cu fierul;* 'reapta: *O „frizerie" pe..... cheiul Dâmboviței. Clientelă: Precupeți, săteni și șomeri*

localuri periferice sau de provincie, frizeriile sunt adevărate institute higienice de înfrumusețare, în care desinfectantele sunt obligatorii și curățenia exemplară impusă prin regulamente și prin orgoliul patronilor.

Operația bărbieritului ia azi mai puțin ca un sfert de oră, toate lucrările se fac în tempo rapid și — lucru foarte ciudat, — femeile formează astăzi un contingent mai mare de clientelă decât bărbații.

Coafatul cu apă sau cu fierul, ondulațiile permanente, pensatul sprâncenelor, manicura, tunsul „garconne" sau „coup de vent" gene falșe, etc. fac parte din imperativele cotidiane ale femeii moderne și orice salon de frizerie central este prevăzut cu o serie de boxe, dinlăuntrul cărora răsună sgomotul metalic al mașinei de frezat, vâjâitul aparatelor electrice, râsete sau țipete de spaimă, atunci când o mică greșală amenință să însemne cu un stigmat, pielița clientei.

Unde și-ar fi permis nea Ioniță, angrosist de măcelărie la abator, să-și curețe cu altceva unghiile murdare, decât cu vârfurile foarfecelor consoartei? Astăzi, funcționar sau măcelar, student sau mic meseriaș, se simte obligat să-și reteze pielița din jurul unghiilor, — adeseori cu prețul unor suferințe atroce, — să-și vârfuiască podoabele digitale și să le lustruiască cu lac. N'are însă nici o importanță dacă murdăria care se depune săptămânal sub unghii, o scoate integral cu pila, manicurează, la o nouă operație. Principalul e să fim moderni, să „purtăm" manicură.

In afară de maniera de filare a clientului, despre care am vorbit la începutul acestui articol, „argot"-ul frizerilor este foarte bogat în expresii necunoscute publicului. Vom înșira aci o mică parte, pentruca cititorii noștri, la auzul lor, să nu se mai întrebe ce vor fi însemnând.

Când vei auzi pe lucrătorul care te servește, strigând în aparență ucenicului *„țambal"* să știi că ți-a calificat barba foarte tare și deasă, care necesită un briciu cu lama mai groasă. Dacă auzi *„trei fire"* sau *„lapte dulce"*, înseamnă că ai barba moale, foarte ușoară de ras.

Frizerul te-a tăiat. Inseamnă că ți-a făcut un *„buzunar"*. Și dacă lucrul este observat de lucrătorul de-alături, evenimentul face pe șoptite ocolul frizeriei și vei auzi din celălalt capăt:

— „Costică, un *sacou* la domnu'!!"

Asta înseamnă să-ți aplice și pe celălalt obraz o tăetură, pentrucă haina are deobiciu două buzunare. Dacă însă lucrătorul încearcă să oprească sângele cu un creion de sublimat, atunci înseamnă că *„iscălește"*, *„pictează"*, *„chiamă Salvarea"* sau *„agață remorca"*.

Când te bărbierește *„doctorul"*, înseamnă că ești servit de un lucrător foarte bun, iar când auzi termenul *„rașol"* e mult de lucru și frizerul trebue să termine repede. „Gâdilici" e lucrătorul care lucrează foarte încet, migălos. *„Scoabă"* sau *„mistrie"* e numele briciului, *țăcăneală"* se numește foarfeca, *„fotă"* este egal cu șervet, „grebla" e pieptenele. Dacă te taie cu foarfeca în ureche, înseamnă că *„ți-a incrustat răbojul"*. Când lucrătorul cere *„bidineaua"*, îi trebue pensula ca să-ți săpunească fața. Pulverizatorul se numește „pompă", pudra e *„Herdan"*, iar apa de Colonia este „isvor". Dacă dai bacșiș mare, ești „galantom", iar dacă ai dat numai cinci lei, auzi în urma ta:

— „Un pol cu ras cu tot!"

La mahala, tunsoarea „garconne" se numește *„a la castron"*, iar cea „coup de vent", *„pă divan"*.

Sunt unii dintre frizeri, specializați în rasul morților. Când se întorc dela vre-un răposat, pe care l-au dichisit pentru ultima călătorie, ceilalți încep să-l persifleze:

— „A fost mulțumit boeru?" întreabă unul. Un altul răspunde :

— „S'a sculat, i-a spus să-l ia o singură dată la vale, s'a declarat încântat, i-a dat bacșiș, pentrucă a mers briciul bine și i-a spus să vină și poimâine".

* * *

Sunt printre frizeri tot felul de oameni. cu oarecari studii, alții autodidacți, ca urmare la citirea regulată a lui Sherlock Holmes sau a romanelor în fascicole, pe care le cumpără în tovărășie.

Unii sunt muzicanți, — instrumente principale: mandoline și chitare, — alții poeți convinși de talentul lor, dar niciunul nu mai are volubilitatea vechilor meseriași ai branșei, cari în timpul rasului îți povestiau în toate amănuntele, peripețiile fugei coanei Agripița, nevasta lui Matei, băcanul, cu locotenentul Săbiuță, care ședea cu chirie la ei, sau dece a trebuit să demisioneze Petrache Carp și care vor fi consecințele probabile ale crizei politice, în raporturile noastre cu

Continuarea în pag. 5-a

Jos: *Preparativele pentru ondulația permanentă necesită timp îndelungat și multă migală.*

O FIGURĂ POPULARĂ
PREFECTUL CAPITALEI

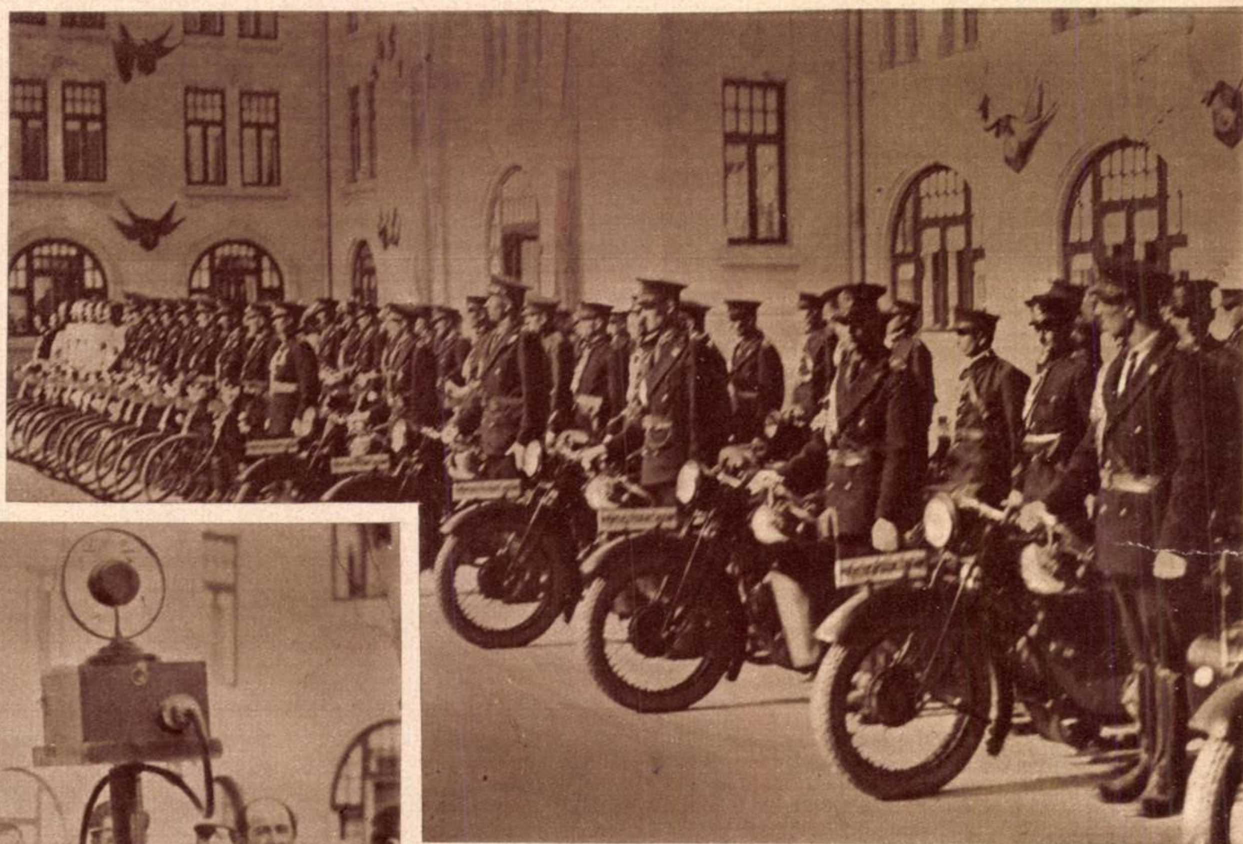

DECORUL e trist, cu pecetea acelui antochtonism biroucratic de acum câteva decenii, din preajma căruia simţi dorinţa să evadezi cât mai iute, pierzându-te prin mulţimea hoinară a străzii.

Impresia aceasta am avut-o într'o după amiază când hoinărind prin încăperile Prefecturii Poliţiei, aşteptam să-mi iasă în întâmpinare vestitul colonel Radu Mihai, cel care a desfiinţat garda civică, punând astfel capăt materialului caragialesc, la îndemâna oricui.

Dar realitatea e foarte adeseori brutală, impunându-ţi un control conştiincios al senzaţiilor, din cari emană mai apoi ideile.

Atmosfera de prefacere, de lichidare completă a trecutului, o ai simultan la prima atingere cu personalul. Cauţi în zadar fosilele burgheze ale epocei antebelice, cu care lenevia noastră se obicinuise, spre delectarea străinilor veniţi dinspre orizonturi mai civilizate. Doar localul a rămas acelaş — un sacrificiu impus până în clipa când tot din afară va fi împlinit după planurile de organizare a iscusitului nostru „şef" al poliţiei.

Sus: *Motocicliştii şi bicicliştii poliţiei, o creaţiune a d-lui col. Gabriel Marinescu; stg.: d. prefect al poliţiei vorbind la inaugurarea cazărmii gardienilor publici.*

Cine nu-l cunoaşte pe d. Gabriel Marinescu? Maşina cu Nr. 3 străbate doar zilnic oraşul, de nenumărate ori, îndreptându-se spre diferite direcţii. Iat-o pe şoseaua prăfuită a Oborului, sau în direcţia Cotrocenilor, iar când a stopat în curtea Poliţiei, începe supărătoarea îmbulzeală la audienţe.

Prefectul nostru primeşte pe oricine... fie că la capăt persoana care a aşteptat atât, în locul unei informaţii de oarecare importanţă, pe care ar trebui s'o dea, cere... două bilete de cinematograf.

Cu câtă jovialitate surâde d-sa atunci, căci îngăduinţa faţă de oameni e cheia unei înalte înţelepciuni.

D. Prefect nu poate înţelege însă pe gazetari.

— „Bine frate, — mărturiseşte d-sa, — dece n'au continuitate oamenii ăştia? Astăzi laudă o inovaţie introdusă de mine, pentruca mâine să răstoarne totul".

De aceea fuge de interview-uri.

— Creadă ce vor... scrie ce vor... nu-i citesc... şi cu asta am terminat... Port cu mine alte griji de importanţă capitală...

Şi-atunci am socotit că cel mai nimerit lucru ar fi să-i „fur" anume destăinuiri, în ceeace priveşte activitatea sa, relativă la reorganizarea poliţiei noastre.

D. prefect are o figură deschisă, comunicativă. Privirile-i parcă-ţi spun să-ţi scoţi la iveală tot curajul pe care-l porţi în făptura ta.

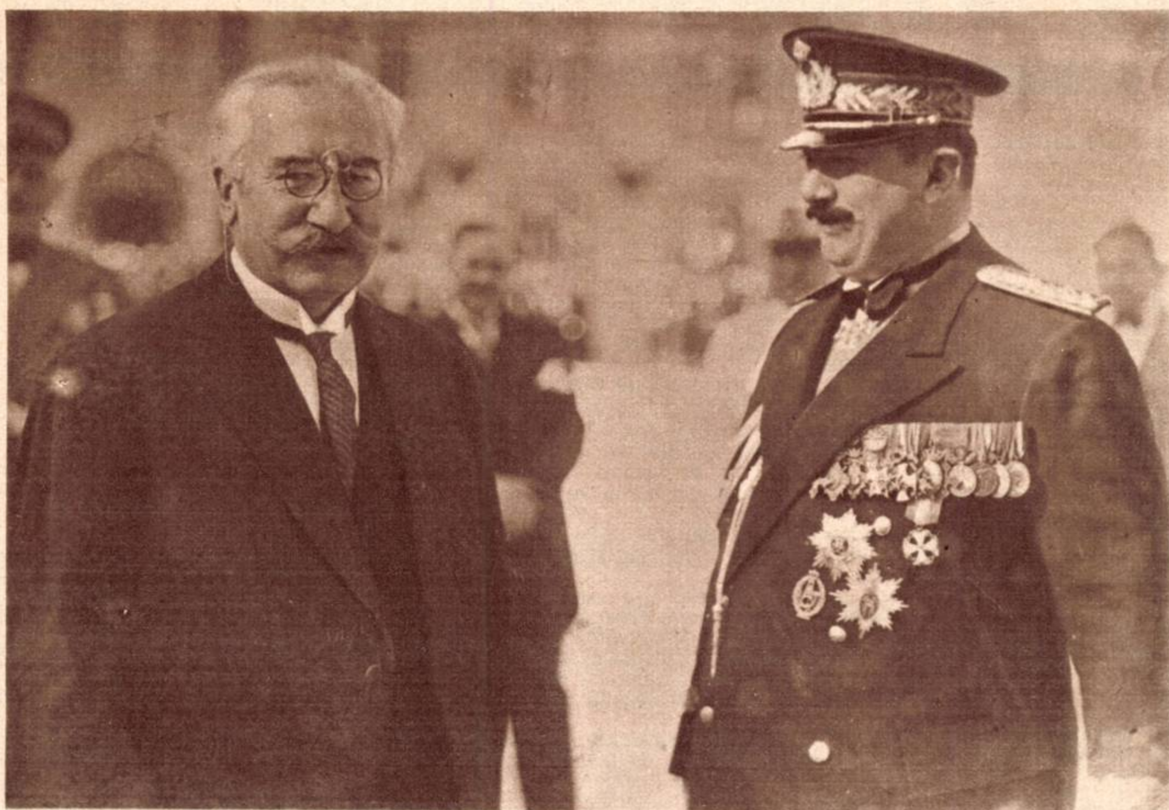
Ii cer autorizaţia de a vizita cazarma gardienilor — un simplu pretext — pentru a-l sili să vorbească. Oamenii au slăbiciuni pentru femei, bani sau situaţii înalte.

D. prefect are patimă pentru cazarma gardienilor. E creaţia d-sale, o operă măreaţă, unică poate în Europa. A costat patruzeci şi şapte de milioane şi primele cheltueli au fost făcute, amanetându-şi averea personală.

— „Gardianul este primul om al stăpânirii, cu care cetăţeanul vine în contact. De educaţia lui a trebuit să mă îngrijesc mai întâi.

Pe lângă cursurile care le urmează şi la care i se predau oarecari noţiuni de poliţie socială, medicină legală, etc., i-am oferit prilejul să trăiască o viaţă demnă, punându-i tot la dispoziţie: dormitor higienic, baie, sală de gimnastică, până la sala de operaţie şi dentistică. Totul însă trebue văzut...”

Pentru a întări cele spuse d. prefect îmi înmânează o mică broşură. E un istoric al corpului poliţienesc, cu paginile pline de fotografii — tot cazarma gardienilor. Uriaşul garaj îmi izbeşte privirile. Motocicletele stau aliniate una lângă alta, în ordine.

D. prim-ministru Al. Vaida-Voevod şi d. prefect col. Gabriel Marinescu „în civil”.

— „Aveam neapărată nevoe de un mijloc rapid de locomoţie. Astăzi 300 de gardieni pot fi transportaţi în câteva minute în orice punct al oraşului”.

E un avertisment... impresionant.

Când a introdus această utilă inovaţie, d. prefect n'a mers cu gândurile prea departe, căci pentru spiritele recalcitrante are d-sa mijloace de intimidare destul de elocvente. Dealtminteri a şi intrat în tratative cu o fabrică cehoslovacă, pentru cumpărarea unei cantităţi de bombe lacrimogene.

Dar acestea sunt lucruri pe care le atinge în trecere, pentru a reveni iarăş la reorganizarea personalului poliţienesc. A militarizat gardienii, dintr'o imperioasă nevoe de disciplină. Concomitent cu aceasta s'a început organizarea comisariatelor de poliţie care e încă o operă în curs.

— „Personalul nu poate fi schimbat cu uşurinţa care ai dori-o. Nouilor veniţi le trebue lăsat timpul necesar pentru experienţă. Sper totuş că în cel mai scurt timp voi ajunge acolo, încât cetăţeanul când va călca pragul unui comisariat, va fi pătruns de respectul datorit instituţiei care-i păzeşte viaţa şi avutul. Totul trebue făcut însă după măsura posibilităţilor...”

— „Dar fondurile realizărilor de până astăzi de unde au fost procurate?”

— „Contribuţia publicului ne-a adus un ajutor important”.

Incerc acum să-l iscodesc asupra proectelor pentru viitor. Drept răspuns nu primesc decât câteva cuvinte afabile.

Proecte? Dar ce face oare altceva d. prefect în orele când stă închis în biuroul capitonat? Şi deodată ne trezim cu o nouă „înfăptuire”, iar surpriza deobicei impresionează, impune.

Astfel pentru o pază eficace — cu ceasornice de control vor fi lansaţi un număr însemnat de gardieni. Şi după ei vor veni mereu alte lucruri noui şi-apoi altele, până în ziua când bătrâna clădire a Prefecturii va putea fi rasă din temelie. Un palat luminos îi va lua locul, cu încăperi vaste şi impunătoare, iar cei ce vor păşi pe dalele albe, vor şti să-şi facă o idee despre ordinea şi siguranţa care domnesc în Capitală.

La multe lucruri frumoase şi bune gândeşte d. prefect şi doar târziu, după miezul nopţii, când obosit peste măsură părăseşte biuroul, afară, la aer liber, simte noui puteri de viaţă şi în primul local al cărui prag îl păşeşte, uită că e prefect şi atunci apare cetăţeanul Gabriel Marinescu — prietenul — a cărui vervă şi dispoziţie sunt o continuă încântare.

MARGARETA NICOLAU

Cine e la rând

(Urmare din pagina 3-a)

franţujii şi cu „şmecherii dă nemţi”. Azi toată lumea citeşte ziare şi fiecare e grăbit. Psichoza secolului....

Pentru un observator atent, frizeria prezintă un interes deosebit şi prin micile drame sentimentale care se petrec în „saloane”. Intre un lucrător şi o lucrătoare manicurează spre exemplu, s'a înfiripat o idilă. Dacă ambii sunt geloşi, dragostea lor e o nenorocire. Dacă el e prea atent cu o clientă, pe care o tunde, fata nu mai e atentă la lucru, taie până la sânge şi e gata să scoată ochii iubitului ei. Şi totuşi zâmbeşte, atunci când e întrebată ceva.

Dacă dimpotrivă vre-un client al fetei merge prea departe cu amabilităţile sau cu impertinenţa, iubitul ei face scări în cap şi buzunare cu nemiluita, iar acasă diferendul este tranşat cu o bătae în lege.

A doua zi el apare sgâriat, iar ea vânătă pe la ochi. El „s'a jucat cu cotoiul”, iar ea „a căzut din tramvay”. In cele din urmă, trebue să se despartă, adică ea rămâne pe loc, iar el trece la o prăvălie concurentă din apropiere.

* * *

In ultima vreme, toate frizeriile au redus preţurile, ba la unele s'a desfiinţat bacşişul. Anunţurile din gazete anunţă, că „frizeria cutare a fixat preţul de... lei pentru orice serviciu, fără bacşiş”. Dar această concurenţă neleală nu prinde. Căci e rar client care să-şi schimbe frizeria, chiar dacă ar găsi mai multă convenienţă la preţuri, în altă parte. Se schimbă lucrătorii se schimbă patronii, dar clienţii rămân.

...Când lucrătorul te-a bărbierit complect, te-a pudrat, ţi-a udat părul şi se pregăteşte să te pieptene, te întreabă cu o conştiinciozitate delicios de candidă:

— „Să vă dau cu ceva în cap?”.....

LIVIU MIRON

Fotografiile acestui articol, au fost luate în frizeria Beer, din calea Moşilor No. 53.

CĂRŢI DE SUCCES

ŞTIŢI SĂ-ŢI CREŞTI COPII? de Heinrich Lhotzky, trad. de **A. Toma**

...Cu mâna pe conştiinţă, puteţi răspunde afirmativ la grava întrebare de mai sus? — Ei bine, această minunată cartesfătuitor a reputatului pedagog german Lhotzky vine să vă ţlea lumina şi priceperea necesară vouă părinţi şi educatori, în greaua artă de a forma fără a diforma tinerile odrasle, — în direcţia fizică, intelectuală şi morală.

Editura „Adevărul”.

FUNDĂTURA CIMITIRULUI No. 13 de **Tudor Teodorescu-Branişte**

...Mahalaua românească este redată sub îndoitul şi paradoxalul ei aspect tragic şi comic în acelaş timp. Tipurile ridicule — funcţionarul mediocru, studentul agitator, etc., se întâlnesc în aceiaş curte cu tipurile tragice — boerul ruinat, socialist, prigonit, etc.

Textul cuprinde 20 de gravuri de d. I. Anestin.

Editura „Adevărul” Lei 50.—

CELEBRUL ROMAN SENZAŢIONAL

WALDEMAR

FAVORITUL FEMEILOR

PREŢUL 80 LEI

De vânzare la librării şi depozite de ziare.

a apărut în volum, frumos ilustrat. 1300 pag. format mare, cu o splendidă copertă în culori. Ed. Adeverul, s.a.

PE VIAŢA ŞI PE MOARTE

DE sus din văzduh un vultur solitar se repezi deodată ca o ghiulea către pământ. O împletire de mişcări în luminişul junglei imobiliză o clipă magnifica pasăre, în timp ce ochi-i reci priviau jocul a doi mici, jaguari, apoi brusc îşi luă iar sborul către bolta de cristal, mulţumindu-se a scruta luminişul, dela înălţime.

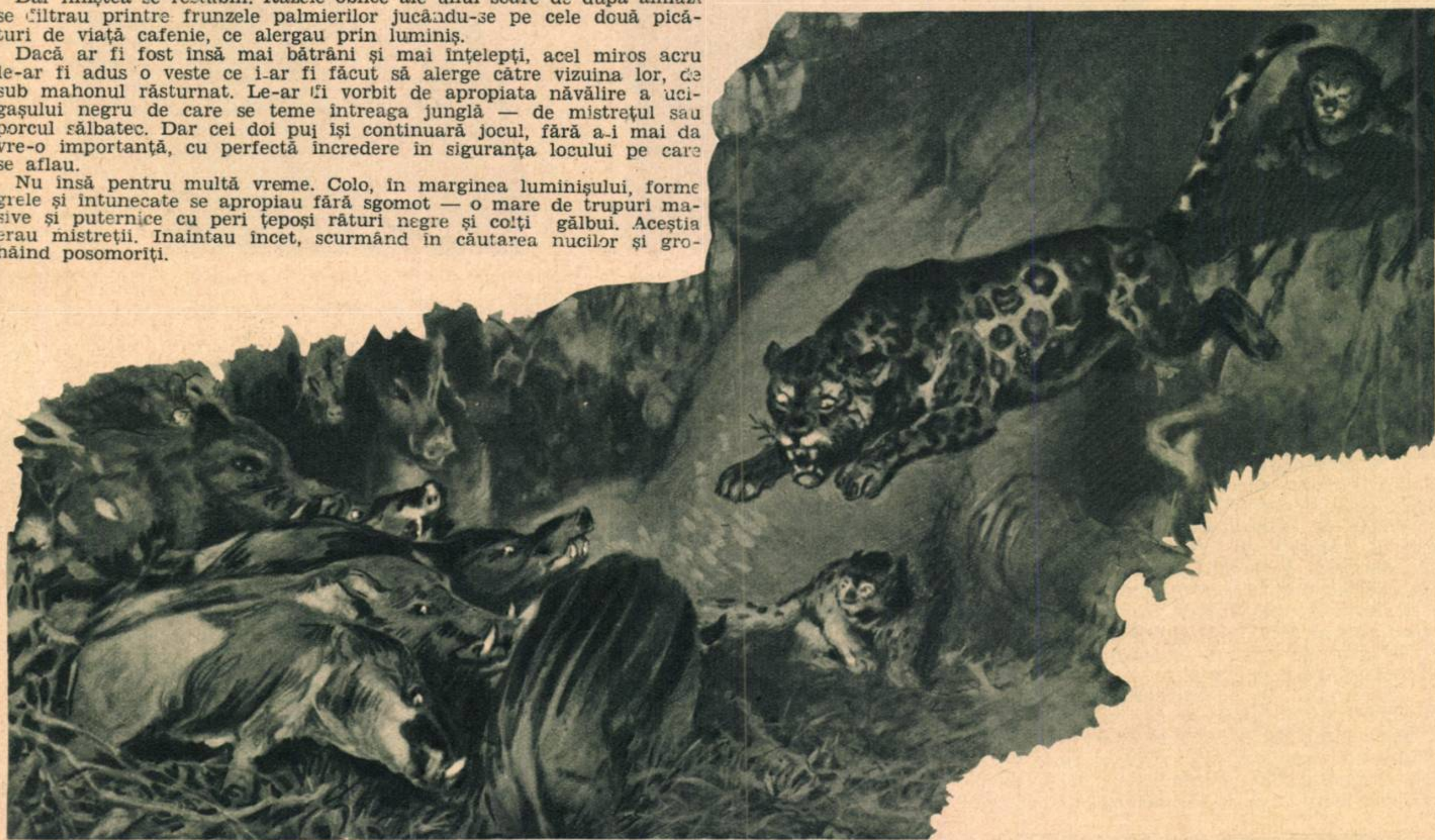
Cu totul inconştienţi de pericolul ce plana asupra lor, puii de jaguar se tăvăliau şi mârâiau într'un simulacru de luptă, ca două pisicuţe ce se joacă în curtea unei ferme. Ridicau şi lăsau să cadă pe rând labe mari şi moi, scoteau ţipete guturale şi-şi ciuliau urechile, plesnind din micuţele lor cozi, întocmai cum văzuseră la jaguarul mamă. Această după amiază însorită avea pentru ei toate aparenţele unei lumi foarte plăcute şi foarte sigure.

La un moment dat însă, îşi încetară jocul şi începură să mârîie necăjiţi. O prevestire vagă dar neliniştitoare, rătăcia în aerul greu şi imobil. Botişoarele lor cafenii adulmecara iar şi două perechi de ochi albaştri şi rotunzi scrutară umbrele de dincolo de luminiş. Se simţia un miros cam acru, ce devenia tot mai puternic, dar pacea continuă să domine în lumea lor. Frunzele arborilor se clătinau alene şi de departe, dinspre râu, veniau urletele unei maimuţe.

Dar liniştea se restabili. Razele oblice ale unui soare de după amiazi se filtrau printre frunzele palmierilor jucându-se pe cele două picături de viaţă cafenie, ce alergau prin luminiş.

Dacă ar fi fost însă mai bătrâni şi mai înţelepţi, acel miros acru le-ar fi adus o veste ce i-ar fi făcut să alerge către vizuina lor, de sub mahonul răsturnat. Le-ar fi vorbit de apropiata năvălire a ucigaşului negru de care se teme întreaga junglă — de mistreţul sau porcul sălbatec. Dar cei doi pui îşi continuară jocul, fără a-i mai da vre-o importanţă, cu perfectă încredere în siguranţa locului pe care se aflau.

Nu însă pentru multă vreme. Colo, în marginea luminişului, forme grele şi întunecate se apropiau fără sgomot — o mare de trupuri masive şi puternice cu peri ţepoşi râturi negre şi colţi gălbui. Aceştia erau mistreţii. Inaintau încet, scurmând în căutarea nucilor şi grohăind posomoriţi.

Jungla devenise un furnicar de mistreţi. In depărtare palmierii şi bambuşii se agitau sub atingerea lor; năvăliau în grupe compacte. In micul luminiş, tărcat de soare, se strânseră în câteva clipe aproape o sută de fiare şi îndărătul lor perdeaua de palmieri se agita vestind sosirea altor noui legiuni.

Prea târziu îşi dădură puii seama că siguranţa lor era foarte îndoielnică şi că prietenoasa înfăţişare a junglei devenise brusc ameninţătoare. Electrizaţi de spaimă, goniră deacurmezişul luminişului spre vizuina lor, pentru a constata însă că drumul fusese închis de armata neagră a mistreţilor.

Dezorientaţi, se opriră privind în jurul lor. Pentru ei aceasta era prima criză a vieţii, prima întâlnire cu primejdiile unei lumi care până atunci nu le oferise decât plăceri. Şi ceeace era mai rău, acel infailibil protector al lor, atotputernicul jaguar mamă, nu se afla acolo pentru a le veni într'ajutor. Neputincioşi, se ghemuiră unul într'altul rotind priviri de spaimă, la un moment dat, cel mai mare dintre pui se ridică în două labe scoţând un vaiet scurt strident.

Le-ar mai fi stat în putinţă să se strecoare afară în junglă, neatinşi de mistreţii cu mişcări şi gânduri încete, animale cari în primul moment îi priviră oblic şi-şi continuară calmi mâncarea. Totul s'ar fi terminat poate cu bine, dacă un pui de mistreţ n'ar fi fugit de lângă mama lui şi nu s'ar fi apucat să miroasă stângaci şi curios pe unul din micii jaguari.

Aproape în aceeaş clipă primi peste bot o labă cafenie. Purcelul fugi guiţând înspăimântat şi în secunda următore, mama înfuriată atacă. Cu o mişcare a capului de jos în sus, ea lovi puiul de jaguar în coastă, asvârlindu-l ca pe o mingie printre frunze şi ramuri.

Atacul acesta avu un efect electric asupra fiecăruia din animalele adunate în luminiş. Incetară să mai mănânce. Cei cari se aflau în frunte, înaintară sbârlindu-şi perii, cu ochii roşii, gata de luptă. Unul din ei reînoi atacul, dar felinul ţintit sări într'o parte doar pentru a fi lovit de un alt mistreţ.

Erau încolţiţi. Micii jaguari îngroziţi se aflau acum înaintea unei lumi de colţi galbeni; îmbrânciţi şi loviţi se ghemuiră, neputincioşi în în centrul luminişului. O altă namilă neagră se repezi şi în timp ce colţii strălucitori sfâşiau pielea fragedă, pătând blana mătăsoasă cu sânge, micul jaguar scoase un strigăt lung şi ascuţit — un urlet de durere de frică şi de disperare.

Ca un ecou de undeva din afară, jungla îi trimise un răspuns imediat. Dincolo de perdeaua de palmieri un răget sfâşiă văzduhul şi mai înainte de a se stinge, bambuşii scunzi se plecară la pământ sub ţâşnirea de nălucă a unui trup svelt şi tărcat. Din două sărituri, animalul ajunse în centru şi turma de mistreţi se văzu înaintea unui jaguar în plină maturitate, cu colţii desgoliţi, urechile ciulite şi ochi verzi fulgerând de furia mamei ce-şi vede progenitura ameninţată. Cei doi pui se şi refugiaseră sub trupul puternic şi stau nemişcaţi privind de sub adăpostul pulpelor sinuoase şi viguroase.

O clipă, marea pisică măsură dispreţuitoare ostilul cerc în centrul căruia se afla, apoi se plecă şi ridică unul din pui în gură, dar în aceeaş clipă îşi dădu seama că fuga era imposibilă. Să ducă puiul acesta în desişul junglei, în siguranţă, ar fi însemnat să-l lase pe celălalt pradă morţii imediate, căci ucigaşii negri pierduseră orice urmă de teamă. In falange complecte cu colţii întinşi, cu ochii injectaţi de furie şi de ferocitate în jurul celor trei jaguari. Indărătul lor se ridicau alte trupuri negre şi masive, avide să despice, să sfâşie şi să distrugă.

Jaguarul mamă cunoştea prea bine primejdia. Ea ştia că moartea o aştepta în acest strîmt cerc şi mai ştia că dincolo în jungla întunecată se afla scăparea. Două salturi şi ar fi putut fi în afară de orice pericol. Două salturi.

Capul său se plecă şi văzu din nou cele două fiinţe mici şi fără de apărare, ce se adăpostiau între labele sale. Fu destul. Ciuli urechile, plesni din coadă şi dându-şi capul pe spate, sfredeli tăcerea cu un ultim răget de ură şi sfidare. Apoi se ghemui, aşteptând.

Nu mult. Ca la un semnal, sute de copite sguduiră pământul şi armata de mistreţi se puse în mişcare. Ca un singur trup, turma înaintă cu capetele plecate şi colţii întinşi. O cutremurare, un răget formidabil, şi lupta începu.

In fruntea bandei, un mistreţ gigantic atacă dar mai înainte de a o atinge, imensa pisică îl plesni cu ghiarele-i de oţel, îl rostogoli şi în mai puţin de o clipă îşi înfipsese colţii în gâtul lui. Ca într'un gest de dispreţ, îl aruncă apoi peste umăr, inert, fără viaţă. Un altul se apropiă. O altă lovitură a acelei labe grele, un alt scrâşnet de fălci şi un al douilea mistreţ zăcea la pământ dându-şi sufletul.

Dar acum, întreaga turmă era asupra ei, silind-o să dea înapoi, lovind-o cu trupurile massive ce se siliau s'o ajungă, şi să treacă înapoi ei, pentru a-i sfâşia coastele neapărate. Incet începu să se retragă, sbătându-se pentru a scăpa de atacul colţilor galbeni, în timp ce neînduplecată, marea de sălbăticiuni ridica talazuri grele ce stau s'o doboare.

Fugarul lupta cu disperare, fără a scoate cel mai mic sunet şi — miracol — oricum se întorcea, cei doi pui rămâneau mereu sub ea. Totuş, în clipa când sări să doboare pe noul mistreţ, căruia-i venise rândul să atace, unul din pui fu rănit la umăr. La ţipătul de durere al micuţului, jaguarul-mamă răspunse cu un răget de ură şi în clipa următoare, mistreţul care-l lovise, căzu grohăind şi fără putere, pe frunzele roşietice.

Douăsprezece namile negre aşternuseră pământul cu trupurile lor şi cel puţin vre-o douăzeci purtau urme adânci de colţi şi de ghiare. Continuau totuş să lupte guiţând cu furie şi înghesuindu-se asupra acestui vechiu duşman care sute de ani la rând îşi luase tribut din turmele lor.

Acum, avea să plătească însă. De data aceasta nu putea să le scape şi ura de generaţii a porcilor sălbateci se ridica formidabilă, pentru a răpune marea şi puternica pisică.

Era şi ea lovită şi plină de spume dar încă nebiruită — încă de neînvins. Pe unul din flancuri, o despicătură adâncă desena o linie roşie şi lungă în blana galbenă, iar una din labe, o ţinea înainte, ruptă şi de nefolosit.

Era o luptă desperată aproape fără sorţi de isbândă pentru ea căci în locul fiecărui mistreţ pe care îl dobora, se năpustia mereu altul şi altul.

In josul râului, o bandă de maimuţe urlătoare auzină vacarmul luptei şi se retraseră în adâncimile junglei, mute de groază, în timp ce deasupra, în văzduh, vulturul descria cercuri, aşteptând cu răbdare sfârşitul

Situaţia aceasta nu mai putea dura. Jaguarul o ştia. Respiraţia îi devenise gâfâitoare; luptând, se retrăgea mereu către marginea luminişului. Acolo, sub ramurile joase ale mahonilor scăpa cel puţin de înconjur, îşi putea ţine adversarii în faţă. Urmă un scurt armistiţiu, până se formară noui fruntaşi, dar mi..area următoare fu a jaguarului. O clipă ochii săi se ridicară spre ramura joasă, puternică şi orizontală a mahonului ce se întindea exact deasupra capului său, apoi făcu o săritură înainte, împărţind lovituri cu o furie nouă şi atât de frenetică încât îşi intimidă inamicii.

Ii şi făcuse să se retragă cu vre-o câţi-va paşi şi acum, profitând de ezitarea lor, se întoarse, apucă unul din pui în gură şi sări în pom. Işi lăsă repede povara pe cea mai joasă dintre ramuri.

Dar între timp namilele se şi îngrămădiră asupra puiului care rămăsese jos fără apărare. Micuţul se rostogolia tocmai la pământ, când mama se aruncă iar asupra fiarelor. Mistreţii avură în momentul acela senzaţia că luminişul se umpluse dintr'odată de jaguari nebuni de ferocitate, turbaţi. Doi căzură sub labele sale, pentru a nu se mai ridica niciodată. Un al treilea fu aruncat într'o parte cu beregata sfâşiată de colţii felinului. Mama ajunse în cele din urmă lângă pui.

Ridicându-l în gură, sări iar în pom. Colţii ascuţiţi ai mistreţilor răcâiau acum scoarţa arborelui, în timp ce jaguarul se avânta mai departe pe craca viguroasă, întorcând priviri verzi, fulgerătoare spre hoarda păcălită de sub ea.

Puse puiul rănit şi înspăimântat lângă ea pe cracă. De jos se ridica un cor de grohăituri furioase, mistreţi atacau arborele. Dar jaguarul mamă rămase neclintit mulţumindu-se a netezi blana sbârlită a celui mai apropiat dintre pui, până când torsul uşor al acestuia îi dovedi că totul era bine.

Apoi, îşi mai plecă odată gâtul puternic, arcuit, spre a privi turma de mistreţi, care părăsia luminişul, scoţând încă urlete de turbare,. Felinul sta însă nemişcat, cu ochii pe jumătate închişi, majestuos, triumfător şi de nepătruns.

Pacea se lăsase iar asupra junglei. Nu se mai auzia decât foşnetul frunzelor, singura mişcare vizibilă era vibraţia razelor oblice ale unui soare ce sta să apună, iar sus în văzduh descriind o spirală ale cărei cercuri se micşorau mereu, vulturul cobora spre luminiş, pentru a se ospăta.

Incercarea de sinucidere a lui Napoleon

La 20 Aprilie 1814, Napoleon semnează la Fontainebleau abdicarea sa, în urma căreia se retrage în insula Elba.

Relativ la aceasta, găsim un fapt prea puţin cunoscut în memoriile contelui de Caulaincourt.

A fost o tragedie grandioasă, care ar fi putut avea ca desnodământ chiar moartea puternicului erou. După câte lupte, câte visuri, câte umiliri stoic suportate a semnat Napoleon abdicarea sa?! El trimise să-l cheme pe Caulaincourt, care îl găsi în pat.

„Napoleon vorbia cu o voce slabă, suferindă, întrerupându-se adesea, ca unul ce încearcă clipe de nelinişte, momente ce suspendă facultăţile normale. Nu pot să mărturisesc toată durerea încercată cu prilejul acestei scene.

Am încercat în zadar să-i pun câteva întrebări, el nu răspundea decât aceste cuvinte:

— Ascultă-mă, timpul trece....

Am căutat să aflu ce toxic luase. Avea dureri mari, urmate de sughiţuri. L-am rugat ca pentru propria mea linişte să-mi permită să chem pe mareşalul de serviciu. Intenţia mea era de a profita de această ocazie, pentru a aduce pe Ivan, medicul împăratului.

Dar Napoleon refuză cu încăpăţânare pe oricine ar fi — nu te vreau decât pe d-ta Caulaincourt — îmi spuse el.

Cum eu am insistat din nou pentru a trimite după medic, el îmi ceru ca un ultim serviciu, să nu-l contrazic; dându-mi seama de situaţie ar trebui să gândesc că moartea sa ar fi poate mântuirea Franţei şi a familiei sale.

El crezuse că posed tăria necesară pentru a înţelege hotărîrea pe care o luase şi deci să nu mai caut a-i prelungi agonia, căci ceeace el încercase timp de cincisprezece zile, era mult mai dureros decât ceeace se petrecea în momentul actual.

Am încercat să dispar pentru puţin timp spre a chema pe cineva în preajma lui; el mă reţinea însă cu o forţă irezistibilă. Uşile erau încuiate, valetul de cameră nu auzia nimic. Sughiturile i se înmulţiau, membrele i se înţepeniau, stomacul şi corpul se ridicau la dese intervale cuprinse de spasmuri.

Primele eforturi pentru a vomita fură inutile. Impăratul crezu la un moment dat că îşi va da sfârşitul. O răceală de ghiaţă urmă unei transpiraţii reci, succedată de febră. Cum se linişti puţin, îmi dădu însărcinarea să remit frumosul său „necessaire" prinţului Eugène apoi de a păstra pentru mine o sabie şi un pistol şi pe deasupra portretul său în camee.

— Vei spune Iosefinei că m'am gândit mult la ea.

După aceea mi-a vorbit timp îndelungat cu o voce slabă, sacadată.

— Dărueşte te rog una din săbiile mele ducelui de Tarent. Va fi o amintire pentru purtarea sa loială faţă de mine.

Această frază fu pronunţată cu o voce aproape stinsă, căci sughiţuri numeroase şi greţuri violente o întrerupseră ca şi pe celelalte.

Pielea îi era uscată, rece, pentru un moment acoperită cu o sudoare de ghiaţă.

Am crezut că are să-şi dea sfârşitul în braţele mele. Deastădată am putut dispărea o clipă pentru a chema pe valetul de cameră trimiţându-l după medic şi mareşal.

Impăratul mă chemă lângă el, reproşându-mi că-i tulbur ultimele momente.

El se plângea de efectul atât de încet al prepara' lui cu opium pe care îl luase.

— Cât chin este în a muri!... vorbi el. Câtă nenorocire e de a avea o constituţie care respinge moartea, întârziind sfârşitul...

Doza de otravă — din fericire — nu era prea mare.

OBSERVAŢII

ADEVĂRATA METODA

PENTRU INTĂRIREA NERVILOR DV.

Aţi observat la Dv. următoarele turburări cari parţial sau total denotă o extenuare a nervilor?

Suprasensibilitate, tremurături, nelinişte, frică, bătăi de inimă, ameţeli, dureri de cap, insomnie, indispoziţie, tristeţe, plâns, nesensibilitate în unele membre, sensibilitate contra gălăgiei, mirosului, înclinare spre narcoze, fumat excesiv şi alcool, tremurarea ploapelor, scăderea memoriei, turburări sexuale, şi multe altele, care denotă o turburare a nervilor şi deci necesită o întremare.

Aceste simptome nu trebuiesc trecute cu vederea căci altfel pot intreveni turburări serioase psihice ca iresponsabilitate, slăbirea rapidă a organismului şi moarte prematură.

Indiferent de felul nervozităţii

scrieţi-mi

şi sunt gata a vă lămuri asupra unei metode uşoare.

Gratis şi franco

Această metodă întăreşte sistemul nervos, aduce bucurie de viaţă, curaj, putere de lucru, ceeace este confirmat de medici. Mulţi mi-au scris că se simt ca noi născuţi.

Fără plată

trimit această carte aducătoare de consolare.

Dacă nu puteţi scrie imediat, păstraţi adresa: ERNST PASTERNACK

BERLIN SO. Michaelkirchplatz 13 Abt. 187

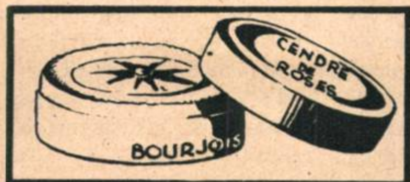
SOIR DE PARIS

BOURJOIS

PARIS

CRÉATEUR DES FARDS PASTELS

CĂLĂTORIA DE NUNTĂ

— UMORESCĂ —

TOATE drumurile duc la Roma, dar printre ele cel plăcut e, desigur, cel care te duce cu acceleratul către Italia însorită. Mi-am ales acest drum, nu singur, ci împreună cu tânăra mea soție.

Ah! cât de înflăcărat vorbiam despre Italia, când eram burlac. N'o cunoșteam, dar către ea căutam cu suspine din piața Grande din Triest, în direcția unde plutiau vapoarele spre Veneția.

Și cât de entuziasmată era nevestica!

Sosise ziua! Mi se părea ca un vis, pe când așteptam ce nerăbdare cu soția și cu inevitabila soacră, trenul ce trebuia să ne ducă în depărtare. Mi se părea, că văd deacum în minte frumoasele câmpii, prin care aveam să sburăm, munții și tunelurile, prin care vom trece cu iuțeală. O, cum mă bucuram de ele! Numărasem în minte 15 tuneluri, a cel puțin 15 sărutări fiecare...

Insfârșit mult așteptatul tren sosește gâfâind. Nevastă-mea se strecoară grațios în compartiment, eu o urmez, soacră-mea se urcă în culoar și îndrugă fel de fel de povețe părintești. Sună a doua oară. Ușa compartimentului este închisă. Sărutări reciproce, strângeri de mâini, soacră-mea fâlfâie batista, un șuerat, și trenul se pune în mișcare. Fâlfâim și noi batistele în semn de adio. Trenul pornește din ce în ce mai iute.

„Insfârșit singuri!" oftai eu și mă apropiai de nevastă-mea. Eram foarte mulțumit că am scăpat de nunta frumoasă, de petreceri și chef. Trenul aleargă mai departe, șueră, se apropie de o stație! Oprește! Conductorul umblă grăbit, deschide, — o, ce spaimă! — ușa noastră și înăuntru se strecoară un bărbat voinic și suflând greu. Il recunosc numaidecât că e voiajor. Un servitor îi predă o mulțime de pachete, geamantane, pleduri și bastoane. Trenul s'a oprit în stație mai mult decât trebuia și călătorul n'are încă toate lucrurile. Insfârșit, răsună șueratul salvator! Trenul pornește iar. Cum e obiceiul, ne privim reciproc.

Domnul n'ar fi fost voiajor, dacă n'ar fi reușit imediat să lege o convorbire. Mi se păru foarte plăcut, căci nu puteam să bănuesc ce o să însemne omul acesta pentru mine. Știa de toate și nimic nu-i era străin. Cunoștea aproape fiecare hotel, știa unde se găsesc cei mai buni cârnați de Frankfurt, cele mai delicioase stridii și cea mai veritabilă bere de Pilsen. Eu susțin că omul acesta ar fi putut să țină minte liste întregi cu adrese, unde se găsesc cele mai bune lucruri de-ale mâncării. Observai, cu nepăsare prefăcută, că vom trece în curând prin tuneluri; mă îndoiam că ar avea inimă în trup și c'ar ști ce va să zică o sărutare. Când am început să vorbesc din nou despre tunelul apropiat, el zise nepăsător, în timp ce scotea un ziar din buzunar:

— „Ah, ce mă împiedică tunelurile; așa ceva nu mă deranjează; poate să fie oricât de întuneric, cum a fost înainte de a se fi rostit cuvântul *Să fie lumină!*"

La aceste vorbe, își luă bastonul, îl atinse de câteva ori, și deodată se ivi pe mânerul bastonului o mică lanternă; apoi o aprinse liniștit. Turbam de necaz. Nevasta și cu mine ne privirăm și ne înțeleserăm.

Hâș! Trenul sbură prin primul tunel; dar compartimentul nostru rămase luminat.

Călătorul ne privi liniștit: după ce trecurăm tunelul, ne spuse:

— „Iată o invenție foarte bună".

Murmurai un „da" aproximativ.

Mai bucuros aș fi aruncat bastonul cu lanternă cu tot, sub roțile trenului. Din nefericire, nu-mi aparținea. Am lunecat pe locul meu, ca un criminal care se agită, înainte de a se năpusti asupra victimei sale. Dar deodată îmi veni o idee bună, pe când intram în al doilea tunel. Mă adresai călătorului:

— „Domnul meu", începui cu nepăsare prefăcută, „sunt încântat de invenția asta! Dorința mea cea mai arăzătoare ar fi să stăpânesc acest baston cu lanternă! N'ai vrea să mi-l vinzi?"

Călătorul mă privi indiferent și urmă:

— „Ei, dacă îl dorești atât de mult, îți stă la dispoziție".

— „Cât costă?"

— „Douăzeci și cinci de mărci!"

— „Douăzeci și cinci de mărci?" îl întrebai mirat. Prețul îmi părea mare, dar îmi și căutai portmoneul și cât ai clipi din ochi strânsesem douăzeci și cinci de mărci, le înmânai străinului și bastonul era al meu.

Cine era mai încântat ca mine?

Când eram copil, îmi făcea plăcere să sting o lumină; azi, ca bărbat, îmi făcea și mai mare plăcere să sting această lumină nedorită.

Scopul meu era atins. Tunelul al treilea îl trecurăm în întuneric.

Vreau să las în întuneric ce s'a întâmplat în bezna tunelului următor; amintesc numai că obrajii tinerei mele soții erau ca bujorii.

Veni apoi o stație, în care trebuiau să coboare mai mulți călători. Coborâm și noi

Când călătorul voi să plece, îl mai întrebai de unde avea acele bastoane cu lanternă.

— De unde?" răspunse el, „dar eu voiajez cu articolul ăsta!".

— „Și merge, merge?" îl întrebai.

— „Pe ziua de azi, sunteți al optulea cumpărător!"

— „Cum se poate așa ceva în tren?"

— „Foarte simplu! Mă urc numai unde sunt tineri însurățel!"

— „Dar bine, omule, cum ghicești aceste compartimente?"

— „Foarte simplu! Conductorii mă cunosc, le dau bacșișuri; treaba asta o fac de cinci ani și câștig douăzeci de mărci de bucată! Adio! Călătorie bună!

Râse ca Mefisto și dispăru.

Trad. de B. MARIAN

Un jurământ ținut

CÂND în anul 1638, ducele Benhard de Weimar asedie orașul Nuenburg, întâmpină o împotrivire înverșunată. Orașul nici gând n'avea să se predea, ceeace umplu de mânie pe conducătorul de oști obișnuit cu victorii repezi.

In cele din urmă somă încă odată pe orășeni să predea cetatea, amenințându-i în toate chipurile. Degeaba; oamenii, încăpățânați refuzau.

Atunci ducele strigă furios:

— Nuenburg refuză să se predea? bine. Dar am să-l cuceresc cu puterea, și jur atunci, că n'am să mai las în viață nici un câine și nici o pisică, în tot orașul!

Această hotărâre fu comunicată locuitorilor din Nuenburg, — dar n'avu alt rezultat decât acela că ei își îndoiră sforțările, și curajul, silind și pe duce să-i recunoască demni de toată stima.

Peste câteva săptămâni orașul fu silit să se predea, căci locuitorii nu mai aveau nici un fel de provizie și erau amenințați să moară de foame.

Ducele zise însă celor din jurul său:

— Regret jurământul pe care l-am făcut; acești eroi nu l-au meritat.

La intrarea lor în cetate, învingătorii nu zăriră decât figuri palide, oameni istoviți: dar care'n fața morții își păstrau demnitatea și nici nu se tânguiau, nici nu se rugau să li se facă grație, deși se știau condamnați, după vorba pe care le-o trimisese asediatorul.

Ducele ordonă atunci ca populatia să se strângă în piața orașului, și le ținu următoarea cuvântare:

Cetățeni din Nuenburg! Vă compătimesc pentru soarta voastră și vă exprim mirarea mea pentru eroismul de care ați dat dovadă. Jurământul însă trebue să mi-l țiu: — mergeți și ucideți toții câinii și pisicile din oraș, așa cum am spus. „Iar voi să trăiți!"

Cum au rezolvat americanii criza locuințelor

Unei tinere americane i-se propunea să cumpere o casă.

— „Ar fi trebuit să vă cumpărați de mult o locuință, coniță", spuse agentul.

— „Pentru ce?", răspunse ea. „N'aș fi știut ce să fac cu ea. Un om modern n'are nevoie de casă. Se naște într'o clinică, e crescut într'un pensionat, se logodește în automobil, se căsătorește în biserică, mănâncă la restaurant, își petrece dimineața pe terenurile de sport, după amiezile la mesele de bridge și serile în cinematografe, teatre sau baruri. Când moare, e ars în Crematoriu. Prin urmare, tot ce-i trebue unui om modern este un garaj cu un pat și o baie".

Câteva scoțiene

Doi scoțieni se întâlnesc pe stradă. Unul spune:

— *„Am primit de mult o fotografie a fratelui meu din Africa.*

— *„Ia s'o văd și eu".*

— *„Trebue mai întâi s'o dau la developat".*

* * *

Un scoțian e invitat la o nuntă de aur. I se spune că va trebui să aducă și el un dar de aur.

Ce aduce Mac-Gregor? — Câțiva peștișori aurii.

* * *

Un scoțian își serbează ziua onomastică. Un altul îl vizitează, cu mâna dreaptă se salută iar pe cea stângă o ține strânsă. Intrebat ce ține atât de strâns răspunde:

— *„N'am vrut să viu cu mâna goală și ți-am adus o muscă pentru broasca ta țestoasă".*

Albumul de fotografii 30.000 lei premii

Revista noastră editează un album de fotografii! Oricine va completa acest album, va concura la premii în valoare totală de 30.000 lei.

Premiul întâi 10.000 lei.

Premiul al doilea 5.000 lei.

Premiul al treilea 3.000 lei.

Precum și 12 premii de consolare dela IV până la XII, câte un aparat fotografic „Agfa".

La concursul „Albumul de fotografii" poate participa oricine, cu excepția fotografilor profesioniști, a membrilor comisiunei, ce va decerna premiile, sau a redactorilor revistei Realitatea Ilustrată.

Concurenții sunt obligați să completeze albumul, pe care-l va edita revista „Realitatea Ilustrată", cu fotografiile pe care le vor copia după negative puse în comerț de noi, special pentru album.

Albumele, după ce vor fi completate, vor fi cercetate de o comisiune formată din pictori și fotografi specialiști, și aceștia vor premia pe cele mai reușite. Alegerea se va face în București și premierea va fi publică.

Albumele după concurs, fie c'au fost sau nu premiate se restituie proprietarilor lor.

Nu se vor admite la concurs alte albume decât cele editate de „Realitatea Ilustrată".

O NOUĂ CĂSĂTORIE LA HOLLYWOOD

Biblioteca Universității Iași

JEAN HARLOW, tânăra actriță care s'a relevat prin blondul excepțional al părului, — ce sugerează platina — și prin formele desăvârșite ale unui trup plin și totuș extrem de svelt, a dat Hollywoodului ultima lovitură, căsătorindu-se cu Paul Bern talentatul regisor al M-G-M.

Evenimentul acesta a părut tuturor extrem de surprinzător, cu toate că sunt trei ani de când perechea aceasta apare mereu pe la spectacole și localuri de petrecere. Dar Bern a fost văzut în compania atâtor staruri tinere și frumoase, încât nici această ultimă prietenie n'a fost luată în serios.

Astfel a fost Barbara La Marr, frumoasă dar lipsită de noroc, în jurul căreia regisorul apare nu numai când e în plină splendoare și asediată de admiratori, dar chiar și în acele penibile momente, când muria părăsită de toți și lipsită cu desăvârșire de mijloace. El a fost acela care a îndulcit ultimele clipe ale acestei tinere femei, de o frumusețe care în loc s'o servească, îi fusese nefastă și tot el a îngrijit să i se facă o înmormântare cuviincioasă.

Tot Paul Bern a veghiat și la căpătâiul Lucillei Ricksen, o altă tânără actriță cu sfârșit tragic, care, până la 14 ani

trăise, iubise, suferise, cunoscuse celebritatea și care sleită se crispa acum de groază înaintea morții. Ținând mânuța pe care se întinsese sudoarea rece a morții, ajută copila să treacă penibila punte a sfârșitului.

Mabel Normand a fost o altă stea nefericită, față de care Paul Bern și-a dovedit imensa capacitate de prietenie și simpatie. Se svonise apoi succesiv, că avea să se căsătorească cu Leatrice Joy, cu Estelle Taylor și cu numeroase alte frumuseți ale ecranului.

Auzind de disgrația și umilirea unei faimoase actrițe, pe care o cunoștea foarte puțin, Paul Bern îi trimise un buchet voluminos de orchidee și dădu în cinstea ei o mare serată — remarcați că făcea toate acestea pentru o femee ruinată, căreia nu-i mai rămăsese decât să se târască și să se ascundă undeva, într'un colț cât mai obscur. Simpatia de care o înconjură „Micul Paul" dădu actriței curajul de a reîncepe.

„Omul cu inima de aur" într'un oraș ce nu cunoaște îndurarea, „Samariteanul Hollywoodului", „Micul confesor al stelelor" — acestea sunt câteva din titlurile ce s'au dat brunului și elegantului german, care a câștigat inima uneia din cele mai frumoase și mai tinere actrițe ale zilei, după 42 de ani de celibat.

Cât despre Jean Harlow, — care a împlinit 21 de ani în luna Martie a acestui an, — deși talentată și frumoasă, a făcut câteva încercări în care n'a prea reușit să se reliefeze. Se pare acum că a imitat exemplul Normei Shearer, care căsătorindu-se cu regisorul Irving Thalberg, a atins admirabila formă de astăzi, grație sfaturilor, îngrijirilor și influenței lui.

In 29 Ianuarie 1931, blonda vedetă a divorțat de Charles F. McGrew remizier de bursă la Chicago, ducând o viață relativ retrasă. Mai acum câtăva vreme își spunea: „cea mai singuratecă fată din Hollywood". Apărea foarte rar în viața de noapte a coloniei, — își conserva energia pentru activitatea-i cinematografică.

In cursul recentului turneu pe care l-a făcut, a primit aproape zilnic scrisori dela Paul Bern și când a revenit, vechea lor prietenie a luat aspectul dragostei.

— „Vă surprinde?" a întâmpinat Jean pe reporterii veniți s'o intervieweze, când s'a lansat vestea căsătoriei sale. „Ei bine, domnilor, eu sunt și mai uimită decât dvs." a încheiat ea râzând. „Nu mă așteptam la asta acum o săptămână. S'a întâmplat totuș adesea să vorbim de eventualitatea unei căsătorii. Apoi deodată, Sâmbăta trecută mi-a cerut mâna și atunci mi-am dat seama că asta era ceeace dorisme mai mult decât orice pe lume!"

Darul de nuntă al lui Paul Bern constă într'o casă, a cărei valoare se ridică la șasezeci mii de dolari și unde Jean va da în epocile de libertate mici serate, căci simțul de camaraderie al soțului său este foarte puternic. Actrița își va continua activitatea, călăuzită și susținută fără îndoială de Paul Bern.

JAMES GRAY

In fotografia exclusivă pe care o publicăm în această pagină, vedem dela stânga la dreapta pe Irving Thalberg (nașul mirilor), Jean Harlow, tânăra căsătorită, Norma Shearer (nașa), regisorul Marino Bello și mirele Paul Bern.

Toți iau parte la „tăerea tortului nupțial".

(M. G. M.).

SING-SING

CINE şi-ar închipui astăzi, auzind îngrozitorul cuvânt Sing-Sing că înainte cu cincizeci de ani, acest termen avea cu totul o altă însemnătate. Coloniştii cari s'au stabilit acum o sută de ani pe aceste locuri, la o depărtare de cincizeci de kilometri spre Răsărit de New-York, erau romantici ai muncii.

Ei au dat coloniei lor numele sonor Sing-Sing. Dar numai Dumnezeu ştie cum le-a venit această idee. Probabil că le-a sugerat-o vreo păsărică stingheră, care-şi cânta tristeţea pe crenguţele unui arbust, sau poate vre-un eveniment îmbucurător.

Dar de vre-o patruzeci de ani încoace, lumea a pierdut complect noţiunea muzicalităţii acestui nume. Ea ştie doar că Sing-Sing este o casă a groazei, o puşcărie uriaşă, închisoarea statului New-York.

In 1890, când a fost inaugurată enorma închisoare, de pe ţărmul răsăritean al Hudson-ului, s'a dat ţării o casă modernă de corecţiune, ridicată după indicaţiile reformiştilor americani.

Sing Sing-ul a fost şi în acele vremuri o instituţie modernă, cu celule higienice, cu săli de lucru şi recreaţie luminoase şi bine aerisite. In cursul anilor instalaţiile au fost din ce în ce mai perfecţionate.

Astăzi, această casă a groazei, posedă cel mai modern dar în acelaş timp şi cel mai înfiorător eşafod din lume: scaunul electric.

Dela invenţia medicului francez dr. Guillotine, nici o metodă de execuţie n'a stârnit atâta senzaţie ca acest scaun, în care condamnaţii sunt ucişi cu blestemul cerului şi cu fulgerul îmblânzit. S'a încercat prin mii de articole şi prin sute de volume justificarea acestui sistem de execuţie şi printr'un număr îndoit de manifestări publice a fost combătut.

Dar în ţara mecanicii şi a maşinismului, până şi călăul a fost mecanizat. Şi acei cari au clădit şi înzestrat Sing-Singul, în numele umanităţii, — emblema drapelului lor, — i-au rămas credincioşi şi azi: răufăcătorii condamnaţi la moarte, cad pe scaunul electric victime ale pedepsei divine, ale cerului revoltat de fărădelegile lor. Atunci ei nu mai aparţin oamenilor. Voinţa cerului dictează.

Sus: *Scaunul electric, blazonul Sing-Sing-ului;* stg.: *Un deţinut este operat în infirmerie.*

Şi astfel scaunul electric a rămas o instalaţie tipică a modernismului american şi Sing-Singul, fostul sătuleţ al coloniştilor romantici, a luat prin el caracterul celei mai îngrozitoare închisori a lumii.

La început, majoritatea criminalilor din Statele-Unite ale Americei de Nord, condamnaţi la moarte de instanţele respective, erau transportaţi din închisorile provinciale la Sing-Sing, pentru a fi electrocutaţi aci.

Celelalte puşcării pasă-mi-te n'aveau instalaţii atât de moderne. Cu vremea însă, închisorile din Louisville, Charleston, şi San-Francisco, au ajuns tot atât de îngrozitoare ca şi Sing-Sing-ul, prin faptul că pe scaunele lor electrice au fost executaţi şi foarte mulţi oameni, cari după părerea opiniei publice mondiale, erau nevinovaţi.

E deajuns să amintim celebrul caz al anarhiştilor italieni Sacco şi Vanzetti, cari au fost electrocutaţi acum câţiva ani, în închisoarea din Charleston, execuţie care a stârnit o indignare mondială şi protestul întregii lumi civilizate.

Stg.: *In această sală mare de mâncare iau masa numai deţinuţii favorizaţi.*

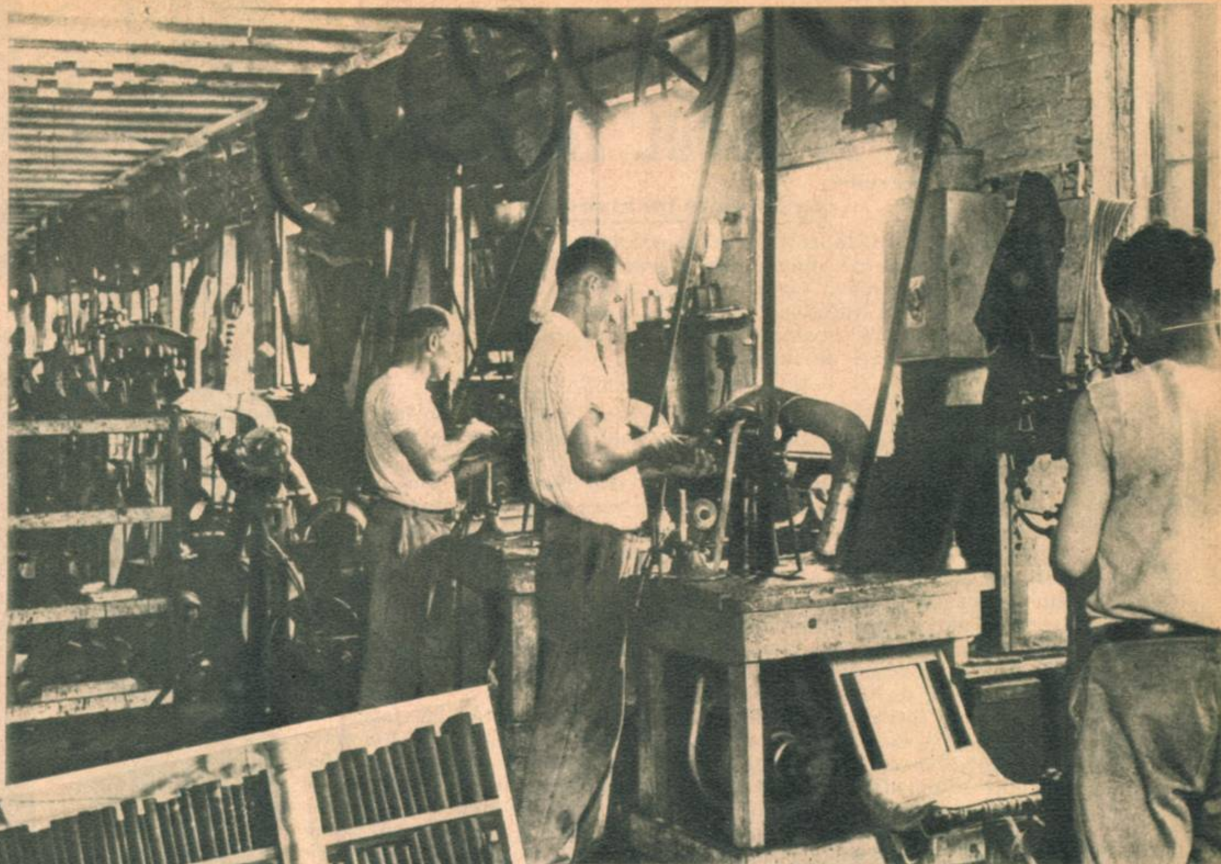
Desigur că în decursul vremii să încercat prin multe mijloace a se modera efectele de groază, pe care închisoarea le făcea asupra lumei civilizate. In interiorul zidurilor groase, care opresc vederea trecătorilor, se întind acum grădini și parcuri minunate. Miile de bărbați și femei cari au petrecut aci o mare parte a vieții lor, ispășind pedepse, au contribuit la înfrumusețarea acestui loc.

Acolo unde până atunci se întindeau câmpii de nisip și mocirle sunt azi livezi înflorite și pomi roditori. Străinul care ar intra involuntar aci, ar avea impresia că se află într'un sanatoriu uriaș. Dar zidurile înalte, zăbrelele celulelor și paznicii înarmați îți arată realitatea: nu e un sanatoriu modern ci o închisoare; și nu e o închisoare, ci o imensă casă de corecție; dar nici casă de corecție, ci sinistrul, întunecatul Sing-Sing.

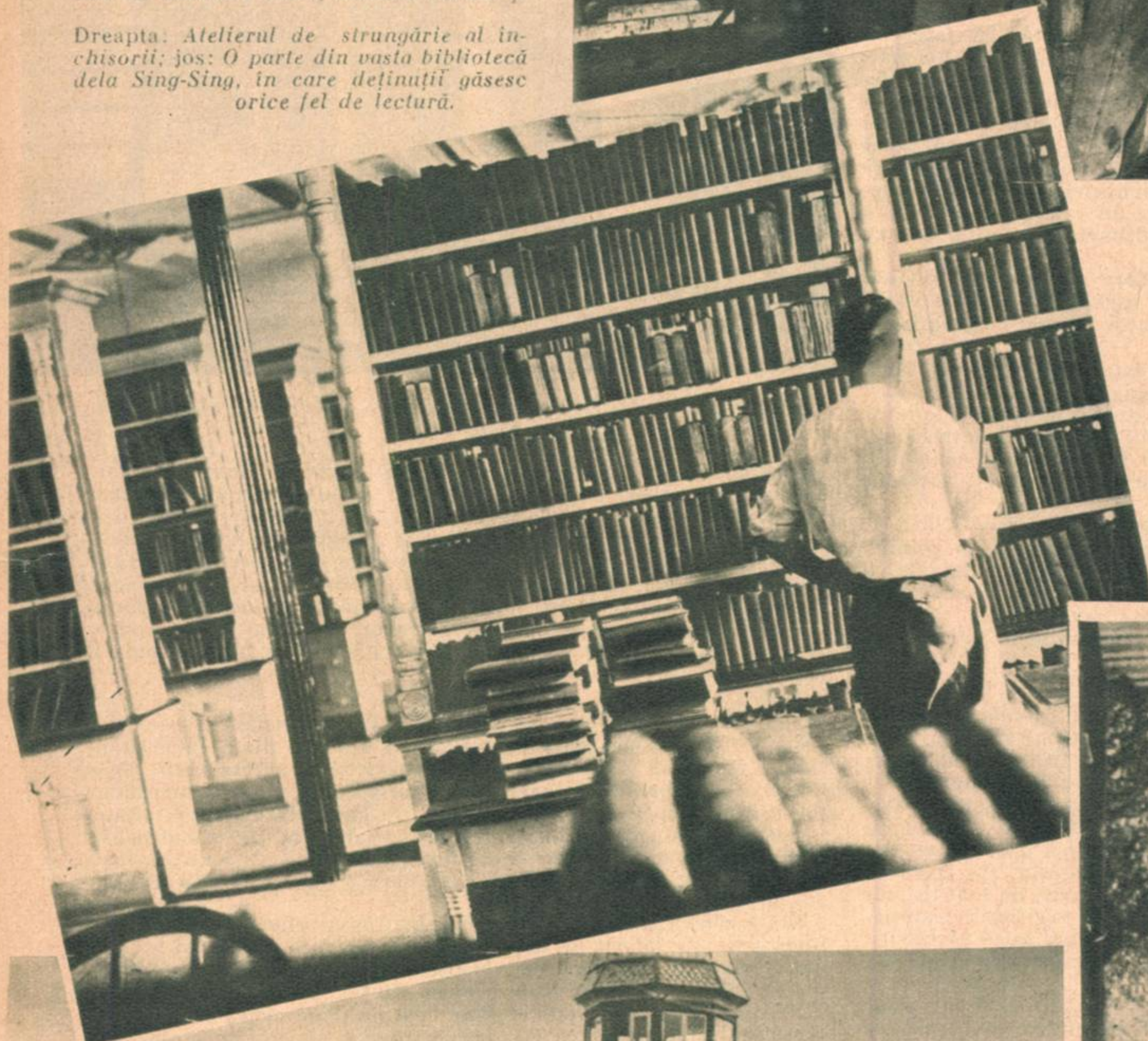
In vastele curți ale pușcăriei s'au amenajat terenuri sportive, pe care deținuții își dispută campionatele. Mai sunt apoi săli de mâncare mari, ateliere curate și o infirmerie, în care „pensionarii" sunt cercetați, operați și îngrijiți, pentru a-și putea duce existența fără suferințe corporale.

De multe ori se întâmplă ca un condamnat la moarte, să facă o încercare de sinucidere, pentru a-și scurta chinurile așteptării momentului, când va fi executat de scaunul electric. Nenorocitul e dus imediat în sala de operații și se fac sforțări disperate pentru a-l readuce la viață, e îngrijit cu cele mai delicate atențiuni și după ce se vindecă, este predat perfect sănătos paznicilor, cari îl vor conduce pe scaunul electric.

Așa cer legile, binefăcătoarele legi ale umanitarismului... KEYSTONE

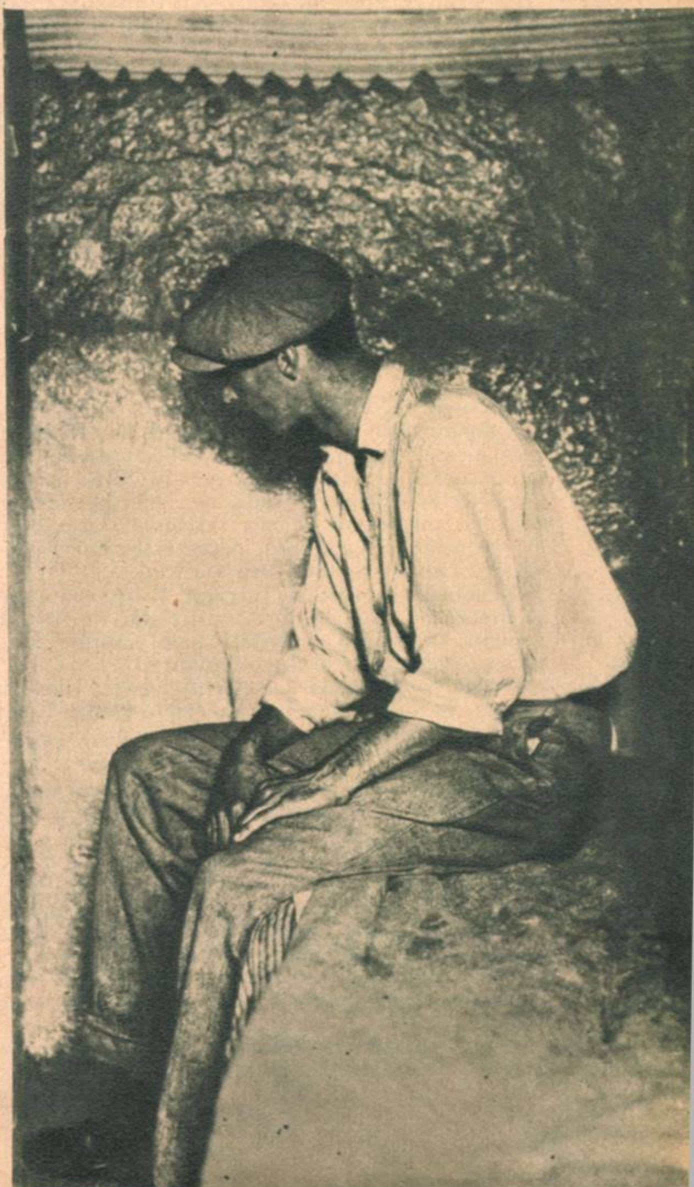

Dreapta: *Atelierul de strungărie al închisorii;* jos: *O parte din vasta bibliotecă dela Sing-Sing, în care deținuții găsesc orice fel de lectură.*

„Asistența" la un joc cu mingea, pe unul din terenurile de sport.
Dreapta: *Un bec, un pat, o saltea și o pătură, iată întregul inventar al unei celule la Sing-Sing.*

D. Arnold Squrei

PASIUNI IN DOSUL ZĂBRELELOR

In celulele închisorii

ZIDURILE şi zăbrelele închisorilor despart, în aparenţă, pe delicvenţi de lumea din afară. Disciplina instituţiei îi sileşte să ducă o viaţă regulată, aşa încât pare exclusă orice emoţie de ordin sufletesc. Şi totuşi, experienţa ne dovedeşte că închisoarea poate deveni locul unor întâmplări dramatice de o putere excepţional de impresionantă.

MAI AVEM UN TATA!

In amintirile sale Sawes dela *Sing-Sing* povesteşte un caz poate banal, dar care, prin împrejurările sale speciale trezeşte compătimire.

James Connor, faimosul spărgător din New-York, fusese condamnat, curând după căsătoria sa, la zece ani închisoare. Cunoscut ca un tip foarte refractar şi brutal, el deveni alt om, la primirea vestei că nevastă-sa a născut un băiat.

Il preocupa acum un singur gând: să devină, după eliberare, om de treabă şi un tată de familie cumsecade. Nevastă-sa îi scria regulat, dar refuza să-l viziteze la închisoare, sub motiv că copilul e prea mic, ca să-l poată lăsa singur, în lipsa ei de acasă, sau ca să-l ia cu dânsa la drum. (Sing-Sing se află la vreo cincizeci de kilometri de oraşul New-York).

Insfârşit, într'una din zile, Connor primi vestea că soţia lui vrea să vină cu copilul, care era acum de trei ani. De bucurie, Connor părea eşit din minţi. El arăta paznicilor şi celorlalţi delicvenţi fotografia familiei sale, povestindu-le despre apropierea marelui eveniment. In urma rugăminţii sale i se dete pentru ziua de primire un costum închis, pe care-l periă şi-l călcă din zorii zilei, caşi când s'ar fi pregătit de nuntă. Gulerul şi cravata şi le procură — împotriva regulamentului închisorii — dela un paznic; cizmele fură lustruite „lună" şi, cu un ceas înainte de ora vizitei, bărbierul instituţiei îndeplini ultimele pregătiri, pentru a-l face pe Connor cât mai agreabil.

Clipa supremă sosi. Având-se în vedere că timp de trei ani Connor nu primise vizita nimănui, i se îngădui să stea de vorbă o oră întreagă. Cu o adâncă emoţie el intră în sala de primire a vizitatorilor unde îl aştepta familia.

Dar după cinci minute se întoarse, cu faţa palidă şi trasă. Fără să scoată un cuvânt, se duse în odaia de lucru, se îmbrăcă cu hainele obişnuite şi-şi reluă lucrul. Tremuraturile mânilor şi oftatul sec care-i sguduia trupul, trădau marea lui agitaţie. La întrebările paznicului rămăsese surd, privind în gol. Tocmai seara, când primi vizita directorului, în carcera de dormit, îi povesti acestuia cu lacrimi în ochi, cele întâmplate:

— Da, a fost aici nevastă-mea şi băiatul, copilul meu a fost şi el. Nu l-am cunoscut până acum; şi e aşa de mare şi de voinic; dar cam sfios. Se ascundea după maică-sa. „Vino la tata!", — i-am spus. Intâi s'a uitat cu ochi mari la mine; apoi la maică-sa.

— Ei, hai, du-te la tata, — îl îmbărbăta nevastă-mea.

— Dar, mamă, — se apără copilul — mai avem un tată acasă! Asta-i tot!

O FUNCŢIE DE ONOARE

Un alt caz petrecut în închisoarea statului *Atlanta*, ne arată felul particular de-a gândi al delicventului şi admirabila lui concepţie despre onoare. Paul Harkins (un escroc condamnat în repetate rânduri) datorită purtării sale exemplare în timpul detenţiunii a fost mutat la cancelaria închisorii, post râvnit de toţi delicvenţii. Funcţionarii închisorii, venind zilnic în contact cu Harkins, care ţinea registrul de alimente, neglijau aproape cu desăvârşire faptul că omul acesta e totuş un delicvent, şi-l lăsau să iasă din închisoare, fără pază, ori de câte ori avea de luat în primire alimentele dela furnizori şi era nevoe să verifice registrele. Totul mergea bine; Harkins nu făcea nici cea mai mică încercare de evadare, ci se reîntorcea în închisoare, imediat ce-şi isprăvea lucrul.

Intr'o seară, avu loc o rebeliune; delicvenţii, atraseră într'unul din dormitoare pe doi gardieni îi făcură prizonieri şi încercară să evadeze. Garda închisorii dădu însă la timp alarma. După o luptă scurtă şi sângeroasă, rebelii fură readuşi în celulele lor. afacerea avu urmări destul de serioase pentru toţi participanţii, dar mai cu seamă pentru instigatorii revoltei.

Spre uimirea generală, cercetările duseră la concluzia că adevăratul cap al revoltei era Harkins!

Directorul închisorii, intrigat, îl întrebă cum de i-a venit ideea să încerce o evadare în condiţii atât de primejdioase, când avea prilejul, în timpul activităţii sale zilnice, s'o ştează frumuşel, fără să recurgă la mijlocul revoltei.

Foarte surprins de această întrebare, Harkins răspunse:

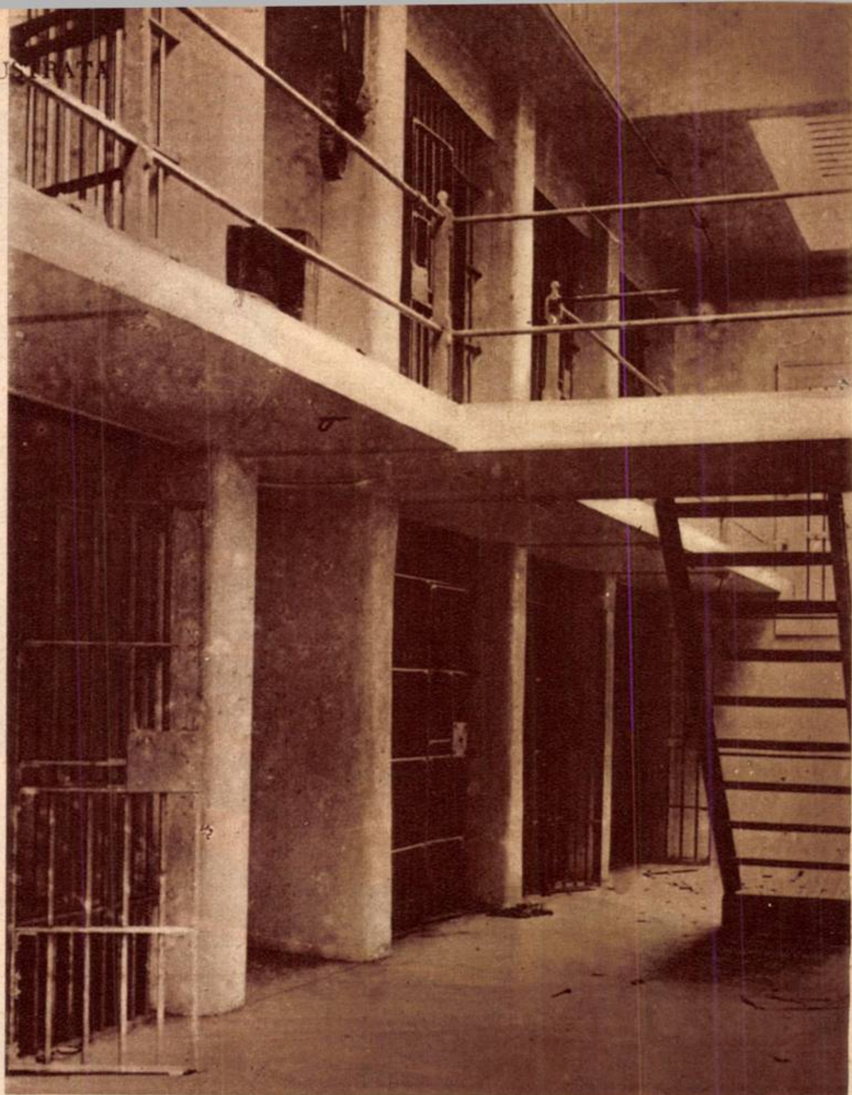
— Activitatea mea la cancelarie era o funcţie de onoare! Nu puteam să-mi bat joc de încrederea pe care aţi avut-o în mine!...

GELOZIE

La închisoarea de femei din *Filadelfia*, s'a petrecut anul trecut un fapt destul de dramatic. Ruth Joung, o renumită hoaţă, care fura prin magazine, fusese condamnată la o pedeapsă mai lungă. Purtarea ei era cât se poate de liniştită şi corectă. Fizicul ei plăpând şi atitudinea ei mereu prietenoasă inspira tuturor încredere. Nimeni n'ar fi socotit-o în stare să săvârşească o faptă rea; şi călcarea repetată a legii părea tuturor o enigmă.

După câteva săptămâni primi vizita soţului ei. In timpul desbaterii procesului se susţinuse că ea ar fi săvârşit furturile din dragoste pentru soţul ei; totuşi ea respinse cu hotărâre această afirmaţie.

Intrevederea celor doi soţi ţinu o jumătate de oră. Când supraveghetoarea veni să-i anunţe că timpul îngăduit convorbirilor a trecut, descoperi cu groază cadavrul soţului doamnei Joung. Cercetările făcute au dat la iveală faptul că una dintre noile deţinute o cicălise spunându-i că soţul ei o înşală. In timpul vizitei întrebându-l dacă cele auzite sunt adevărate şi neprimind un răspuns satisfăcător, îl gătui cu atâta putere încât muri deabinelea. La proces, doamna Joung refuză circumstanţe atenuante, cerând condamnarea ei la moarte: de oarece viaţa nu-i mai oferia nici o plăcere, fără omul pe care, ce-i drept l-a omorît, dar pe care-l mai iubeşte...

Un colţ din închisoarea Sing-Sing, cu celulele deţinuţilor mai favorizaţi.

DE MILĂ

Spărgătorul Henry Sparks îşi ispăşia condamnarea la penitenciarul *St. Louis*. Mai avea trei ani şi era din nou liber. Intre timp îi sosi vestea că mama lui e grav bolnavă şi că suferă mult. Săptămâni în şir primi din partea unei surori aceleaşi ştiri alarmante, lipsite de speranţă şi în care descria chinurile bolnavei aflate pe patul de moarte. Insfârşit, într'o zi se duse la directorul penitenciarului şi ceru permisiunea să-şi vadă mama. Cererea i-a fost însă refuzată, deoarece pedeapsa pe care o mai avea de executat era prea lungă.

După câteva zile Sparks dispăru. In timpul plimbării în curtea închisorii, s'a folosit de un moment de nesupraveghere şi a evadat, sărind de pe acoperişul penitenciarului. Era un act îndrăzneţ neîncercat până la el de nimeni altul.

Poliţia a fost înştiinţată. Puţine ceasuri după aceea se telefonă direcţiunii închisorii că Sparks s'a predat singur, declarând că ar fi comis un omor. Cercetările duse la rezultatul că imediat după evadare s'a dus la mamă-sa. Găsind aci pe medic îl întrebă dacă nu există vre-un mijloc de-a calma durerile femeii. Apoi se duse în oraş, îşi procură cloroform, prin intermediul unor vechi tovarăşi, şi-l administră mamei sale până când aceasta adormi pe veci. Crimă din milă!

D. D.

Ceaiul pentru slăbit
Dr. ERNST RICHTER
contra obesităţii, îngrijeşte, reîmprospătează sângele; purgativ ideal
Pachetul . . lei 90
Extraconcentrat Lei 110
La farmacii şi droguerii
Dr. Ernst Richter
(Frühstückskräuterthee)

Neutralizaţi părul D-v.! După noile cercetări ştiinţifice, alcaliile conţinute de fiecare produs pt. spălarea părului, cari sunt necesare pt. înlăturarea murdăriei şi grăsimii, nu se pot îndepărta uşor prin clătire cu apă simplă. Aci ajută în mod ideal „Luciul pt. păr" (Poudre chatoyante) TETE-NOIRE. Poudre chatoyante „neutralizează părul redându-i tăria şi afară de aceasta, îi procură un luciu special. Dacă voiţi să vă menţineţi părul sănătos şi frumos, întrebuinţaţi după spălarea părului „Luciul pt. păr" care este anexat fiecărei pungi „TETE-NOIRE". Repr.: J. Bartmes, agentură, Braşov. Depozitar pt. Vechiul Regat şi Basarabia: Parf. „Excelsior", Bucureşti I.

ECLIPSELE DE LUNĂ

Cum revelează luna secretele atmosferei pământene

de Lucien Rudaux

STUDIAND frumoasele şi misterioasele unde de culoare ce vor scălda ca de obiceiu discul lunei în cursul viitoarei sale eclipse, astronomii speră să poată determina cum se prezintă atmosfera pământului la o distanţă de 200 mile sau mai mult, de la suprafaţa planetei şi ce se întâmplă în acea regiune.

Rar a imaginat ştiinţa un proect mai ingenios decât acesta. Ca întotdeauna, nevoia e mama invenţiei. Până la ascensiunea de anul trecut a profesorului Piccard se ştiau prea puţine despre pătura atmosferică ce se întinde mai sus de şase mile şi jumătate înălţime.

Inăuntrul acestei zone se formează majoritatea norilor, se deslănţuesc furtuni şi alte fenomene atmosferice atât de importante pentru locuitorii pământului. Dar cu mult deasupra acestei pături, au loc fenomene ce par să determine tot ceeace se întâmplă în zona de şase mile. Dacă omul ar cunoaşte compoziţia aerului la diverse altitudini până la 250 de mile şi ar înţelege invizibilele-i mişcări ar putea probabil să facă profeţii meteorologice cu reală preciziune, anticipând nu numai cu o zi sau două înainte, ci cu săptămâni şi poate luni.

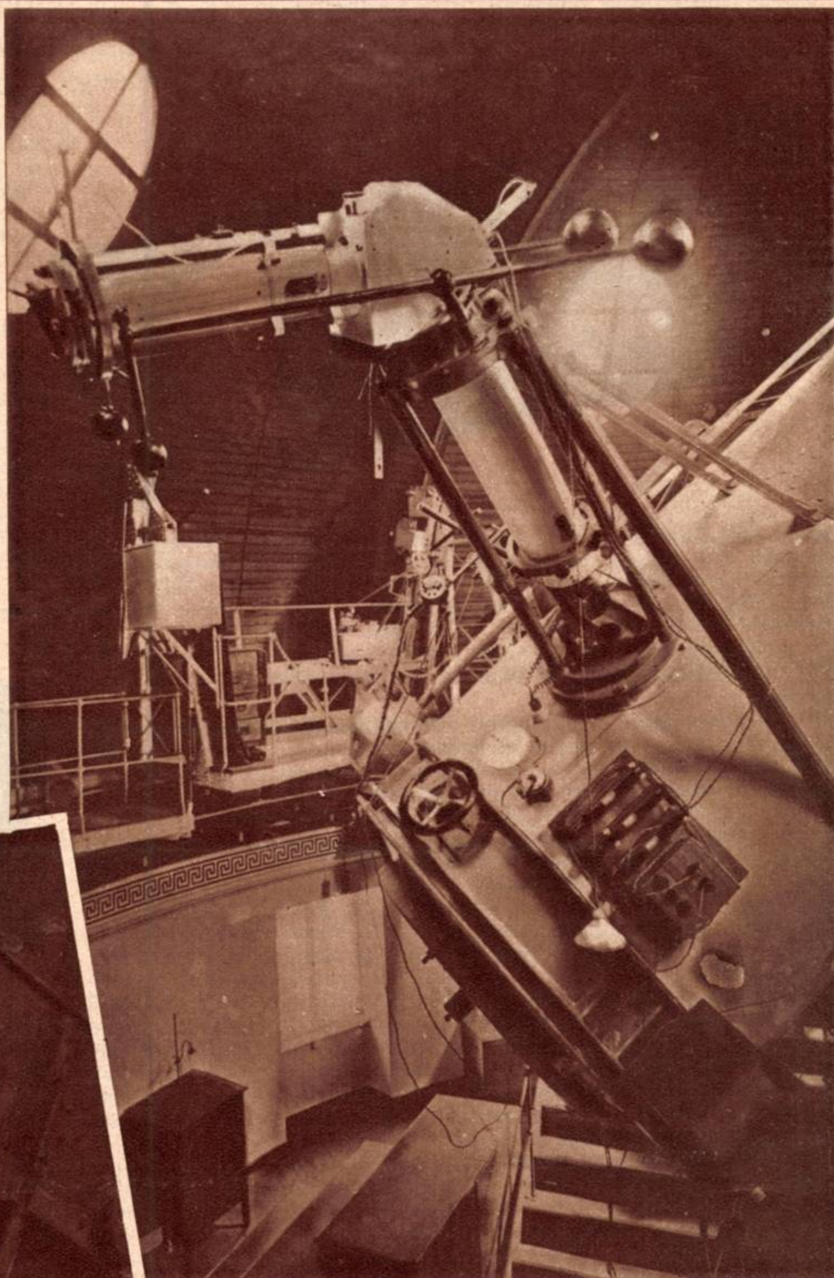
In sprijinul celor de mai sus vine evident faptul că anumite accidente în partea superioară a atmosferei au împiedecat iarna aceasta defilarea normală a curenţilor de aer din regiunile polare nordice, peste continentul american, spre tropice. Cea mai mare parte de aer rece a Americei de Nord s'a abătut asupra Europei deslănţuind în Italia, Spania şi alte ţări de obiceiu calde, viscole ce aparţineau în realitate coastei de răsărit a Statelor Unite. O barieră cerească invizibilă, o stavilă aeriană a inversat climatul lumei. Savanţii vor acum să ştie în ce anume constă această piedică şi ce o determină.

Chiar scurtele ascensiuni ale profesorului Piccard la aproape zece mile înălţime, au revelat între altele că norii se formează la o altitudine cel puţin de două ori mai mare decât s'a presupus. Şi între timp, profesorul Stormer, a reuşit să verifice observaţia lui Piccard, fotografiând nouri luminoşi la o depărtare de 16 mile de la suprafaţa pământului. Se ştie că un oarecare soiu de aer de o considerabilă densitate se întinde la o înălţime de 40 de mile. Acest fapt a fost stabilit prin meticuloase calcule bazate pe modul în care lumina soarelui e difuzată în amurg, mult după dispariţia astrului.

La altitudinea de 60 de mile mai există încă destul gaz pentru a face ca meteorii să se aprindă prin frecare. Şi aceasta nu e ultima pătură de aer. Ceva din el atinge înălţimea de 200—250 de mile după cum o indică aurora boreală, care este strălucirea particulelor electrificate ale gazului, la acea înălţime îngheţată.

După cum vedeţi, ceeace se ştie e destul pentru a ispiti pe meteorologul al cărui câmp de observaţie este oceanul de aer, ce se întinde deasupra capului său. Studiul amurgurilor a sugerat prima idee, că luna ar putea fi de folos meteorologiei. Aţi admirat cu toţii magnificile coloraţii ale apusului, navigatorii au tras utile concluzii asupra timpului din ziua următoare şi savanţii au descoperit o sumedenie de lucruri noui.

Spre exemplu, nu s'a ştiut multă vreme că atunci când discul solar pare că atinge tocmai orizontul, astrul a şi coborît sub el şi că ceeace

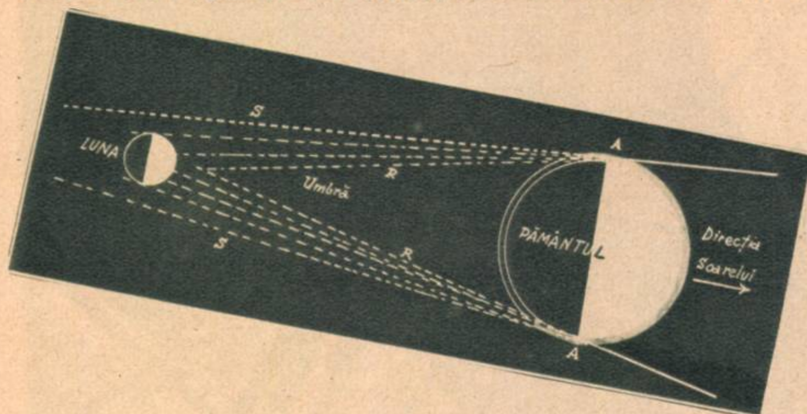

Dreapta: *Un observator astronomic, utilat cu cele mai perfecte telescoape.* jos: *un savant urmărind la telescop evoluţiile astrelor în spaţiu.*

se vede este o imagine determinată de refracţie. Fenomenul are loc datorită faptului că atmosfera frânge razele de lumină întocmai cum laturile unei lentile de sticlă îndoaie razele înăuntru, spre centru. In acest mod lumina soarelui dispărut, în loc să treacă cu o milă deasupra capului observatorului, este adusă în jos astfel încât acesta poate vedea ceeace în realitate a ieşit din câmpul observaţiei.

La această regulă generală, trebue să adăogăm anumite particularităţi ce o complică. In primul rând, frângerea sau refracţia razelor depinde de starea atmosferei. Şi apoi refracţia mai variază cu razele de diferite culori ce formează lumina albă. Dată fiind această neregulată frângere a razelor, imaginea unei stele apare ţesută cu cunoscutele culori ale spectrului solar.

Unele apusuri dau spectacole cu adevărat magice, dacă le privim cu ajutorul unui instrument optic, ce ne permite să distingem detaliile miraculosului fenomen al refracţiei. Discul solar diformat de inegalităţile de refracţie, ia câteodată o înfăţişare

extrem de ciudată prin neregularitatea conturului. Marginea superioară este pătată de diferite culori şi poate da naştere mult discutatei raze verzi, când cerul e destul de pur, pentru a permite să se vadă ultima parte a imaginei solare ce se află atunci tocmai deasupra orizontului, înaintea definitivei dispariţii. Dar acest ultim spectacol nu poate fi văzut întotdeauna, nici chiar atunci când nu intervin nouri în câmpul de observaţie, cum adesea se întâmplă.

O altă proprietate a învelişului atmosferic, ce variază după cum e mai mult sau mai puţin încărcată cu vapori, constă în a absorbi într'o mare măsură razele violete, albastre şi verzi ceeace explică pentruce se văd cu atâta greutate faimoasele raze verzi de care am vorbit tocmai. Dar asta explică deasemeni pentruce soarele desfăşură o strălucire roşie sau portocalie atât de frumoasă, ce dă adesea impresia unui incendiu.

Dacă cineva s'ar putea ridica la câteva mii de mile dela pământ, spre a vedea influenţa atmosferei, la diverse niveluri, asupra razelor răsăritului şi apusului, ar afla dintr'odată o sumedenie de lucruri noui, cu privire la păturile superioare ale acestui înveliş. Cel mai apropiat obiect solid în spaţiu este luna situată la o distanţă de aproximativ un sfert de milion de mile. Satelitul acesta ar putea constitui un minunat post de observaţie, de nu s'ar opune un număr de dificultăţi, între care imposibilitatea actuală de a ajunge acolo. Şi totuşi se poate face ceva cu luna. Privind satelitul în cursul uneia din eclipsele sale, observatorii pământului speră să se edifice asupra fenomenelor pe care le-ar vedea dacă s'ar afla în lună şi ar privi pe pământ.

Ocaziile în care luna poate aduce astfel de servicii, sunt, ce e drept foarte rare; dar acesta nu e decât un motiv în plus să nu le neglijăm, ci să observăm cu atenţie frumoasele fenomene ce se produc cu aceste ocazii. Rarele cirumstanţe de care vorbim sunt eclipsele de lună. Să reamintim mai întâiu în câteva cuvinte cum se produc.

Se ştie că luna se învârteşte în jurul pământului şi că străluceşte pentrucă e luminată de soare. Datorită acestei mişcări şi diverselor sale poziţii, apare pământenilor în cele patru faze ce sunt îndeajuns de cunoscute. Când suntem pe linia dintre soare şi lună, vedem satelitul sub formă de disc, pentrucă o emisferă complectă din suprafaţa sa ne apare luminată. Dar ceeace ne face să-l vedem în atâtea poziţii, este faptul că voiajul său pe cer se săvârşeşte într'un mod complicat, adică într'o direcţie oblică, în raport cu alinierea pământului şi a soarelui. Globul nostru proectează o umbră lungă în spaţiu, dar dată fiind oblicul traiectoriei sale, luna se află de obiceiu cu puţin deasupra sau dedesubtul conului de umbră, atunci când ajunge în partea cea mai depărtată de soare a pământului. Calea sa e însă variabilă şi de aceea se întâmplă că la anumite perioade, satelitul nostru trece mai mult sau mai puţin complect prin conul de umbră şi avem atunci spectacolul eclipsei totale sau parţiale.

Cititorul îşi poate închipui că în cazul unei elipse parţiale, nu va mai distinge de loc partea lipsită de lumina soarelui sau că luna ar deveni cu totul invizibilă în cursul unei eclipse totale. In realitate se întâmplă însă cu totul altfel, întrucât partea eclipsată a discului lunar este în genere luminată în culori stranii, uneori foarte strălucitoare şi producând întotdeauna unul din cele mai frumoase efecte. Spectacolul în sine e admirabil dar, stăruim în deosebi asupra marelui său interes ştiinţific, pentru indiciile pe care ni le poate furniza în privinţa atmosferei.

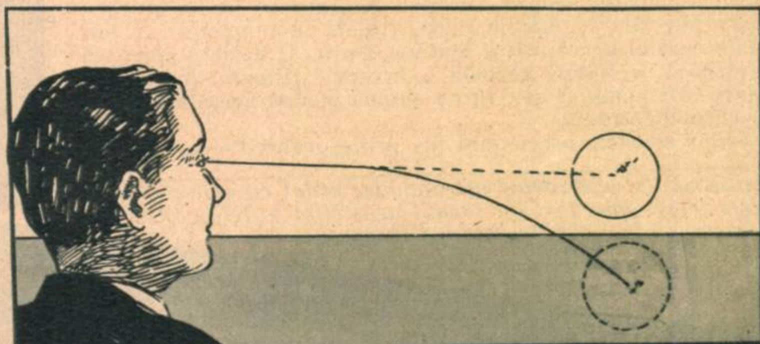
Dacă pământul ar fi o sferă fără aer, cum e luna, atunci umbra planetei noastre asupra satelitului, ar fi perfectă. Lumina de diverse culori ce joacă pe suprafaţa unei luni eclipsate, e formată de razele soarelui, ce au trecut prin atmosfera pământului şi au fost frânte înăuntru, străpungând conul de umbră şi proectându-se asupra lunei. Cum unele raze sunt îndoite mai mult decât altele iar gradul de înclinare al fiecăruia este afectat şi de densitatea atmosferei; toate acestea împreună cu multe alte circumstanţe, — cum e aceea că vaporii de apă blochează anumite raze, — formează pe suprafaţa satelitului acele pâlpâiri de lumină, ce desvăluesc lucruri interesante observatorului, care ştie să le interpreteze.

Diagrama noastră demonstrează pe o cale exagerată, — pentru a face să reiasă punctele importante, cum, datorită refracţiei din învelişul atmosferic, conul format de umbra pământului nu întunecă luna de tot, cum ne-am fi aşteptat. Se poate vedea aci că razele soarelui, curbate în trecerea lor prin pătura atmosferică, străbat această umbră şi iluminează astfel într'un oarecare grad satelitul.

Luna prezintă deferenţieri considerabile dela o eclipsă la alta şi chiar în cursul aceleaşi eclipse.

Massa atmosferei noastre e departe de a fi omogenă şi în timp ce trece prin conul de umbră luna e iluminată de raze ce vin din diferite puncte ale suprafeţei pământului şi sunt mult variate de către refracţie. Luna e atunci un fel de ecran ce primeşte grupe de raze, diferind unele de altele şi ale căror margini se contopesc. Fenomene de acest gen s'au văzut pe suprafaţa lunei, mai cu seamă în cursul eclipselor recente — la 30 Aprilie şi 26 Septembrie 1931. Multă vreme ele n'au primit decât atenţia unor spectacole de admirat pentru frumuseţea lor, dar acum am învăţat să le atribuim o mare importanţă, deoarece, după cum am arătat, am aflat că revelează starea atmosferei pământeşti.

Rămâne să vedem cum putem descifra proecţiunile pe care le putem citi pe ecranul lunar. Pentru moment nu putem decât să înregistrăm transparenţa mai mare sau mai mică a anumitor porţiuni din atmosferă şi pe viitor aceste înregistrări acumulate din toate direcţiile ei combinate cu observaţii privitoare la refracţia şi absorbţia luminii, vor furniza date utile cu privire la cele mai inaccesibile regiuni ale păturilor atmosferice. Mai curând sau mai târziu cunoştinţele generale asupra eclipselor, combinate cu condiţiunile pe care le putem observa direct, ne vor ajuta să stabilim legi mai precise asupra acestor regiuni şi să facem profeţii mai exacte în privinţa vremei.

Se ştia de mai înainte că marile fenomene meteorologice depind în anumite privinţe de activitatea soarelui şi s'a mai aflat că această activitate variază în mod periodic.

Legile ce controlează aceste relaţii între soare şi fenomenele meteorologice nu sunt încă definitiv înţelese dar e sigur că există. In legătură cu acest fapt e interesant de notat că d-l Danjon directorul observatorului din Strassbourg, a observat, studiând o serie de eclipse succesive ale lunei, că dacă se produc la anumite epoci în ciclul activităţii solare, aceste fenomene sunt de o luminozitate şi de o bogăţie de colori excepţionale. Spusele profesorului au fost confirmate de eclipsele anului trecut. Ele furnizează dovada unei stări speciale a atmosferei, la aceste epoci de activitate solară.

Cei vechi presupuneau că luna era o oglindă, în care se reflecta imagina pământului; astfel explicau şi petele ce se zăresc pe suprafaţa satelitului şi în care le părea că vedeau reproducerea anumitor părţi din pământ, incluzând oceanele şi continentele ce le erau cunoscute. Nu mai e nevoie să mai spun că această presupunere era greşită. Dar găsim interesant să amintim această idee primitivă întrucât astronomia modernă face uz de o comparaţie întrucâtva similară. Din cele de mai sus reese că luna nu e o oglindă a pământului ci un fel de ecran de proecţiune, pe care în anumite împrejurări, imagini luminoase revelează ochilor noştri condiţiunile generale ale atmosferei pământeşti.

Eclipsa de lună care va avea loc la 14 Septembrie, ne va ajuta să lămurim multe taine, în legătură cu această chestiune.

E. A.

ŞCOLARE

Părinţii cari doresc a-şi îndruma copiii către cariera technică, sunt sfătuiţi a-i înscrie în *Academia Technică*. Această şcoală predă cursuri technice (Electricitatea, Mecanica, Desenul, Montajul, etc.) ce pot fi urmate regulat la Bucureşti. Elevii din provincie, pot urma aceste cursuri in particular (cursuri scrise) fără a-şi părăsi ocupaţia sau domiciliul prezentându-se numai la examene. Şcoala poate fi urmată la orice vârstă. Se admit şi eleve. După terminarea cursurilor, absolvenţii cu diplomă sunt plasaţi în diverse posturi vacante (Monteur, şefi de atelier sau uzină. Desenatori technici, antreprenori, etc.) Prospectul cuprinzând programul de studii şi condiţiunile de admitere se trimit numai contra 10 lei în mărci poştale. Adresa: *Academia tchnică*, Bucureşti (4), str. Vaselor Nr. 44.

Citiţi ,,MAGAZINUL''

Serbările sportive dela Predeal

In prezența Regelui Carol și a Marelui Voevod Mihai, a avut loc Duminică 28 August la Predeal o mare serbare sportivă. Fotografiile noastre reprezintă :

Stânga: *Suveranul împărțind plachetele și cupele câștigătorilor.* Stg. mijloc: *Marele Voevod Mihai dă pornirea într'o cursă de viteză.* Stânga jos: *Cursa de 800 m. plat.*
(Fotografii I. Berman-Realitatea).

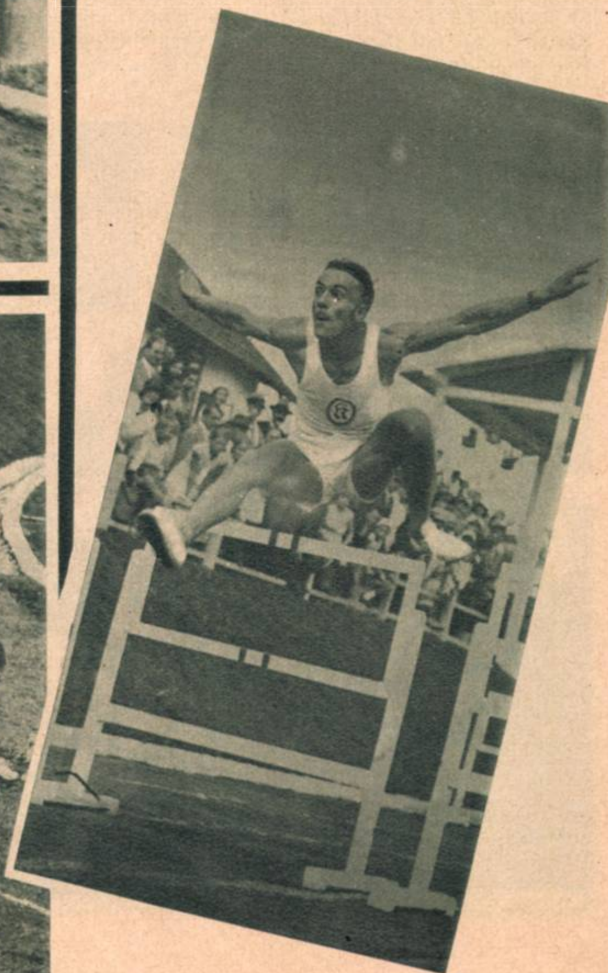

Sus: *Aruncarea lanciei.* Jos: *Instantaneu din cursa de obstacole.*

Aviatoarea american... lele trecute cu paraş... sat pentru astfel de er... a reuşit foarte bine.

Sus: *Englezul T. Hampson, care a câştigat cursa de 800 metri, la Olympiada din Los-Angeles, fiind primit cu un deosebit entusiasm de concetăţenii săi, a refuzat coroana de lauri ce i s'a oferit. Adio romantism sportiv...*

Jos: *Adolf Hitler, şeful partidului naţional socialist german, şi-a adunat la hotelul Kaiserhof din Berlin partizanii, aleşi deputaţi în recentele alegeri, unde i-a pus să jure că în activitatea lor parlamentară, vor respecta dispoziţiile conducerii partidului.*

Stânga: *Peste câteva zile va avea loc o eclipsă de soare, care însă nu va putea fi observată din Europa. Savanţii americani în schimb, au construit un aparat fotografic uriaş, cu care vor putea înregistra fazele.*

Stânga jos: *Englezul Charles Zibelman, căruia-i lipsesc ambele picioare, deţine recordul mondial pentru înnotul de durată, cu peste 100 ore. Acum se pregăteşte să treacă înnot Canalul Mânecii.*

Dreapta sus: *Cu tot cinematograful şi radiofonia, în America mai pluteşte şi azi pe fluviul Missouri, un teatru ambulant, care opreşte în în toate porturile, dând reprezentaţii foarte populate. Teatrul se numeşte „Hollywood".*

Dreapta: *Pilotul polonez Zwirko a ieşit învingător în circuitul Europei în avion. In fotografia noastră, vedem pe pilot, al douilea din stânga, vorbind la microfon, la Berlin.*

Jos: *Innotătoarea germană Ruth Litzig, a bătut recordul mondial feminin de durată, deţinut până acum de englezoaica Mercedes Gleitze. D-ra Litzig a rămas în apă 73 ore şi 47 minute, întrecând vechiul record cu o oră şi 38 minute.*

STEAUA GROAZEI

SFÂRŞITUL UNEI LUMII

Nuvelă fantastică de H. G. Wells

IN ziua de Anul Nou, sosi dela trei observatoare, aproape simultan vestea că drumul planetei Neptun, cea mai depărtată de soare, s'ar fi schimbat, in mod remarcabil. Astronomul Ogilvy anunţase incă din Decembrie, suspecta incetinire a mişcării sale. O astfel de noutate nu era de natură să intereseze publicul, a cărui majoritate habar n'avea de existenţa lui Neptun. Apariţia unor pete pe suprafaţa planetei, fu cauza de agitaţie a intregului aparat astronomic. Aceştia găsiră lucru demn de remarcat, mai cu seamă când observară, că noul corp devenia din ce in ce mai mare şi mai luminos şi că sateliţii iau proporţii nemai văzute până atunci.

Puţinii oameni fără cultură ştiinţifică, işi făceau fiecare o idee despre giganticul sistem solar. Două zile după apariţia ei, o puteai vedea cu ori ce fel de lunetă. Trei zile după Anul Nou,, li se lămuriră cititorilor depe cele două continente, pentru prima oară, adevărata insemnătate a neobişnuitei apariţii cereşti. Un ziar londonez, publica ştirea sub titlul:

O CICNIRE INTRE PLANETE

Planeta cu care se va ciocni, după părerea lui Duchaines, era Neptun. Prin urmare in scurt timp, oamenii se vor găsi in faţa unui fenomen ceresc, cu totul necunoscut. Odată cu venirea nopţii, mii de oameni aşteptau, cu ochii indreptaţi spre cer.

Apoi aşteptară incontinuu şi după zorile unei dimineţi.

Intâiul care văzu fenomenul, fu poliţistul... apoi oamenii din piaţă, lucrătorii, lăptarii, vânzătorii de ziare... toţi văzură deodată in partea de apus a cerului, o stea mare albă. Era mai luminoasă decât celelalte stele, mai luminoasă decât luceafărul serii; acolo unde ştiinţa nu pătrunsese incă, oamenii priviau cu frică, spunând că ea prevesteşte un război, sau o molimă. In sute de observatoare, domnia o turburare reţinută, care atinsese paroxismul când cele două corpuri incepură să se apropie.

Atunci, incepu o goană infrigurată, după aparate fotografice, spectroscoape, şi tot felul de aparate pentru inregistrat fotografii, pentru a reţine imortal, spectacolul acesta, al nimicirei unei lumi. Căldura născută de izbire, avea să topiască intr'o secundă, cele două globuri şi le unise intr'o singură masă arzătoare. Lucirea ei se stinse abia când apăru soarele. In toate părţile oamenii o priviau uimiţi. Dar nimeni nu putea fi uimit mai mult decât marinarii depe vapoare, cari nu auziseră nimic despre apariţia ei şi care o văzuseră răsărind in timpul nopţii ca o lună mică, urcându-se spre Zenit şi apunând spre vest. Ea imprăştia o lumină albă, şi toţi acei cari o văzuseră şi'n noaptea trecută, erau miraţi de infăţişarea ei.

— „E mai mare“ — strigau ei: „e mai luminoasă“. Chiar şi luna care era in pătrar, nu era aşa de luminoasă ca steaua cea nouă.

— „E mai luminoasă!“ — strigau oamenii ce umpleau străzile. Dar in obscuritatea observatoarelor, astronomii işi ţineau respiraţia şi constatară că steaua se apropia din ce in ce de pământ.

„E mai aproape!“ — srigau ei şi o voce după alta răcnia:

— „E mai aproape!“

Telegraful transmise şi el cuvântul, iar ziarele il anunţară cu litere mari:

„E MAI APROAPE!“ Mii de oameni incremeniră, pricepând fiorosul inţeles al acestor trei cuvinte.

Apoi ecoul lor se auzi pe toate străzile, prin toate saloanele şi prin toate uliţele satelor. Lumina aceea era aşa de vie, incât luna părea palidă pe lângă ea. Oamenii strigau celor din jurul lor:

— „E mai aproape!“

Femei frumoase şi fardate auziră vestea, in pauza dintre două dansuri.

— „Mai aproape?“ Adevărat? Ce ciudat! Cât de deştepţi trebuesc să fie oamenii cari au descoperit acest lucru!

Un călător singuratec, care pribegia prin noapte, murmura spre a-şi face curaj:

— „Ce bine că e mai aproape. Noaptea este mizerabil de rece. Dar multă căldură tot nu pare să vină dela ea, chiar dacă o fi in adevăr aproape!“

— „Ce mă interesează o stea!“ — spuse o femee care plângea lângă cadavrul soţului ei.

Liceanul, care s'a sculat de dimineaţă spre a invăţa, căută o deslegare pentru această problemă.

— „Centrifug şi centripet“ — spuse el. „Dacă i se răpeşte forţa centrifugă, ce se va intâmpla? Forţa centripetă atrăgându-l, il va rostogoli până la soare. Oare nu-i suntem noi in drum?“

Intr'un oraş din sudul Africei, se serba căsătoria unui mare bogătaş. Străzile erau aşa de luminate, incât linguşitorii spuneau:

— „Chiar şi cerul se iluminează la nunta ta!“

Un mare matematician, işi terminase lucrările sale. Intr'o mică fiolă, se mai găsia un rest din medicamentul care i-a făcut posibilă o muncă neintreruptă, de patru nopţi. Trăsăturile sale erau serioase, puţin incordate şi obosite de muncă neintreruptă. Un timp stătu pe gânduri, apoi se duse la fereastră şi privi la stea.

— „Tu poţi să mă omori“ — spuse el. „Dar eu te pot cuprinde pe tine şi tot universul cu creerul meu. N'aş face schimb cu tine, nici chiar acum!“

A doua zi la 12 fix, intră in sala

de cursuri își puse pălăria pe cuier și căută o cretă. Auditorii săi începură să zâmbească, căci știau că el nu putea vorbi, dacă nu ținea în mână o cretă. Incepu să vorbească:

— „E o asemenea împrejurare acum, — mai tare ca mine, — încât mă văd silit să accelerez prelegerea pe care am început-o. Lucrurile stau astfel, domnii mei, și ca să fiu mai scurt, voi spune că lumea a trăit în zadar!"

Studenții se priviră unii pe alții. Au auzit bine? Inebunise profesorul?

— „Va fi interesant" — urmă profesorul, „să lămuresc în ora aceasta, socotelile care m'au adus la prevestirea asta. Așadar!"

Se duse la tablă și începu să deseneze, așa după cum făcea întotdeauna. De data aceasta, pricepură toți...

In noaptea aceea steaua era atât de luminoasă, încât celelalte stele păreau că au pălit. Se putea observa chiar că se mărise. In noaptea aceea nici un om nu dormi. Din toate locuințele creștinilor, se înălțau rugăciuni. La sate sunau clopotele. Străzile orașelor erau luminate. Cei bogați luându-și avutul, cu ei, plecară departe, pe mări, iar drumurile spre munte erau pline de oameni. Căci alarma marelui matematician se împrăștiase în toată lumea. Planeta cea nouă împreună cu Neptun se apropia'i din ce în ce, cu o viteză de o suta mille pe secundă. Massa incadescentă trebuia să treacă la o mică depărtare de Jupiter. Dată fiind puterea de atracție ce o exercita, era de prevăzut că Jupiter va fi smuls din orbita sa și atras cu o forță colosală spre noua stea. Această atracție, îi va schimba mișcarea din elipsă, în curbă. Descriind această curbă, Jupiter se va ciocni cu pământul sau în cel mai bun caz, va trece aproape de el. Această apropiere ar avea ca urmare cutremure, erupții vulcanice, cicloane, inundații, o continuă creștere a temperaturii — asta era prezicerea savantului.

Și de sus se apropia mereu imensa stea, ce trebuia să îndeplinească prevestirea. In acea noapte chiar, frigul slăbi. Totuș viața își urma cursul ei normal. Prăvăliile se deschideau la ora obișnuită, lucrătorii se duceau la fabrică, elevii la școală, soldații la manevre.. Ziarele publicau amintiri din anul 1000. Și atunci se spusese că va pieri lumea.

Unii oameni surâdeau de posibilitatea pieirei lumii. In noaptea următoare la ora 7 și 15 minute, Jupiter trebuia să vie la cea mai mare apropiere de pământ și abia după aceea se va putea vorbi de viitor. Oamenii obosiseră în așteptare și unii credeau că totul fusese o reclamă abilă a savantului. Steaua ivindu-se mai târziu decât trebuia, mulți crezură că pericolul trecuse. Dar curând încetară să mai râdă: steaua începu să crească și crescu mereu, din oră, în oră, apropiindu-se de Zenith și făcându-se mai luminoasă, până când prefăcu noaptea în zi. Dacă steaua ar fi venit asupra pământului în linie dreaptă în loc de curbă, și dacă ar fi pierdut o parte din iuțeala sa trecând pe lângă Jupiter, ar fi străbătut uriașa distanță într'o zi așa însă, îi trebuiau cinci zile pentru a ajunge la planeta noastră.

In noaptea următoare, atinsese o treime din mărimea lunei. In America se vedea tot atât de mare ca și Luna, orbitor de albă și de caldă.

Un vânt puternic începu să bată în Virginia și Brazilia. In Lorenza aduse nori de furtună, fulgere brăzdară cerul și ploua cu grindină Pe toți munții pământului începu să se topească zăpada. Fluviile ce veniau dela munte se umflară ,și începură să ducă arbori scoși din rădăcină, cadavre de oameni și de animale.

Și apele crescură mereu, revărsându-se și umplând văile. Dealungul coastei Argentiniene și în oceanul Atlantic, fluxul fu atât de mare, cum nu se mai văzuse până atunci. Furtuna împinse în unele locuri apa până departe de țărm, inundând orașele. Căldura fu așa de mare în noaptea aceea, încât răsăritul soarelui aduse puțină răcoare.

Toată America, dela Polul Nord la Polul Sud, fu sguduită de cutremure; munții se rostogoliră, solul fu crăpat pe întinderi de kilometrii și casele se prăbușiră. Vulcanul Cotopaxi crăpă de sus până jos, lăsând să se scurgă din el un fluviu de lavă arzătoare, ce ajunse într'o singură zi, până la mare.

O pătură de apă, înaltă de patruzeci de metri, se rostogoli, dinspre coasta Chinei, pătrunzând din ce în ce mai adânc, în interior.

Steaua care era acum mai mare decât soarele, își arunca lumina ei necruțătoare, asupra țării prea populate. Apa inunda totul, câmpurile semănate, pomii, satele, orașele, omorând milioane de oameni ce-și aruncau ultima privire spre nemilosul astru.

Milioane de vieți muriră în noaptea aceea, înebuniți de căldura năbușitoare.

China era orbitor de alb luminată. Deasupra Japoniei și a insulelor Oceaniei se ridica steaua, ca un glob imens de foc, salutată de aburii, cenușa și lava vulcanilor. Tot globul pământesc era sguduit de cutremure. Zăpada depe Tibet și de pe Himalaia se topise și curgea în mii de râuri, peste câmpiile Hindustanului.

Intunericul Junglei Indiene, fu luminat de sute de incendii. Populația alerga înebunită către mare. Steaua se măria cu o iuțeală nebună. Oceanul Indian își pierduse fosforescența, iar din valurile sale negre, se ridicau coloane de vapori. Transatlanticele erau aruncate într'o parte și 'n alta, ca niște bucățele de lemn.

Și acum se întâmplă o minune.

Europenii cari așteptau răsăritul stelei, începură să creadă, că pământul a încetat de a se mai învârti. Oră după oră, treceau în chinuitoare așteptare steaua însă nu răsăria. In Anglia era cald și cerul senin, cu toate că cutremurele nu încetau. Și când însfârșit răsări steaua, cu o întârziere de zece ore, se putea vedea în mijlocul ei, o pată neagră. Când ea se află deasupra Indiei, lumina sa fu deodata voalată. Toată câmpia Indiană, de la Gange la Indus, fu în noaptea aceea o întindere sclipitoare de apă. Fiecare întindere uscată, era plină de oameni. Totul era plin de vaete. Deodată steaua aducătoare de moarte, fu acoperită de o pată neagră.

Era luna ce trecea între astru și pământ. Pe când oamenii mulțumiau lui Dumnezeu pentru miracol, apăru și soarele. Acum câte-și trele, soarele, luna și planeta, străbăteau împreună eterul.

Soarele și steaua se ridică repede, plutiră la Zenith întro singură flacără arzătoare, apoi apuseră. Steaua se apropiase de pământ; cât pe aci să-l atingă, apoi se depărtă cu aceeași iuțeală cu care venise, unindu-se cu soarele.

Un nor gros acoperi cerul, trăsnete și tunete izbucniră, apoi căzu o ploaie mare și neobișnuită. Apa se scurgea în șiroaie mari către mare, lăsând în urma ei ruine acoperite cu nomol. Zile întregi se scurse apa, ducând cu ea arbori și cadavre. Acestea fură zilele intunericului, care urmară căldurii cele grozave. Cutremurele durară însă multe luni dearândul. Oamenii începură să se arate din nou în orașele pustiite și pe câmpurile arse. Când încetară furtunile, se văzu că pretutindeni clima devenise mai caldă, soarele mai mare, iar lunei, de trei ori mai mică decât fusese, îi trebuiau 80 zle pentru a înconjura pământul.

Nu se spune nimic despre noua camaraderie ce se formă pe pământ, nici de legile, cărțile și mașinile rămase, nici de remarcabilele schimbări, ce se petrecuseră în Islanda, Groenlanda și la țărmul mării lui Baffin, care deveniseră deodată verzi, spre mirarea marinarilor ce nu-și puteau crede ochilor.

Astronomii de pe Marte — căci și pe Marte sunt astronomi, cu toate că sunt altfel de ființe decât oamenii — s'au itneresat desigur de aceste evenimente. Natural că ei le privesc din punctul lor de vedere.

„Dacă considerăm mărimea și temperatura stelei, care trecând prin sistemul nostru solar, s'a unit cu soarele" — scria unul din ei — „este de mirat, ce mici pagube a suferit pământul, care era aproape să fie ciocnit. Infățișarea continentelor, cât și a mărilor, a rămas aceeași. Singura schimbare este micșorarea întinderei albe din jurul polilor".

De-aci se poate vedea ce neinsemnată poate părea cea mai mare catastrofă omenească, dacă e privită dela o depărtare nu mai mare decât câteva miliarde de mille.

Traducere din englezește:
T. POP

Știți ce înseamnă

INGRIJIREA TENULUI?

Sunt două căi pentru îngrijirea și înfrumusețarea tenului: acoperirea impurităților pielei cu ajutorul cosmeticelor — sau înlăturarea și împiedecarea impurităților prin îngrijirea pielei. Higiena pielei cere două lucruri: curățenia și protejarea tenului. Scopul Dv. este ca să mențineți sau să recăpătați frăgezimea și frumusețea tenului. Pielea respiră prin pori; dar numai porii cu desăvârșire curați pot respira bine. Trebue să întrebuințați o cremă ale cărei uleiuri fine să pătrundă adânc în pori, să disolve resturile de murdărie și să le scoată la suprafață. Pentru protejarea tenului contra vântului și arșiței solare, murdăriei și prafului precum și ca bază a pudrei, trebuie să întrebuințați o altă cremă, fără materii grase, care să permită oxigenului să pătrundă în pori.

Metoda celor 2 creme *Pond's* corespunde întocmai cerințelor naturale ale higienei pielei. Ea cere întrebuințarea a două creme, faceți o încercare; după câteva zile veți observa o renaștere a tenului.

Pentru ca să vă convingeți de principiile higienei pielei, faceți următoarea încercare. Spălați-vă ca deobicei obrazul seara.

Ștergeți obrazul cu un prosop și ungeți-l din belșug cu Cold cream Pond's și masați crema ușor, de jos în sus. Acum așteptați un moment.

De îndată ce uleiurile fine au pătruns în pori, înlăturați bine crema cu un tampon de vată.

Vedeți ce murdară e vata? Uleiurile fine ale cremei Cold Pond's au adus la suprafață resturile dăunătoare din pori, de unde le-ați înlăturat cu ajutorul tamponului de vată.

Porii sunt căile respiratoare ale pielei. Sus este un por a cărui respirație e îngreunată din cauza murdăriei. In dreapta e acelaș por după întrebuințarea cremei Cold Pond's, complect curățat și liber pentru a putea respira în voe.

Protejarea pielei e a doua poruncă a higienei epidermei. Inainte de a expune obrazul aerului și întotdeauna înainte de a vă pudra, aplicați un strat subțire de Pond's Vanishing cream.

*

Incercați încă azi minunata metodă a cremelor Pond's. Cele două creme Pond's se obțin în toate drogheriile mai bune. Tubul mare: 80 lei. Tubul mic: 40 lei.

POND'S

COLD CREAM
VANISHING CREAM

Abatele Zavoral a înplinit 70 ani

Marele filo-român abatele Metodiu Zavoral a împlinit Duminică 28 August 70 de ani.

Abatele Metodiu Zavoral al mânăstirii Strachow s'a născut la 28 August 1862. După terminarea studiilor în anul 1885 a fost hirotonit preot la 1885. Intre 1890 şi 1905 a fost duhovnic la Iglau iar la 24 Ianuarie 1906 a fost ales abate de Strachow (ordinul Premonstratensilor).

In timpul războiului abatele Zavoral s'a ocupat cu o deosebită grijă de prizonierii de război români din spitalul înfiinţat în mânăstirea Strachow.

Fotografiile noastre reprezintă: stânga abatele Zavorál; jos: mânăstirea Strachow; dreapta: Biblioteca mânăstirii Strachow.

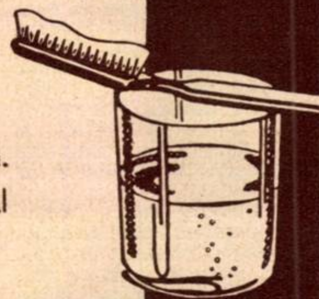

3 avantaje importante ale pastei de dinţi PEBECO

1. Menţine dinţii albi şi sănătoşi.
2. Neutralizează acidul vătămător al gurei.
3. Răcoreşte, înlătură mirosul neplăcut al gurei şi este absolut nevătămătoare.

O GARDEROBA REGALA

REGELE George al V-lea al Angliei nu se poate plânge că, nu are ce îmbrăca. Funcţiunile sale îl obligă să aibă mai mult de cinci sute de costume. Un singur om supraveghează şi este responsabil de această colecţie impresionantă. D. Howlett, primul camerier al Suveranului, sau după titlul oficial „super-intendentul garderobei".

Gentleman-ul acesta este prea puţin cunoscut, dar nu şi cel mai puţin important, dintre personagiile pitoreşti care gravitează în jurul suveranului.

Slujba ce îndeplineşte de multă vreme este plină de responsabilitate, necesitând aceiaş îndemânare ca şi serviciile îndeplinite la curte de ceilalţi funcţionari de seamă.

El răspunde în toate împrejurările în faţa lumii, de „ţinuta îngrijită" a stăpânului său. Sute de uniforme şi toate varietăţile imaginabile de costume, trec prin mâinile sale. Super-intendentul ignorează întotdeauna ce uniformă sau costum i se va pretinde, într'un viitor apropiat. Costumele toate trebuesc să fie în orice moment pregătite spre a fi îmbrăcate şi impecabile până în ultimele detalii.

Mai este şi chestiunea delicată a medaliilor, decoraţilor şi insignelor. Cea mai neînsemnată lipsă de atenţie în aranjamentul lor, ar fi comentată cu asprime.

Dar atunci d. Richard Howlett nu ar mai fi primul camerier al lui George al V-lea, dacă s'ar face vinovat de astfel de greşeli.

In lunile Mai, Iunie şi Iulie, „sculatul regelui", garden-partie-urile, elegantele reuniuni hipice dela Ascot sau Newmarket, fără să socotim ocupaţiile obicinuite ale suveranului şi obligaţiile impuse de guvernământ, silesc pe George al V-lea, să-şi schimbe ţinuta de multe ori pe zi; în orice caz de mai multe ori ca de obicei...

Serviciul primului camerier nu mai seamănă atunci câtuş de puţin cu o sinecură.

Garderoba cuprinde la al treilea etaj, din aripa de Nord a palatului Buckingham, mai multe încăperi. Din Green-Park se pot zări ferestrele.

Medaliile şi decoraţiile sunt rânduite într'o ladă de fier. O încăpere specială serveşte robelor şi costumelor pentru ordinele cavalerilor. Printre ele se află „Ordinul Jaretierei", al cărui colan este făcut din douăzeci de uncii aur curat şi pietre preţioase de greutate egală.

Costumele de ceremonie sunt rânduite în dulapuri închise ermetic. Uniformele militare formează partea cea mai importantă a garderobei regale. Pentru fiecare regiment al armatei britanice, al căror colonel şef este, suveranul are câte o uniformă de mică şi mare ţinută. Uniformele navale şi nenumăratele costume civile, completează colecţia.

O ladă mare conţine un costum, pe care George al V-lea nu-l va mai purta niciodată — „costumul încoronării". Şi într'un colţ ascuns, d. Howlett a atârnat uniforme austriace şi germane, pe care stăpânul său avea dreptul să le poarte înainte de război.

Costumul de ceremonie preferat de suveran, este uniforma de amiral. Şi-a făcut studiile ca aspirant la marină, iar dragostea pentru mare şi vapoare nu l-a părăsit niciodată.

Uniforma militară îmbrăcată mai des este cea de mareşal. Marea ţinută este de-un efect uimitor, cù tunica roşie, pantalonii cenuşii şi bicornul împodobit cu pene.

La castelul din Windsor, George al V-lea poartă tradiţionalul dolman albastru, cu nasturi auriţi şi guler roşu. Din contră, la reşedinţa din Balmoral, îmbracă un „kilt" (fustanelă scoţiană), iar seara în loc de smoking, costumul de ceremonie al Stuarţilor, compus dintr'un tartan cadrilat, cu paftale de argint masiv, bătute cu diamante.

Costume atât de complicate trebuesc păstrate în perfectă stare şi pregătite dintr'o clipă în alta, pentru a fi îmbrăcate.

Primul camerier dela curtea Angliei este o personalitate interesantă. Se află de 25 de ani în serviciul regelui. Este bătrân, distins, prietenos şi manierat. La palatul Buckingham dispune de două odăi, alături de garderoba de care îngrijeşte. Locuinţa sa este plină de amintiri regale, iar pereţii acoperiţi de portrete autografiate, ar face pe mulţi milionari să îngălbenească de invidie.

Are deasemenea un mic apartament şi în palatul Saint James, iar fiica sa Héléne este fina regelui.

Departe de curte d. Howlett e prea puţin cunoscut. Este văzut rar în câte un local public, dar cu ocazia aniversării suveranului, ia şi el parte la banchetul oferit personalului curţii.

Odată pe an, când stăpânul său lipseşte din palatul Buckingham, d. Howlett începe inspecţia generală a garderobei.

Felurite medalii, ordine şi decoraţiuni, sunt curăţite de către o echipă de argintari. Toate hainele sunt revăzute, bucată cu bucată. Cele mai neînsemnate capete de ceaprăzărie decolorată, sau nasturii cari şi-au pierdut strălucirea, sunt înlocuiţi imediat.

Oricât de uimitor ar părea ca cineva să aibă atâtea costume şi uniforme, George al V-lea, nu dă mare importanţă hainelor ce este nevoit să îmbrace.

Costume obişnuite are prea puţine şi nu a încercat niciodată să lanseze moda, ca tatăl său Eduard al VII-lea, sau cum face fiul său, prinţul de Galles.

Suveranul preferă costumele simple şi stofele închise. Oricare ar fi decretul modei masculine, sacourile sale sunt drepte, iar vestele au două rânduri de nasturi.

Pălăria cenuşie de formă înaltă, purtată la reuniunile în aer liber, când pretinde eticheta, diferă de celelalte, în sensul că panglica, în loc să fie neagră, este tot cenuşie.

Insfârşit George al V-lea preferă ghetele negre, cu carâmbul de stofă.

Poartă întotdeauna la butonieră o gardenie albă. Pentru fumat întrebuinţează un porte-cigarette lung.

Regele, care în privinţa aceasta se aseamănă celor mai mulţi dintre contimporanii săi, preferă hainele vechi celor nouă şi de câte ori i se prezintă ocazia, sacrifică confortului perfecţia liniilor exterioare. Nu se simte cu adevărat bine, decât numai atunci când se duce să vâneze, îmbrăcat într'un costum vechi de tweed, singur, numai cu câinele său, pe câmpie.

Se povesteşte că în toate vizitele ce face la Balmoral, în Scoţia, nu uită niciodată să facă o vizită şi bătrânului cismar al împrejurimilor, care în ciuda modernismului, urmează a face ghete cusute de mână.

George al V-lea lasă să i se ia măsura, vorbind cu furnizorul, până îşi fumează ţigara. Inainte de plecarea suveranului, cismarul adaugă întotdeauna:

— „Am înţeles, voi face cum mă pricep mai bine, pentru ca Majestatea Voastră să fie mulţumită, dar bine înţeles nu-mi iau nici o obligaţie".

Primul camerier nu se ocupă de încălţămintea suveranului. Aceasta priveşte pe al doilea camerier, care este expert în arta de a face să strălucească încălţămintea, inventând o cremă întrebuinţată de mai mulţi suverani, veniţi în vizită la curtea Angliei.

Regele Norvegiei şi ex-regele Spaniei, sunt clienţii celui de al doilea camerier. Sunt nevoiţi să se adreseze direct lui, pentru a-şi reînnoi proviziile de cremă de ghete, fiindcă omul acesta de ispravă, păstrează cel mai desăvârşit secret asupra felului fabricaţiei.

L. B.

Cel mai nimerit dar pentru copii este o carte, — iar cea mai nimerită carte pentru cei mici este volumul de versuri „Jucării" de Moş Grigore Sfătosu, apărut în editura „Adevĕrul". Preţul 25 lei.

La dureri **Reuma-**tice de orice natură, gută, sciatică, şi în bolile asemănătoare, tabletele Togal acţionează repede şi sigur. Peste 6000 atestate medicale, dintre cari multe date de către profesori de seamă, şi de clinice. S'au obţinut rezultate surprinzătoare, chiar în cazurile unde alte medicamente au dat greş. O încercare vă va convinge! La toate farmaciile. Lei 52·—

Togal

A DISPĂRUT DUELUL DIN OBICEIURILE NOASTRE?

DUELUL este unul din obiceiurile de altădată, un mic răsboiu care astăzi a dispărut aproape în întregime. Ce departe sunt zilele când jurnalele franceze mai ales, rezervau lungi coloane isprăvilor dueliștilor — care se terminau adesea în sânge.

Dar interesul pe care Parisul l-a purtat la vestea unui recent duel între un membru al Camerei Deputaților și un publicist — sfârșit cu o simplă împăcare — a scos din nou în relief acest obiceiu. Se pare că și cei dela Budapesta privesc cu îngăduință pe neînduplecații partizani ai duelului. Astfel sălile de scrimă din capitala ungară ar putea foarte bine să poarte această inscripție :

„Aci puteți lichida toate neînțelegerile în schimbul a trei zile de închisoare”.

Chiar închisorile unguresti sunt destul de confortabile și nu ești tratat acolo cu prea multă asprime.

* * *

Nu e mult timp decând doi tineri greci cari își juraseră unul altuia o ură de moarte, din cauza unei femei, făcură un voiaj de mai multe sute de kilometri, pentru a se bate în duel, într'una din cele mai elegante săli de scrimă din Budapesta. Și ungurii simt'-ă — se zice — o enormă mândrie.

Cum vedem, duelul are încă partizani statornici și entuz... Nu trebue să credem că în Ungaria se bat într'un chip sinist... agresiv. Din contră, ei se conduc după manierele cavalerești care amintesc moravurile dispărute.

Dealtminteri combatanții sunt protejați de măști și cuirase și sunt cazuri foarte rare, când un duel se sfârșește cu o rană gravă. Un atlet ungur își celebra nu demult în fața unei asistențe încărcate de admirație, al șaptelea duel al său. Un adevărat record !

Dar să ne aruncăm o privire asupra Franței medievale în care un ultragiu era totdeauna spălat în sânge.

Astfel în sec. XVII în curs de zece ani au fost înregistrate 2000 de accidente mortale de pe urma duelurilor și cu toată interzicerea severă a legii, zilnic aveau loc „spălări de onoare”. Faima duelurilor mergea până într'acolo, încât chiar femeile nu ezitau a pune capăt certurilor dintre ele, prin spadă.

Intâlnirea pe teren între contesa de Polignac și marchiza de Neslé la Bois de Boulogne fu timp îndelungat subiectul de seamă în saloanele lui Ludovic XIV. Dealtminteri scriitorii acestei epoci erau siguri de mai 'nainte de succesul uneia din operele lor, când descriau dueluri, reprezentând eroi în luptă cu protivnicii, prin pădurea Vincennes ori aiurea și când chiar eroina cu un curaj supraomenesc, intervenia lăsând corpul său se servească ca pavăză amantului, în momentul cel mai impresionant al duelului. A te bate în duel era atunci o reparare a onoarei, când aceasta fusese atinsă într'un fel oarecare.

Veți gândi poate:

„Dar onoarea este ea salvată dupăce ai zdrelit brațul protivnicului, sau când acesta ți-a înfipt vârful spadei sale în piept?”

Ce vreți, iată o prejudecată care nu se poate discuta. Faptul este că dacă un om era jicnit în public și nu provoca imediat pe adversar la duel, el era socotit nedemn de a trăi ca mai înainte, în buna societate și i se închideau pentru totdeauna saloanele aristocratice ale foburg-ului Saint-Germain.

Vremurile s'au schimbat și certurile se sfârșesc astăzi cu lovituri de pumn, fără a avea nevoe de a trimite martori, ori de a face preparative speciale. Aceasta e foarte modern și cine vrea în zilele noastre să se bată în duel, nu e scutit de a fi zeflemisit de public.

In Germania, obicinuința de a se bate în duel a luat naștere în sec. XVII, din ziua în care studenții începură să poarte spade. Portul acestei arme era semn de cavalerism, chiar dacă nu erai decât fiul unui amploiat modest sau al unui om din popor.

Duelurile erau motivate de orice fleac și se căutau chiar ocaziile de a se bate cât mai des posibil.

O insultă sau chiar o glumă deplasată între studenți, era pretext de duel. Se socotia că jicnirea nu poate fi spălată altfel decât în sânge.

In două din cele mai importante organizații studențești *„Burschenschaften”* și *„Korpstudent”* duelurile erau — nu e mult de atunci — ceva cu totul comun. La cea mai mică insultă adresată asociației, studenții răspundeau printr'o provocare la duel.

Poliția efectuând o descindere într'un mare local de dancing al Berlinului, gă... peste treisute de studenți din diferite asociații, gata de a începe partide de duel, care trebuiau să dureze toată ziua.

Unii din ei se băteau fără nici un motiv, numai din dragoste pentru duel, corpul fiind protejat de o chiurasă, ei nu tinteau decât să rănească fața protivnicului.

Un obraz purtând marca unei tăeturi, era semn de mare considerație.

Combatanții trebuiau să evite de a-și provoca răni la cap. Tactica aceasta avea drept scop de a ațâța la luptă cu primejdia pericolului, pe combatanții diferitelor partide. Cel care era însemnat cu cea mai mare rană în obraz era viu felicitat și primia cele mai entuziaste omagii ale celor de față.

Doar de câteva luni numai astfel de obiceiuri au încetat, guvernământul prusian luând măsuri foarte energice, pentru a pune stavilă acestui gen de dueluri, amenințând cu mai multe luni de închisoare pe acei cari vor contraveni legii.

Se pare că influența hitleriană a servit mult pentru micșorarea numărului duelurilor. Șeful partidului național-socialist îndreptând studenții spre orizonturi politice.

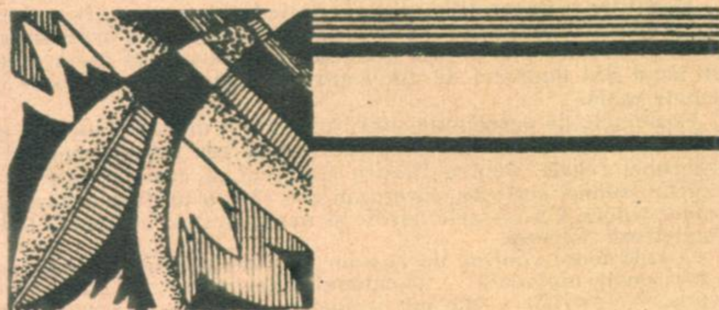
In Austria duelul a eșit cu totul din modă. Unde sunt timpurile când ofițerii transformau sălile de scrimă în terenuri de duel? In acele zile apuse, cu toate că duelul era pedepsit cu severitate, erau și mai pedepsiți încă cei cari refuzau să se bată. Sub regimul imperial, atunci când duelurile erau interzise sub amenințarea cu închisoarea — împăratul Franz Iosif — cu toate că faptul poate părea paradoxal, isgonea din armată un ofițer, care refuza să se bată.

In Anglia duelul a dispărut încă dinainte de răsboiu. La începutul sec. XIX duelurile erau privilegiul aristocrației. In 1844 regina Victoria ceru parlamentului interzicerea acestui obicei. Ea refuza celor cari comiteau infracții de a aduce vreun serviciu curții regale. Cei cari contraveniau regulamentului erau imediat destituiți din funcțiile lor.

In țara noastră provocările la duel sunt foarte frecvente. Chiar în cursul iernii trecute parlamentarii noștri au ținut să bată recordul. Material de senzație n'am avut la îndemână, pentrucă n'au fost victime, presa și marea massă mulțumindu-se doar să le învălue într'o ușoară ironie.

Cu două trei decenii în urmă duelul la noi își avea prestigiul lui. Au rămas de pomină duelurile Nicolae Filipescu, M. Lahovary, Fleva, ale fraților Marghiloman etc.

S. S.

MAMA ȘI FICA

lucrează cu plăcere intrebuințând bumbăcel de brodat „Meridian“, material ideal pentru brodat absolut garantat la spălat

:-: și la soare. :-:

MEZ

SOCIETATE ANONIMA ROMANA

București, Str. Doamnei 14

Citiți:

ADEVERUL LITERAR și ARTISTIC

De vorbă cu cititorii

Nelly-Tg. Mureș. — Legea specială a divorțului rapid din America își are justificarea ei perfectă. Să nu uităm că în America, dacă un bărbat a sărutat o femee, trebue neapărat s'o ia în căsătorie (afară de cazul când femeea e deja căsătorită). Să nu uităm că în America există acele faimoase cluburi femenine, contra cărora bietul bărbat nu are altă armă de luptă decât divorțul rapid. Femeea a fost pusă la adăpostul acestor legi drastice încă din timpul colonizării noului continent, când sexul slab se găsea într'o inferioritate considerabilă, față de numărul bărbaților. Timpul a trecut, situația nu mai e aceeaș — e adevărat — dar legile s'au menținut și continuă să făurească acel nimb de pază și aureolă în jurul femeii.

Pe câtă vreme la noi, bărbatul mai are și alte mijloace de „luptă" în afară de divorț care nu e așa de strict necesar în toate împrejurările. Iată dar că n'am fi deloc îndreptățiți să cerem introducerea divorțului american.

Lenuța-Loco. — Ultimul film al Marlenei Dietrich este „Viciul blond". 2) Despre viitoarele producții ale Gretei nu s'a vorbit nimic până acum. Deocamdată mai avem

de văzut trei filme de-ale ei cari n'au fost încă prezentate la noi. 3) Charlie Chaplin n'a început să turneze nici un film. Se gândește numai... Are omul destui bani și-și poate permite acest lux.

Saxolina. — M'am gândit la acest nume acum câțiva ani, când intenționam să fac o fabrică de... ulei pentru motoare. 1) Există într'adevăr în Spania un limbaj al evantaielor, așa cum există la noi un limbaj al florilor sau al culorilor. Astfel, în țara care a zămislit-o pe seducătoarea Carmen, evantaiul închis și ținut în mâna dreaptă înseamnă „caut un logodnic".

Închis, însă în mâna stângă, în poziție paralelă cu degetele, grăește: „sunt logodită, nici o speranță". Evantaiul apropiat de buze semnifică „mă gândesc la tine". Închis cu repeziciune avertizează „Să nu mă înșeli, — știu să mă răzbun". Lăsat în jos brusc promite „vei face din mine tot ce vrei". Iar culcat pe genunchi înseamnă „nu vreau nici un ban"... Poziția aceasta, însă, se zice, că se întâlnește foarte rar...

Mona. — Nu e deloc surprinzător și nici nu trebue să ne gândim la o maladie când vedem astfel de cazuri. Au fost întotdeauna și sunt oameni cari au nutrit și nutresc aversiuni contra anumitor lucruri. Iți voi da câteva exemple celebre: Ladislas regele Poloniei, începea să tremure și o lua la fugă, când vedea mere. Maria de Medicis nu putea să sufere trandafirul, deși iubia toate celelalte flori. Duchesne, secretarul lui Francisc I, era podidit de sânge pe nas, când simția mirosul cartofilor. Cancelarul Bacon leșina oridecâteori era eclipsă de lună. Henri al III-lea se îmbolnăvia de nervi, când vedea o pisică în apartamentul lui. Pierre d'Apono, medic celebru, își pierdea cunoștința când simția mirosul brânzei. Filozoful Chrysippe nu putea să sufere reverențele. El cădea în semi-leșin, oridecâteori era salutat. Iar țarul Ivan al II-lea al Rusiei își pierdea rațiunea când vedea o femee frumoasă. Să recunoaștem că de „aversiunea" această suferă mai toți bărbații...

Hector mizileanu. — Trebue să fii născut în Mizil și să te cheme Hector ca să-ți închipui că s'ar putea obține succes cu un film interpretat numai cu... picioarele. Ai uitat oare că „unde nu-i cap, vai de... picioare"?...

Il diabolo. — Sunt și unele întrebări la care nu se poate răspunde. Pentru ce n'a rămas cinematograful mut? — m'a întrebat odată un corespondent și n'am știut ce răspuns să-i dau. Pentruce francezii nu posedă nici un erou de comedie bufă? Pentru ce vedeta X s'a îmbrăcat în peignoir, când împrejurările îi dictau să fie în rochie de primire?... Am dat răspunsuri vagi, neprecise... Și la rândul meu aș putea pune o serie de întrebări din acestea: Pentru ce, spre exemplu, se plătește așa de scump dreptul de adaptare al unui roman celebru, când pe ecran nu i se mai păstrează nici titlul? (E cineva în stare să-mi răspundă?) Pentruce nu se aduc filme cu acțiune melodramatică, astăzi, când spectatorii sunt saturați de comedii muzicale? Pentruce se publică în program sau prin ziare subiectul unui film polițist, care e interesant tocmai prin misterul care planează până la sfârșit asupra acțiunii? Pentruce?... Dar mă opresc aici. Cine are curajul să-mi răspundă?

O admiratoare a Gretei. — Greta Garbo, se zice că-și păstrează silueta datorită următorului regim: Dimineața: o orangeadă, un biscuit și un lapte. La prânz: o saladă, o mâncare de legume și un ceai. Seara: o mâncare de legume, fără nici un fel de sos. Atât... Cu regimul ăsta cred că și Fatty ar putea să-și facă siluetă.

Violette. — Te privești toată ziua în oglindă și-ți admiri frumusețea... și asta numești d-ta *vanitate?* Eu cred că e... *imaginație!*

Ay-Ay-Ay. — S'a făcut. Interpretul principal al acestui film a fost Reginald Denny. Mi-am adus aminte, că l-am și văzut și că m'a amuzat chiar.

J. de S.

NOUTĂȚI
MĂRFURI MINUNATE, TOATE GARANTATE
PENTRU ROCHII DE TOAMNA
LA VULTURUL DE MARE CU PEȘTELE IN GHIARE
Theodor Atanasiu & Co.
STR. BAZACĂ 1 STR. CAROL 76·78·80·82 STR. HALELOR 21

D. Denis, expert al Ligii Naţiunilor, a sosit săptămâna trecută în Capitală.

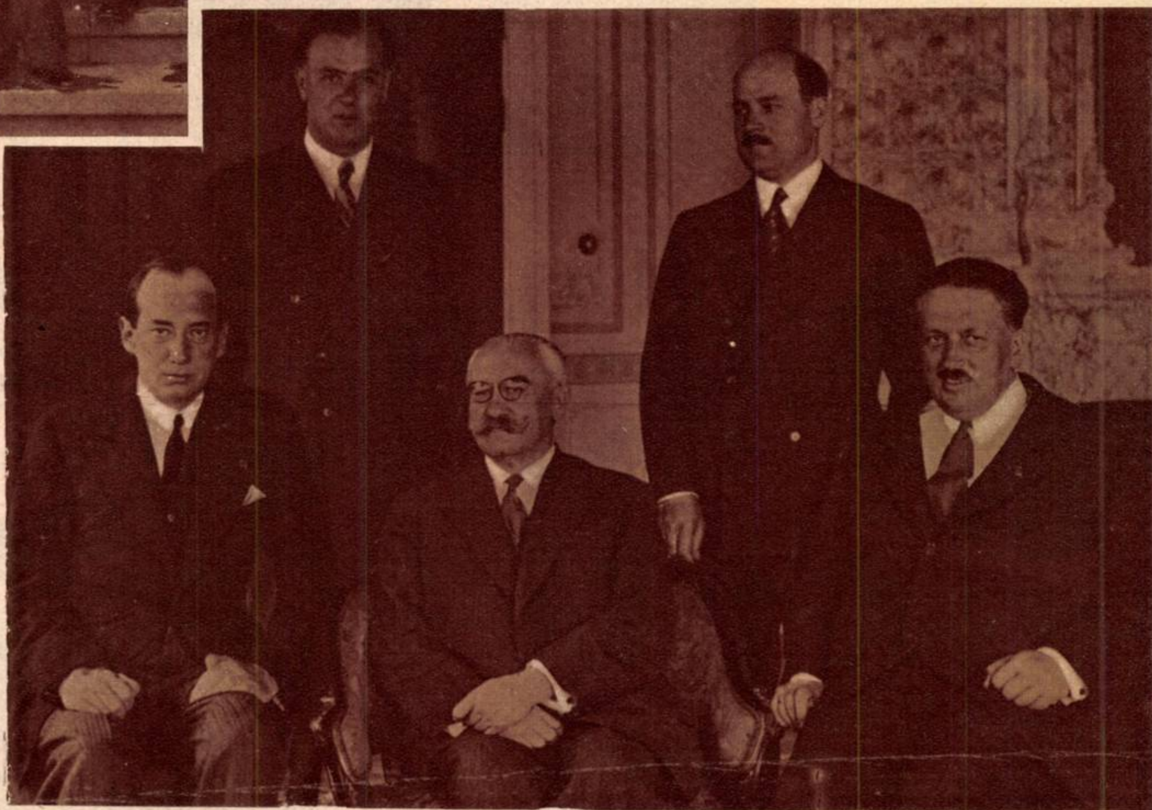

Ln Mangalia, două fete protestante au trecut săptămâna trecută la baptism. In fotografia de sus vedem lectura Evangheliei, efectuată de preotul baptist, iar cea din stânga, botezul în apa Mării Negre, care are probabil darul de a... baptifica sufletele.

Atât tânăra botezată cât şi preotul, au intrat în apă în ţinută de gală, probabil din cauza frigului care s'a lăsat în ultimele zile.

DIN ŢARĂ

Sus: *De curând a sosit în Capitală d. colonel Beck, subsecretar de stat în ministerul de externe polonez, care a avut o serie de întrevederi cu miniştrii români. In fotografia noastră vedem primirea distinsului vizitator la ministerul de Externe.*

Dela stânga la dreapta: *d-nii col. Beck; Gr. Gafencu, subsecretar de stat la Externe; Al. Vaida-Voevod, ministru de externe; prof. Victor Cădere, ministrul României la Varşovia şi contele Szembeck, ministrul Poloniei la Bucureşti.*

O comisiune de senatori s'a prezentat la palatul regal, pentru a aduce Suveranului, răspunsul Senatului la mesajul tronului.

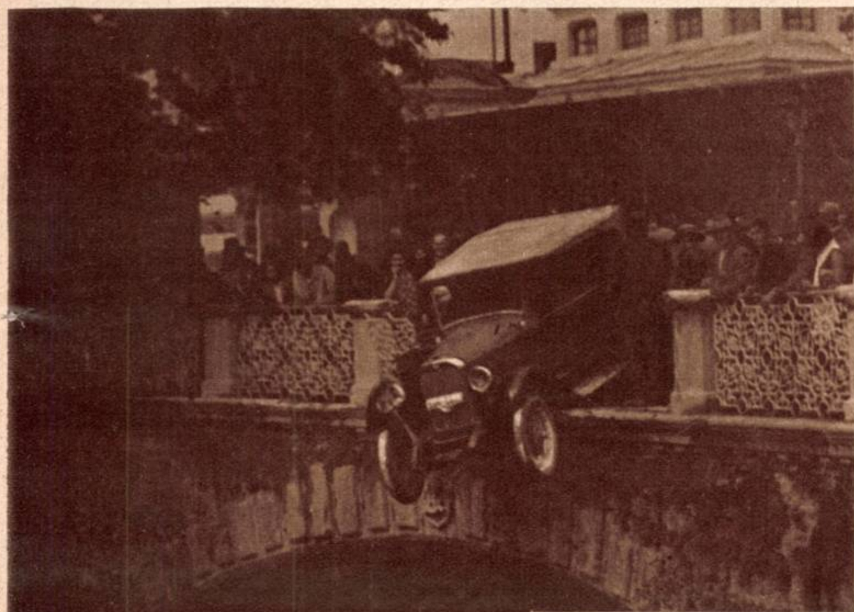
Joi 1 Septembrie 1932 s'au aprins magaziile de explozibile ale fortului Rudeni din comuna Chiajna.

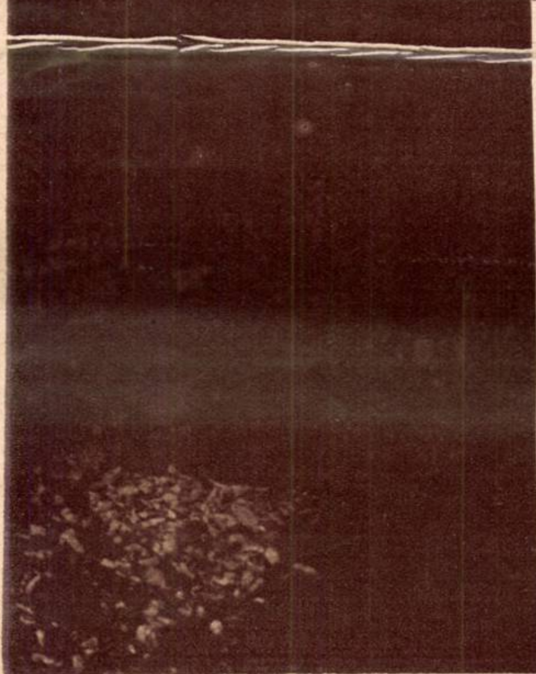
Exploziile repetate au îngrozit populația Capitalei, cutremurând edificiile și spărgând numeroase geamuri. Explozia cea mai puternică a a avut loc la orele 9 și un sfert seara.

Stânga: *Biserica din Chiajna devastată de puterea exploziilor.* Jos: *Doi spectatori examinând câteva tuburi de obuze și schije risipite pe câmp.*

Jos: *Dela 1 Septembrie a început la Banca Națională schimbarea hârtiilor de câte o sută de lei în monede de argint. In fotografia noastră, publicul la preschimbarea banilor.*

Sus: *La Băile Herculane s'a petrecut un ciudat accident. Un automobil, trecând peste apa Cernei, a derapat pe un pod, rupându-i parapetul și a rămas suspendat deasupra apei. Din fericire nu s'au înregistrat victime omenești.*
Fotografii I. Berman, „Realitatea"

Congresul studenţesc dela Turnu-Severin

In zilele 21—25 August s'a ţinut în oraşul Turnu-Severin cel de-al VIII-lea congres al Federaţiei studenţeşti „Tudor Vladimirescu", dela care publicăm fotografiile de mai jos.

St. sus: *Primirea în gara Severin a d-lui prof. Rădulescu-Motru;* dr. sus: *Congresiştii în faţa Palatului Cultural din T.-Severin;* st. jos: *La banchetul prefecturii, în grădina publică (la mijloc, cu caschetă, prefectul de Mehedinţi);* dr. jos: *Un grup de congresişti, fotografiaţi noaptea, pe terasa Palatului Cultural.*

Foto Petre Sabin, student

Archiducesa Ileana de Habsburg a dat naştere de curând unui fiu, care a fost botezat zilele trecute, dându-i-se numele de Ştefan.

Un corespondent al nostru, ne trimite fotografia de mai sus, care reprezintă pe archiducesa Ileana şi pe regina Maria, în ultima călătorie pe care au făcut-o în Egypt.

Un viitor star.

Citiţi „Magazinul"

COZONACI FRUMOŞI FĂINA DE AUR HERDAN

Cea de a 3-a excursie la Constantinopol-Eyub-Prinkipo-Scutari

17-23 Septembrie 1932

In urma succesului desăvârşit al celei de a doua excursii la Constantinopol care ne aduce zilnice scrisori de mulţumire şi numeroase cereri de organizare a unei viitoare excursii, REALITATEA ILUSTRATĂ *a hotărît cea de a treia şi ultima excursie din acest sezon la Constantinopol, la data de 17—23 Sept.*

De astă dată şederea la Constantinopol se prelungeşte cu încă DOUĂ ZILE PLINE *dând posibilitatea excursioniştilor să viziteze pe îndelete neasemuite comori de artă şi frumuseţi naturale cari constitue splendorile acestui colţ al orientului. Se va petrece astfel o zi întreagă la Prinkipo unde masa va fi servită pe cea mai elegantă terasă-restaurant a insulei, la Hotel des Etrangers; se vor vizita muzeele, moscheele Sf. Sofia, Moscheea Albastră, Piaţa Hipodrom, Coloana Serpentina; se vor face separat excursii cu vaporul la Eyub şi la Scutari (oraş în Asia Mică) renumit pentru cimitirele sale milenare, şi se va rezerva o jumătate zi pentru Marele Bazar, acel pitoresc labirint al negoţului oriental unde se găsesc obiecte de amintire pentru pungile cele mai modeste.*

Această excursie de aproape o săptămână costă

Lei 2.810

în care preţ se cuprinde paşaport şi viză, vaporul dus şi întors, întreţinere absolut completă în tot timpul şederii la Constantinopol, taxele de muzee, excursiile cu vaporul la Prinkipo, Eyub şi Scutari, masa la Prinkipo, maşină dela vapor la hotel, bacşişuri, etc.

Plecarea va avea loc cu vaporul „România" iar înapoierea cu vaporul „Dacia".

Inscrierile continuă zilnic la Administraţia revistei „Realitatea Ilustrată".

Locurile sunt limitate.

Prospecte gratuite.